

การศึกษาแบบกระสวนทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง
กรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคม
ที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

A STUDY OF PHYSICAL PATTERN AFFECTING THE POSITIVE
SOCIAL RELATIONSHIP AMONG THE INHABITANTS
IN BANGKOK SUBURB HOUSING ESTATE

นางสาวบงกช เปรียงประสาธ
MISS. BONGKOT PREANGPRASAT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2538

ISBN 974-621-441-1

A STUDY OF PHYSICAL PATTERN AFFECTING THE POSITIVE
SOCIAL RELATIONSHIP AMONG THE INHABITANTS
IN BANGKOK SUBURB HOUSING ESTATE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING IN URBAN
AND ENVIRONMENTAL PLANNING
GRADUATE SCHOOL
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
1995
ISBN 974 - 621 - 441 - 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาแบบกระสวนทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรร ชานเมืองกรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย
นักศึกษา	นางสาวบงกช เบ็ญยประสาท
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผศ. ดร. ไชยภาคย์ ผาสุขนิรันต์
ระดับการศึกษา	การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
ภาควิชา	การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.	2538

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อศึกษารูปแบบลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง
กรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ กับความสัมพันธ์ทางสังคมของ
ผู้อยู่อาศัย

ในการศึกษานี้ ได้ทบทวนทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ
ที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย ตลอดจนรูปแบบทางความสัมพันธ์ทางสังคม ที่
เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สำคัญทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยได้ในการ
รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2538 จำนวน 100 คน
เรือน ซึ่งสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรขนาดกลาง ในเขตชานเมืองกรุงเทพ
มหานครและปริมณฑล

การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ เป็นเครื่องมือในการวิ
เคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าความสัมพันธ์ไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า

1. คุณลักษณะของประชากรที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นประชากรที่มีอายุอยู่ในวัยแรง
งาน มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง คือ ระดับปริญญาตรี เป็นครอบครัวใหม่ที่แยกตัวออกมาจาก

ครอบครัวเดิม มีรายได้สูงเพียงพอที่จะสามารถให้เดินทางเข้าไปทำงานในเมือง และมีภูมิลำเนาเดิม อยู่ใกล้เคียงกับที่อยู่ปัจจุบัน คือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะประชากรที่ทำการศึกษากับความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย พบ 3 คุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็ก ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร ที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางสังคมของผู้อยู่อาศัย พบว่า ลักษณะทางกายภาพ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว ความกว้างถนน ทางเท้า และลักษณะของรั้ว

Thesis Title	A Study of Physical Pattern Affecting the Positive Social Relationship Among the Inhabitants in Bangkok Suburb Housing Estate
Student	Miss, Bongkot Preangprasat
Thesis Adviser	Assist.Proft Dr. Sopark Pasuknirun
Level of Study	Master of Urban and Regional Planning in Urban and Environmental Planning
Department	Urban and Regional Planning, Faculty of Architecture, King Mongkut's Institute of technology Lardkrabang
Year	1995

ABSTRACT

This this exiamines study of physical pattern in Bangkok suburb housing estate area and relationship between physical pattern and social relationship among the inhabitants.

This study stated out by reviewing theories on physical pattern in housing eastate and social relation. A number of empirical studies were also also reviewed. A questionnaire survey was conducted in April 1995 with a sample of 100 residents residing in Bangkok suburb housing estate area.

The colleted data were compiled and analyed using the statistical package for social sciences (SPSS/PC⁺) chi-square statistics were used in testing the hypothesized relationships.

The finding are as follows:

1. The most sample was young, high education, new family, good income for work in C.B.D. and old resident in Bangkok and its vacinity.
2. The three representative group of social characteristics relation by social relationship was children in families, period of inhabitants and adult in families.
3. Physical pattern in Bangkok suburb housing estate area affecting to the positive social relationship among the inhabitants. Finding important pattern physical was tranparent fences related by setback, the width of street and sidewalk.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงลงได้ โดยการแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภาคย์ ผาสุชนิรันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดและตรวจสอบแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแก่ผู้วิจัยโดยตลอดรวมทั้งคณะกรรมการคุมสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ชาญวิทย์ พงศ์ขวัญ และ ดร. ยงธนิศร์ ทิมลเสถียร ผู้วิจัยซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้อง ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนทางด้านเงินทุนการศึกษาตลอดมา และขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง หลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อม ที่ให้ความรู้ในด้านต่างๆ รวมทั้งขอขอบคุณราชภัฏศาสตร์ที่มอบทุนระหว่างการศึกษาและทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาปริญญาโทสาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมรุ่น 7 ทุกท่าน โดยเฉพาะคุณมณีวรรณ สว่างแจ้ง คุณสำราญ มีสมจิตร และผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล จนทำให้งานวิจัยนี้บรรลุผลสำเร็จในที่สุด

นางสาวบงกช เปรี้ยวประสาท

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญแผนที่.....	VIII
สารบัญแผนภูมิ.....	IX
สารบัญแผนภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	5
งานวิจัยแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนระดับหมู่บ้าน.....	5
งานวิจัยที่ว่าด้วยลักษณะทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างผู้อยู่อาศัย.....	8
รูปแบบของความสัมพันธ์ทางสังคม.....	13
แนวความคิดในเรื่องของการกระทำระหว่างกัน.....	15
งานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง.....	17
กรอบแนวความคิด.....	19
สมมติฐานการวิจัย.....	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	23
การเลือกพื้นที่ศึกษา.....	25
การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	27
การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	28
นิยามปฏิบัติการ.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	31

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การสร้างแบบสอบถาม.....	31
การทดสอบแบบสอบถาม.....	32
กรรมวิธีทางข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
คุณลักษณะประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง.....	34
ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจกับความสัมพันธ์ทางสังคม ของผู้อยู่อาศัย.....	50
ผลการวิเคราะห์ทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานครที่มีผลต่อ ความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย.....	53
บทที่ 5 ข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม.....	71
ภาคผนวก ข. การทดสอบแบบสอบถาม.....	77
ภาคผนวก ค. แสดงหมู่บ้านจัดสรร.....	79
ภาคผนวก ง. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	86
ประวัติผู้เขียน.....	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	ตารางแสดงลักษณะประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง.....35
ตารางที่ 4.2	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กกับการให้ ลูกไปเล่นกับเพื่อนบ้าน.....50
ตารางที่ 4.3	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาในการอยู่อาศัยกับการฝากดูแลบ้าน เมื่อไม่อยู่.....51
ตารางที่ 4.4	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่กับการไปเที่ยวหรือ ทำกิจกรรมร่วมกัน.....52
ตารางที่ 4.5	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้านกับการ หักท่ายเมื่อพบเห็น.....54
ตารางที่ 4.6	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติกับความ กว้างของถนน.....55
ตารางที่ 4.7	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างทางเท้ากับการฝากซื้อของหรือซื้อของ มาฝากเพื่อนบ้าน.....56
ตารางที่ 4.8	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้างถนนกับการไปเที่ยวหรือทำ กิจกรรมร่วมกัน.....57
ตารางที่ 4.9	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของรั้ว กับการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน.....58
ตารางที่ 5.1	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะข้อมูลประชากรกับความสัมพันธ์ ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย.....63
ตารางที่ 5.2	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรร ชานเมืองกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย.....66

VII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนที่

หน้า

แผนที่ 3.1	แสดงที่ตั้งโครงการหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานครที่ทำการศึกษา.....	28
------------	---	----

VIII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวความคิดในการศึกษา.....21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดงส่วนประกอบของชุมชนระดับหมู่บ้าน.....	7
แผนภาพที่ 2 แสดงผังบริเวณอาคารเวสเกตเวส และเวสเกต.....	10
แผนภาพที่ 3 แสดงการจัดกลุ่มบ้านแบบเข้าหากัน 3 ด้าน และการจัดกลุ่มบ้านแบบปลายตัน.....	14
แผนภาพที่ 4 แสดงผังหมู่บ้านรุ่งอรุณ 1.....	28-1
แผนภาพที่ 5 แสดงผังหมู่บ้านรุ่งอรุณ 2.....	28-2
แผนภาพที่ 6 แสดงผังหมู่บ้านปลาทองการ์ต.....	28-3
แผนภาพที่ 7 แสดงผังหมู่บ้านสวนพฤกษาศาสตร์.....	28-4

บทที่ 1 บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงตลาดที่ดินและที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลของการเคหะแห่งชาติ ได้พบว่ากรุงเทพมหานครเกิดจากการเจริญเติบโตและมีการเปลี่ยนแปลงเชิงกายภาพในช่วงปี พ.ศ.2517-2533 ดังนี้

1.1 การขยายตัวของกรุงเทพมหานครอยู่ในอัตราสูง และเป็นไปอย่างรวดเร็ว พบว่ามีโครงการก่อสร้างทั้งอาคารสำนักงานและอาคารชุดพักอาศัยเกิดขึ้นอย่างมาก โดยในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา มีโครงการอาคารชุดพักอาศัย (Condominium) เพิ่มขึ้นถึงกว่า 500 โครงการ และในช่วงปี พ.ศ. 2521-2531 ปริมาณพื้นที่สำนักงาน (Office space) ในเขตกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นถึง 750,000 ตร.ม

1.2 การขยายตัวของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลปัจจุบัน มีจำนวนรวมทั้งสิ้นกว่า 8.5 ล้านคนและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นกว่า 11 ล้านคนในอีก 10 ปีข้างหน้า คาดว่าก่อให้เกิดปัญหาสภาพแออัดและความต้องการที่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นในระดับสูงตามการขยายตัวของจำนวนประชากร และการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจเมืองทั้งทางด้านอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การคมนาคมขนส่ง ธุรกิจการธนาคาร ที่อยู่อาศัยและบริการอื่นๆ

1.3 การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2524-2530 กิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตกรุงเทพมหานครขยายตัวเฉลี่ยสะสมร้อยละ 6.4 ต่อปี ขณะที่ในเขตจังหวัดปริมณฑลรอบนอกมีการขยายตัวเฉลี่ยสูงกว่า หรือคิดเป็นร้อยละ 7.7 ต่อปี ในช่วงระยะเดียวกัน นอกจากนี้ในช่วงปี พ.ศ. 2527-2532 อัตราการจ้างงานในบริเวณเขตปริมณฑลต่างๆ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นสูงกว่าในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วยซ้ำ โดยในบริเวณจังหวัดปริมณฑลต่างๆ มีอัตราการขยายตัวของการจ้างงานเฉลี่ยต่อปี เท่ากับร้อยละ 3.5 ขณะที่ในเขตกรุงเทพมหานครมีอัตราการขยายตัวเพียงร้อยละ 2.3 ต่อปี (รายงานสถานการณ์ที่อยู่อาศัย 2533 : 18-19)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นสภาพความแออัดที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลทำให้ชุมชนเมืองเกิดการเคลื่อนย้าย และขยายตัวออกไปยังบริเวณชานเมืองรอบนอกของกรุงเทพมหานคร และเขตจังหวัดปริมณฑลใกล้เคียงอย่างต่อเนื่องและกระจายกระจายเช่นเดียวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจสาขาต่างๆ ซึ่งกำลังขยายตัวออกไป การกระจายตัว

ออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากศูนย์กลางของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการจ้างงานนั้น ย่อมส่งผลให้ราคาที่ดินในเขตเมืองสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ตามสภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจเมืองจึงเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับที่ดินในบริเวณชานเมืองรอบนอก ซึ่งมีราคาเฉลี่ยที่ถูกกว่า เพราะที่ดินเกษตรกรรมบริเวณรอบนอกกรุงเทพมหานคร ยังมีเพียงพอที่จะสามารถรองรับการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจเมืองได้ รวมทั้งลักษณะหนึ่งของที่อยู่อาศัยที่ภาคเอกชนที่ได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาของเนตรนภิส นาควัชระ และ สุวัฒน์ สุกใส (2521) ปรากฏว่า จัดสร้างที่อยู่อาศัยในรูปของหมู่บ้านจัดสรร โดยธุรกิจการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรรได้เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 จากนั้นได้รับความนิยมจากผู้บริโภคและขยายตัวตามระยะเวลาที่ผ่านมาจากการศึกษาของ กองวิจัยการสร้างฝ่ายวิจัยและวางแผนการเคหะแห่งชาติ พบว่า ในต้นปี พ.ศ. 2520 มีหมู่บ้านจัดสรรเอกชนในกรุงเทพมหานครทั้งสิ้นถึง 228 โครงการ ซึ่งสามารถเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยเมื่อสร้างเต็มโครงการกว่า 129,000 หน่วย โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2518-2519 หมู่บ้านจัดสรรได้ขยายตัวอย่างมาก (เนตรนภิส นาควัชระ และ สุวัฒน์ สุกใส ,2521)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าหมู่บ้านจัดสรรจะมีบทบาทโดยเข้ามาแก้ปัญหาในด้านความต้องการที่อยู่อาศัย แต่ผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้านก็ยังคงประสบปัญหาเกี่ยวกับการอยู่อาศัย ได้แก่

(1). การไม่พร้อมของสาธารณูปโภค เนื่องจากการขยายตัวของหมู่บ้านจัดสรรซึ่งขยายตัวออกไปยังชานเมืองซึ่งยังคงเป็นที่ว่าง และที่ดินราคาถูก ผู้อยู่อาศัยเหล่านี้มักประสบปัญหาความไม่พร้อมของบริการสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ไม่มีน้ำประปา บริการโทรศัพท์ไม่เพียงพอ ปัญหาการระบายน้ำ รถประจำทางของรัฐมีไม่ถึงหมู่บ้าน ฯลฯ

(2). ปัญหาในด้านการดูแลรักษาชุมชนภายหลังการขาย โดยที่ผู้เป็นเจ้าของโครงการต่างๆ มักจะมีการออกแบบหมู่บ้านจัดสรรให้มีลักษณะเป็นชุมชนย่อย ประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน เช่น ร้านค้า โรงเรียนอนุบาล สโมสรกีฬา สนามเด็กเล่น เป็นต้น บริการต่างๆ เหล่านี้จำเป็นจะต้องมีการดูแลบำรุงรักษา แต่ปรากฏว่าภายหลังจากการขายบ้านหมดแล้ว เจ้าของโครงการมักละเลยการบำรุงรักษาปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม กลายเป็นสถานที่รกร้างขาดความปลอดภัยภายในที่สุด และตกเป็นหน้าที่ของผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่จะต้องร่วมมือกันในการดูแลส่วนที่เป็นบริการสาธารณะของชุมชน ตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความเดือดร้อนขึ้น บางหมู่บ้านได้จัดตั้งเป็นชมรมชาวหมู่บ้านขึ้น มีกรรมการหมู่บ้านเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวกลางติดต่อเชื่อมโยงผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้าน ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งกันและกันระหว่างผู้อยู่อาศัย รวมทั้งร่วมกันขจัดปัญหาดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนซึ่งเป็นลักษณะที่แสดงว่าผู้อยู่อาศัยมีความต้องการและเห็นความสำคัญในการที่ดำรงชีวิตอยู่โดยมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีกับเพื่อนบ้าน พันธุดา บุญเหลือหล่อ (2523) ทำการศึกษาอิทธิพลของลักษณะทางกายภาพที่มีต่อความสัมพันธ์ทางสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของผู้อยู่อาศัยเป็นสิ่งที่มีความจริง โดยศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพลักษณะที่เป็นข้อแตกต่างของการจัดผังบริเวณที่มีถนนแบบปลายตันกับแบบตารางพบว่า ผู้ที่อยู่ในที่พักอาศัยในหมู่บ้านแบบปลายตันรู้จักและมีระดับความสนิทสนมกับเพื่อนบ้านสูงกว่า ผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้านแบบถนนตารางความร่วมมือทำกิจกรรมต่างๆเกิดขึ้น ดังนั้นการออกแบบเคหะชุมชน โดยใช้ลักษณะทางกายภาพจึงเป็นเครื่องมือปรับปรุงความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย ทำให้ผู้ศึกษาเห็นถึงความสำคัญของลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะประเภทหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาเคหะชุมชนใหม่ และเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในด้านนี้ให้มีความกว้างขวาง มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรเขตชานเมืองกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงการมีสหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางกายภาพกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

3. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาเฉพาะลักษณะการมีสหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางกายภาพกับความสัมพันธ์ทางสังคมในทางที่ดีเท่านั้น (Positive Social Relationship) ศึกษาสำหรับกลุ่มผู้อยู่อาศัยที่มีรายได้ปานกลางขึ้นไปส่วนขอบเขตทางด้านพื้นที่ เฉพาะมุ่งศึกษาที่อยู่อาศัยในรูปของหมู่บ้านจัดสรรเอกชนในเขต ชานเมืองกรุงเทพมหานครทางตะวันออกเฉียงใต้ ในพื้นที่รอบนอก คือ เขตลาดกระบัง อำเภอบางพลีและอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการบางส่วน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีหมู่บ้านจัดสรรที่พัฒนาโดยเอกชน เพื่อที่จะสนองความต้องการด้านที่อยู่อาศัยในกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางและสูงในขณะนี้

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความสัมพันธ์ทางกายภาพที่มีต่อความสัมพันธ์ทางสังคม ของผู้อยู่อาศัยว่า มีอยู่จริงหรือไม่ในระดับใด

2. ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้อยู่อาศัย รูปแบบของความสัมพันธ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางสังคมระหว่างผู้อยู่อาศัย เพื่อให้ประกอบการออกแบบเคหะชุมชน ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้อยู่อาศัยลักษณะการใช้สถานที่ของผู้อยู่อาศัยและสามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัยภายในชุมชนได้ด้วย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีเป็นประโยชน์ในทางการต่อต้านอาชญากรรมอีกด้วย

3. เพื่อหาข้อสรุปจำนวนกลุ่มของละแวกบ้านและความหนาแน่นที่เหมาะสมของกลุ่มอาคาร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การทบทวนงานวิจัย แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สามารถรวบรวม และจำแนกเนื้อหาสาระแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อที่สำคัญได้แก่

- 1.งานวิจัยแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนระดับหมู่บ้าน(Neighbourhood Concept)
- 2.งานวิจัยที่ว่าด้วยลักษณะทางกายภาพ ที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่าง

ผู้อยู่อาศัย

- 3.รูปแบบของความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship Pattern)
- 4.แนวความคิดในเรื่องของการกระทำระหว่างกัน (Interaction)
- 5.งานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนระดับหมู่บ้าน (Neighbourhoodconcept

ชุมชนระดับหมู่บ้านเป็นชุมชนที่มีความสำคัญและเป็นชุมชนที่มีลำดับเล็กที่สุดเป็นจุดเริ่มต้นของชุมชนเมืองประกอบไปด้วยสมาชิกคือครอบครัวภายในชุมชนที่อยู่อาศัยรวมกัน และเนื่องจาก ชุมชนที่อยู่อาศัยนั้นมีกิจกรรมประจำวันเกิดขึ้นแตกต่างกันไป ประชากรบางส่วนจะทำงานและศึกษาในชุมชนอีกส่วนเดินทางไปทำงานและศึกษาภายนอกชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดระบบเดินทางสู่ภายนอกชุมชนเป็นกิจวัตร ประกอบด้วยความต้องการขั้นพื้นฐานในชีวิตประจำวันของมนุษย์คงที่ กิจกรรมที่เกิดขึ้น ทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชนนี้เอง ทำให้มีการติดต่อและขยายตัวของชุมชน โดยเฉพาะชุมชนระดับหมู่บ้านเพื่อการอยู่อาศัย ซึ่งแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนระดับ หมู่บ้านนั้น มีนักวิชาการได้นำหลักการที่จะนำมาสู่การศึกษาในที่นี้ ได้แก่

คลาเรนซ์ เพอร์รี่ (Clarence A. Perry) ได้เสนอทฤษฎีชุมชนระดับหมู่บ้าน โดยกำหนดหลักการเบื้องต้น 6 ประการ คือ

- (1) ขนาดของชุมชน ขนาดของพื้นที่และโรงเรียน ขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของประชากร
- (2) ขอบเขต ที่พักอาศัยควรถูกจำกัดขอบเขตด้วยถนนที่มีความกว้างเพียงพอ และแยกต่างหากจากถนนใหญ่
- (3) พื้นที่เปิดโล่ง ภายในชุมชนควรมีที่ว่างสาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่ง โรเบิร์ต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทเทิน (Robert Whittern) กำหนดที่ว่างสาธารณะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจเฉลี่ยไว้ 5.22 ตารางเมตร ต่อ คน

(4) สถาบันของชุมชน องค์ประกอบชุมชนที่เป็นบริการสาธารณะควรรวมกลุ่มกันอยู่ใจกลางชุมชน เพื่อความสะดวกในการใช้สอย และเป็นภูมิลักษณะ (landmark) ของชุมชน

(5) กิจกรรมทางธุรกิจประกอบด้วย ร้านค้าต่างๆ จำนวนร้านค้าไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ตายตัว การกำหนดที่ตั้งของกลุ่มร้านค้าควรอยู่ริมรอบชุมชน เพราะเป็นจุดเปลี่ยนเส้นทางการเดินทางและป้องกันความสับสนวุ่นวายของจราจรภายในชุมชน

(6) ระบบถนนภายใน เส้นทางคมนาคมภายในสามารถกำหนดได้ด้วยระบบการเดินทางประจำวันของประชากรในชุมชนเป็นเส้นรัศมีและเส้นรอบวงกลม ควรมีถนนแบบปลายตันแบบกั้นถุง เพื่อให้รถผ่านเข้าออกได้โดยไม่ต้องกลับรถ (Cul-de-sacs) และมีผิวจราจรสำหรับรถยนต์ขนาดเบา ทั้งนี้เพื่อความสงบเงียบ ปลอดภัย และควรมีทางเท้าแยกขาดจากทางรถยนต์

จากรากฐานเบื้องต้นของทฤษฎีชุมชนระดับหมู่บ้านนักวางผังเมือง เช่น โจเซฟ เอนเกลฮาร์ดท์

(Josept N.L. Engelhardt Jr.) และคลาเรนซ์ สไตน์ (Clarence Stein) ได้นำชุมชนระดับหมู่บ้าน หลายชุมชนมารวมกลุ่มกัน และเพิ่มบริการสาธารณะในระดับที่สูงขึ้นเป็นบริการร่วม ดังรูป 1

ข้อกำหนดมาตรฐานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมสำหรับในประเทศไทย ซึ่งการเคหะแห่งชาติ ได้ร่างไว้ เมื่อปีพ.ศ.2517 เพื่อให้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบ และวางผังโครงการที่อยู่อาศัยภาคเอกชน เพื่อที่จะเป็นการสนองความต้องการอันจำเป็นที่สุดของชุมชนนั้น ได้กำหนดมาตรฐานฉบับร่างนี้ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบชุมชนดังนี้

1. ลักษณะของชุมชน

เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการออกแบบชุมชน และให้ได้ชุมชนที่สมบูรณ์แบบ โดยประชาชนได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งด้าน บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็น โดยกำหนดว่าอย่างน้อยที่สุดชุมชนนั้นๆ จะต้องมีส่วนใดบ้างขนาดเท่าไร จึงจะเป็นการสนองความต้องการอันจำเป็นที่สุดของชุมชนนั้นๆ ได้ ตลอดจนการกำหนดขนาดของที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมทั้งในด้านการอยู่อาศัย การใช้สอย ตลอดจนความปลอดภัยในด้านโครงสร้าง นอกจากนั้น ชุมชนจะต้องมีการสอดคล้องกับชุมชนข้างเคียงและภูมิสภาพเสริมสร้างบรรยากาศของความสัมพันธ์กันทั้งในชุมชนและชุมชนข้างเคียง เป็นการช่วยจรรโลงให้เกิดทัศนียภาพของเมืองที่ดี และเป็นชุมชนที่สมบูรณ์แบบที่มีสาธารณูปการสาธารณูปโภค ที่เกื้อกูลต่อชุมชนได้อย่างเหมาะสม และควรจะได้จัดทำผังเฉพาะพร้อมกันกับผังในโครงการด้วย ทั้งนี้ เพื่อประกันว่าโครงการที่อยู่อาศัยจะเป็นชุมชนที่สมบูรณ์ จึงต้องกำหนดมาตรฐานต่างๆ ของชุมชนไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 1

แสดงส่วนประกอบของชุมชนระดับหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแบบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ขนาดของชุมชน

แบ่งชุมชนออกเป็น 4 ขนาด คือ

"ระดับหมู่บ้าน" ประกอบด้วย จำนวนที่อยู่อาศัยประมาณ 400 หน่วย (300-500หน่วย) ประชากรประมาณ 2,000 คน(1,500-2,500 คน)ประชากรเฉลี่ย 5 คนต่อบ้าน 1หลัง

"ระดับตำบล" ประกอบด้วยชุมชนขนาดหมู่บ้าน 4 หมู่บ้าน จำนวนที่อยู่อาศัยประมาณ 1,600 หน่วย (1,200-2,000 หน่วย) ประชากรประมาณ 8,000 คน (6,000-10,000 คน) ประชากรเฉลี่ย 5 คน ต่อ บ้าน 1 หลัง หรือ 1 ครอบครัว ความหนาแน่นประชากร 10-30ครอบครัวต่อ ไร่พื้นที่ชุมชน ประมาณ 1,500 ไร่ หรือ 0.24 ตารางกิโลเมตร

"ระดับอำเภอ" ประกอบด้วยชุมชนขนาดตำบล 3 ตำบล จำนวนที่อยู่อาศัยประมาณ 4,800 หน่วย(3,600-6,000 หน่วย) จำนวนประชากรประมาณ 24,000 คน (18,000-30,000 คน) ประชากรเฉลี่ยประมาณ 5 คนต่อครอบครัว

"ระดับเมือง" ประกอบด้วยชุมชนขนาดอำเภอ 3 อำเภอ จำนวนที่อยู่อาศัยประมาณ 72,000 คน (54,000-90,000 คน) ประชากรเฉลี่ย 5 คนต่อครอบครัว

3. ความหนาแน่นของชุมชน

เพื่อกำหนดจำนวนครัวเรือนให้มีความสัมพันธ์กับชุมชน คือ ไม่ หนา แน่นจนเกินไปหรือเว้นว่างจนเกินความจำเป็น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งด้านการอยู่อาศัยและการใช้ที่ดินที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์สูงสุดในทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ได้ชุมชนที่สุขสมบูรณ์

การกำหนดความหนาแน่นของชุมชนในโครงการแต่ละโครงการมีหลักดังต่อไปนี้

ก. ถือเป็นเขตการใช้ที่ดินตามมาตรฐานผังนครหลวงเป็นแนว

ข. ปรับปรุงเกณฑ์ความหนาแน่นตามความจำเป็นอันเนื่องมาจากข้อพิจารณาทางด้านการลงทุนการใช้ที่ดินที่สมเหตุผล และสภาพแวดล้อมโดยใช้ขนาดเฉลี่ย 1 ครอบครัวต่อ 5 คน

โครงการเคหะชุมชนที่อยู่ในเขตเมืองถือเกณฑ์ความหนาแน่น 10-30 ครอบครัว/ไร่

โครงการเคหะชุมชนเขตชานเมืองถือเกณฑ์ความหนาแน่นปานกลาง 8-20 ครอบครัว/ไร่

โครงการเคหะชุมชนเขตนอกเมืองถือเกณฑ์ความหนาแน่นต่ำ 3-10 ครอบครัว/ไร่

2. ลักษณะทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้อยู่อาศัย

จากการศึกษาโดย แองเจลา คาน (Angela W.S.Kan 1978:167-168) พบว่า ตัวแปรทางกายภาพที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้อยู่อาศัย ได้แก่

1. ความใกล้ชิด (Proximity)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การมองเห็นกัน (Visibility)
3. ขนาดของกลุ่มที่จะสามารถรู้จักกันได้

1. ความใกล้ชิด (Proximity) เฟสทิงเกอร์(Festinger) สเคทเทอร์(Schacter)และแบ็ค(Back) ได้ทำการวิจัย พบว่า ความใกล้ชิดของอาคารมีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนนั้น อิทธิพลนี้ นับเป็นส่วนหนึ่งของอิทธิพล ซึ่งบรอดดี้ (Broady) เรียกว่าอิทธิพลแห่งการ ออกแบบ (Architectural Determinism) กล่าวคือ การออกแบบงานสถาปัตยกรรมจะมีอิทธิพลและเป็นตัวกำหนด พฤติกรรมของมนุษย์ ความคิดนี้เข้ากับความคิดต้นตัวของสถาปนิกรุ่นต่อมา ซึ่งเริ่มมองเห็นว่า ตนเอง สามารถมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคม โดยผ่านการออกแบบทางกายภาพ เฟสทิงเกอร์ และคณะ ได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและพฤติกรรมไว้ดังนี้ (Charles Mercer 1975:70)

ก. สถาปนิก ซึ่งเป็นผู้กำหนดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ทิศทางการวางอาคาร ถนน ระยะห่างระหว่างอาคารในชุมชนใดก็ตาม หากมองให้กว้างขึ้นสถาปนิกนั้นจะมีส่วนเป็นผู้กำหนด รูปแบบของชีวิตในสังคม(Pattern of Social Life) ของคนในชุมชนนั้นด้วย

ข. หากมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางกายภาพในชุมชน ก็จะคาดได้ว่ารูปแบบการติดต่อ ทางสังคม(Social Pattern of Interaction) ของคนในชุมชนจะเปลี่ยนแปลงด้วย

ค. ในชุมชนที่มีลักษณะทางสังคมของผู้อยู่อาศัยแตกต่างกัน องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม จะมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้อยู่อาศัย น้อยกว่าในชุมชนที่มีลักษณะทางสังคม ของผู้อยู่อาศัยเหมือนกัน

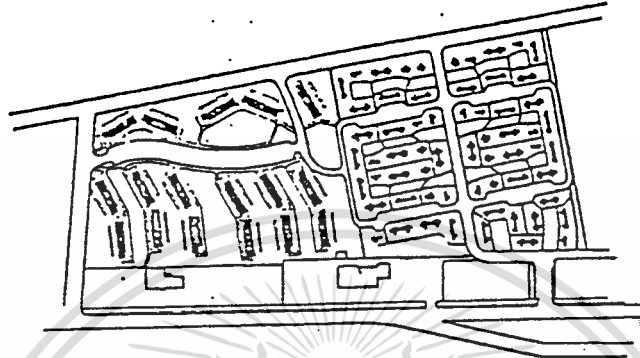
เฟสทิงเกอร์ (Festinger) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีต่อรูปแบบ การเป็นเพื่อนบ้าน(Freind-ship Pattern) และบทบาทของกลุ่มสังคม (ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะมีความเห็นทำนองเดียวกันต่อเรื่องหนึ่งๆ) โดยเลือกศึกษาในหมู่บ้านที่ผู้อยู่อาศัยมีลักษณะทางสังคม เหมือนกันแต่อาศัยอยู่ในที่พักที่ต่างชนิดกัน กล่าวคือ ได้เลือกหมู่บ้านซึ่งเป็นที่พักของนักศึกษา สถาบัน M.I.T. อายุระหว่าง 20-35 ปี ทุกคนแต่งงานแล้วและต่างก็เป็นนักศึกษาในสาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์หรือไม่ก็วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านโดยเดี่ยว แยกตัวจากชุมชนอื่น มีขอบเขตบริเวณที่แน่นอนในหมู่บ้านดังกล่าว มีที่พักนักศึกษาอยู่ 2 แบบ คือ (ดังรูปที่ 2)

ก. แพลตสูง 2 ชั้น อยู่รวม 10 ครอบครั้ว ตัวอาคารมีบันไดขึ้นลง 5 บันได ที่พักอาศัยส่วนนี้ เรียกว่า เวสเกต เวส(Westgate West) อาคารนี้ตัดแปลงจากโรงอาหาร เรือนเดิม มีทั้งสิ้น 17 หลัง (รูปที่ 2)

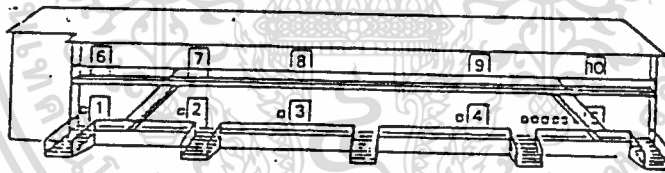
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2

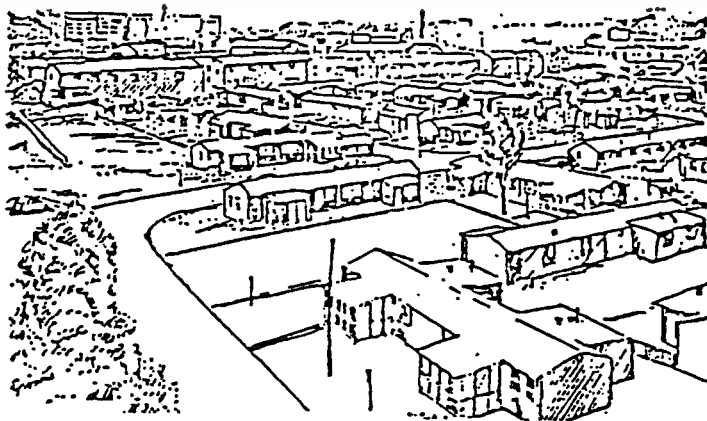
แสดงผังบริเวณอาคาร เวสเกต เวส และเวสเกต

อาคาร เวสเกต เวส(Westgate West)

อาคาร เวสเกต Westgate

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. บ้านแฝด 2 ชั้น จัดเป็น คอร์ท (Court) รูปตัว ยู เรียกว่า เวสเกต มี 9 หลัง (รูปที่ 2)

เฟสทิงเกอร์ เลือกสัมภาษณ์แต่เฉพาะภรรยาของนักศึกษาเท่านั้น เพราะเห็นว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในชีวิตสังคม การสัมภาษณ์ของ เฟสทิงเกอร์ จะให้ภรรยาของนักศึกษาทั้งที่อยู่ในเวสเกต เวส และใน เวสเกต ระบุเพื่อนบ้านที่น่าคบที่สุด 3 คน ซึ่งพบว่าแม่บ้านจะเลือกเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้ตัวเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อนำตำแหน่งเพื่อนบ้านที่ถูกระบุมาวิเคราะห์กับระยะทาง ระหว่างที่พักพบว่า

1. เพื่อนบ้านในแฟลต เวสเกต เวส ที่ถูกระบุส่วนใหญ่ จะอยู่ในระยะทางระหว่างประตู

19 ฟุต

2. เพื่อนบ้านใน คอร์ท เวสเกต จะอยู่ในระยะทางระหว่าง 45 ฟุต

เฟสทิงเกอร์ (Festinger) ให้ความเห็นว่าความใกล้ชิดทางกายภาพ (Physical Closeness) จะเป็นสาเหตุให้เกิดการติดต่อเนื่องจากพบกันโดยบังเอิญ (Passive Contact) ซึ่งเป็นรากฐานให้เริ่มเกิดมีมิตรภาพระหว่างเพื่อนบ้านขึ้น ด้วยสาเหตุนี้ เฟสทิงเกอร์ (Festinger) ได้ตั้งสมมติฐานว่าในอาคารเวสเกต เวส นักศึกษาที่อยู่ห้องชั้นล่างตรงใกล้บันไดชั้นชั้นสองมากที่สุด (ห้อง 1 และ 5 ในภาพประกอบ) มีโอกาสเลือกเพื่อนที่อยู่ชั้นบนมากกว่าผู้อยู่อาศัยคนอื่น ๆ ที่อยู่ชั้นล่าง ผลการสัมภาษณ์ได้สนับสนุนสมมติฐานนี้ นอกจากนี้ยังได้อธิบายว่ามิตรภาพที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวกำหนดกลุ่มต่างๆ ขึ้นกลุ่มในที่นี้เป็นกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มมีความเห็นและพฤติกรรมในทำนองเดียวกัน ซึ่งเฟสทิงเกอร์พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสังคมของผู้อยู่อาศัยในแฟลตกับที่อยู่อาศัยในคอร์ท โดยสรุปจากการสอบถามความเห็นแม่บ้านว่า มีความพอใจหรือไม่เพียงใดต่อบทบาทของ "ชมรมผู้อยู่อาศัย" (Tenant Organization) พบว่าผู้อยู่อาศัยในคอร์ทเดียวกันจะมี ทำที่ต่อชมรมเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันออกไปในแต่ละคอร์ท ส่วนผู้อยู่อาศัยในแฟลตไม่มีลักษณะของ "กลุ่ม" เกิดขึ้นเพราะผู้อยู่อาศัยในแฟลตต่างมีความเห็นเหมือนกันหมด นอกจากนี้ยังพบว่าการตัดสินใจของสมาชิกแต่ละคนในคอร์ท ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นส่วนใหญ่แต่ในแฟลตความคิดเห็นของแต่ละคนเป็นอิสระไม่ขึ้นแก่กันมากกว่า เฟสทิงเกอร์ (Festinger) ได้สรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้

ก. การจัดผังบริเวณ (Physical Layout) เป็นตัวกำหนดการพบโดยบังเอิญ (Passive Contact)

ข. การพบโดยบังเอิญ เป็นรากฐานของการเกิดมิตรภาพ

ค. มิตรภาพกำหนดกลุ่มต่างๆ ขึ้น

ง. มิตรภาพในกลุ่ม ทำให้เกิดการสื่อสารในกลุ่ม

จ. การสื่อสารในกลุ่ม จะกำหนดทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่ม

ทั้งหมดนี้เป็นความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในชุมชน กับความสัมพันธ์ของ

สมาชิกในชุมชนนั้น อีกทั้งยังเป็นตัวกำหนดทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่ม ซึ่งเรียกได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นผลของอิทธิพลของการออกแบบ

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ได้ทำการศึกษาในเรื่องอิทธิพลความใกล้ชิด เช่น ยุย-แมม (Yue-mam) และ ผศ. สตีเฟน เย (Stephen H.K. Yeh) ซึ่งได้ทำการศึกษาแฟลตในสิงคโปร์ พบว่า ผู้อยู่อาศัยจะมีความถี่ของการติดต่อกับเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้มากกว่าเพื่อนบ้านที่อยู่ห่างออกไป โดยสอบถามความถี่ของการเยี่ยมเยียนเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ห้องติดกัน อยู่ห่างออกไปแต่อยู่ในชั้นเดียวกัน อยู่คนละชั้นแต่ในอาคารเดียวกันและอยู่คนละอาคาร พบว่ายิ่งระยะห่างมากขึ้น การติดต่อเยี่ยมเยียนจะยิ่งลดลง โดยลำดับ ซึ่งแสดงว่าความถี่ของการติดต่อระหว่างผู้อยู่อาศัยสัมพันธ์กับความใกล้ชิด

2. การมองเห็นกัน (Visibility) เป็นตัวแปรที่มักจะมีความสัมพันธ์กับความใกล้ชิดกัน (Proximity) เพราะมักจะเป็นลักษณะที่เกิดควบคู่กัน เช่น ผู้อยู่อาศัยที่อยู่ใกล้ชิดกัน จะมีโอกาสได้พบเห็นกันมากกว่าผู้อยู่อาศัยที่อยู่ห่างไกลออกไป แต่ในบางกรณีอาจมีลักษณะของความใกล้ชิดทางกายภาพเพียงอย่างเดียว โดยขาดการมองเห็นระหว่างกันก็ได้ เช่น มีกำแพงสูงทึบกัน หรือใช้ทางเข้า-ออกที่แยกจากกันโดยเด็ดขาดหรือในบางกรณี อาจจะมีลักษณะของการมองเห็นกัน โดยไม่มีความใกล้ชิดทางกายภาพ เช่น ผู้ที่พักอาศัยอยู่ห่างกัน แต่มีความจำเป็นต้องใช้บริการบางอย่างร่วมกันทำให้พบเห็นกันอยู่เสมอ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยบางท่านจึงอาจกล่าวถึงลักษณะความใกล้ชิดเพียงอย่างเดียว โดยมิได้แยกลักษณะการมองเห็นกันออกเป็นตัวแปรต่างหาก แต่บางท่านก็จะแยกตัวแปรทั้งสองชนิดนี้ออกจากกัน

อลิสเบท วูด (Elizabeth Wood 1972:349) ให้ความเห็นว่า การออกแบบชุมชนใดๆ ก็ตาม ให้สมาชิกในชุมชนมีการมองเห็นกันได้โดยง่าย จะทำให้ผู้อยู่อาศัยเกิดความจดจำเพื่อนบ้านได้ หรือมีความรู้สึกคุ้นหน้ากันก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นผู้อาศัยจะประเมินลักษณะอื่นๆ ของเพื่อนบ้านที่พบเห็นประกอบถ้าเป็นที่พอใจก็จะเริ่มทำความรู้จักทักทาย ติดต่อกันจนมีความสนิทสนมถึงขั้นให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างไรก็ตาม ถ้าหากพบว่าไม่พอใจลักษณะเพื่อนบ้านที่พบเห็น การติดต่อระหว่างกันก็จะไม่เกิดขึ้น วูด ได้กล่าวว่า การออกแบบผังบริเวณ เพื่อให้เกิดการมองเห็นกันได้ง่าย อาจทำได้โดยการจัดวางกลุ่มบ้านให้หันหน้าเข้าหากัน 3 ด้าน (Three-Sided Rectangular) (ดูรูปที่ 3) หรือแบบปลายตัน (Cul-de-sac) (ดูรูปที่ 3) หรืออาจจะโดยการ นำหลักของการใช้โดยทั่วไป (Common Use) มาใช้โดยจัดให้มีบริการชุมชน เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยมีโอกาสใช้สถานที่หรือบริการร่วมกัน เพื่อให้เป็นจุดที่มีการติดต่อพบปะระหว่างเพื่อนบ้านกัน แองเจเลลา คาน ได้ทำการศึกษา เปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัยในแฟลตแบบต่างๆ ในฮ่องกง ซึ่งพบว่าผู้อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์ระหว่างกันแตกต่างกัน ดังเช่น ในแฟลตที่แปลนอาคารเป็นรูปตัวเอช (H) และมีส่วนบริการที่ผู้อยู่อาศัยในแฟลต ใช้ร่วมกันไว้ตรงกลาง จะเป็นแฟลตที่ผู้อยู่อาศัยเอกลสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการติดต่อกันระหว่างเพื่อนบ้านสูงสุด อันพอจะมองเห็นได้จากลักษณะของแฟลตดังกล่าว ซึ่งผู้อยู่อาศัยต้องพบปะเพื่อนบ้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ดังนั้นการมองเห็นกัน (Visibility) เป็นลักษณะสำคัญของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่มีส่วนทำให้เกิดการติดต่อกันระหว่างผู้อยู่อาศัยได้ง่ายขึ้น

3. ขนาดของกลุ่มที่จะสามารถรู้จักกันได้ ขนาดของกลุ่มที่ผู้อยู่อาศัยจะสามารถรู้จักได้นี้มีผู้ศึกษาลงความเห็นว่าตัวแปรที่สัมพันธ์กับตัวแปรอื่น เช่น ลักษณะการจัดผังบริเวณ ความหนาแน่น ความใกล้ชิดของการมองเห็นกัน เป็นต้น ดังนั้นขนาดของกลุ่มที่จะรู้จักได้ซึ่งมีสภาพแวดล้อมกายภาพต่างกัน ก็อาจมีความแตกต่างกันไปแต่ อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้ศึกษาในด้านขนาดของกลุ่มที่จะสามารถรู้จักกันได้ไว้ เช่น มอริส และ มอเกอร์ (R.N. Morris and John Morgey, 1968 : 146) ทำการศึกษาที่เบอรินฟิลด์ (Berinsfield) ในอังกฤษ ได้สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อยู่อาศัยจะสามารถพัฒนาได้ในกลุ่มผู้อยู่อาศัยประมาณ 10 - 15 ครอบครัว² นอกจากนั้น ในการวางผังแบบปลายตัน ครอบครัวสมาชิกจะมีความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเห็นได้ชัดเจน ถ้าจำนวนสมาชิกมีไม่มากกว่า 12 ครอบครัว ซึ่งเป็นผลการศึกษาของ มาร์กาเรต (Magaret Willis 1972:271) ประเทศอังกฤษ

3. รูปแบบของความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้อยู่อาศัย (Social Relationship Pattern)

ลักษณะต่างๆ ของการติดต่อกันระหว่างเพื่อนบ้าน ได้มีการทำการศึกษาในรูปแบบของความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้อยู่อาศัย ได้แก่ ปีเตอร์ มาน (Peter H. Mann) 1966 :133) ทำการศึกษาในอังกฤษและได้แบ่งลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเพื่อนบ้านออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 ลักษณะการติดต่อที่แสดงออกในรูปกิจกรรมต่างๆ เช่น การเยี่ยมเยือนระหว่างเพื่อนบ้าน การออกไปนอกบ้านด้วยกัน (Manifest Neighbourliness) เป็นต้น

3.2 ทศนะคติที่ดีของผู้อยู่อาศัยที่มีต่อเพื่อนบ้าน และแสดงออกถึงความพึงพอใจที่จะเป็นมิตรกับเพื่อนบ้าน (Latent Neighbourliness)

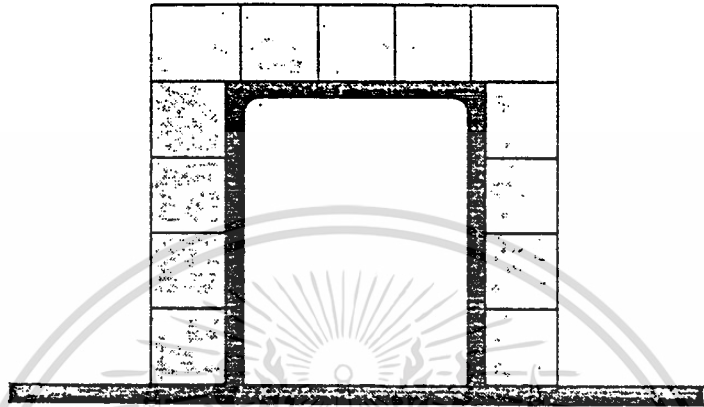
ตามความเห็นของ มาน แรงยึดเหนี่ยวระหว่างผู้อยู่อาศัยในชุมชน จะถูกกำหนดและจะมีขึ้นได้ต้องมีทั้งลักษณะของทัศนคติที่ผู้อยู่อาศัยมีต่อเพื่อนบ้านและลักษณะการติดต่อที่แสดงออกในรูปกิจกรรมต่างๆ รวมกัน

นอกจากนี้ คาน (Kan) ได้ศึกษาและทำการแบ่งรูปแบบของความสัมพันธระหว่างเพื่อนบ้านเป็น 2 ประเภท โดยดัดแปลงมาจากการแบ่งของ มาน ได้แก่

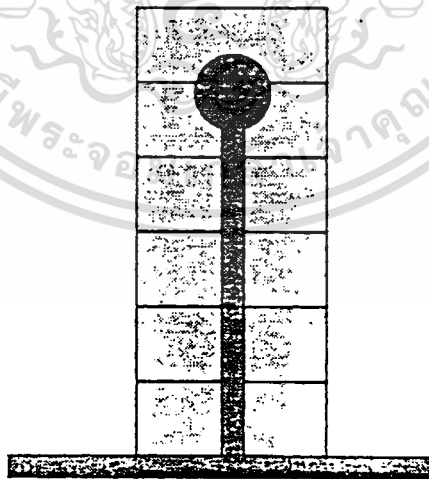
ก. การติดต่อกันระหว่างเพื่อนบ้าน(Casual Neighbourliness)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3

การจัดกลุ่มบ้านเข้าหากัน 3 ด้าน
(Three-sided Rectangular)

การจัดกลุ่มแบบปลายตัน
(Cul-de-sac)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นลักษณะการติดต่อที่เห็นได้ชัดเจนโดยง่าย ผู้อยู่อาศัยมักจะกระทำเป็นปกติวิสัย เช่น การไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน การหักทลายพูดคุยซึ่งกันและกัน เป็นต้น ในกรณีนี้ คาน (Kan) ได้ทำการวัดลักษณะการติดต่อระหว่างเพื่อนบ้าน ในรูปของกิจกรรมต่างๆ ที่ติดต่อกันระหว่างเพื่อนบ้าน เช่น การเยี่ยมของใช้ การพูดคุย การติดต่อระหว่างเด็กๆ เป็นต้น โดยวัดประเภทของกิจกรรมที่ได้มีการติดต่อระหว่างที่อยู่อาศัยและความถี่ของการติดต่อที่เกิดขึ้น

ข. ทัศนคติระหว่างเพื่อนบ้าน(Crisis - Related Neighbourliness)

เป็นลักษณะที่มีทัศนคติที่ดี และพอใจจะเป็นมิตรกับเพื่อนบ้าน ซึ่งจะแสดงในรูปของการแสดงออกที่เป็นมิตร (Positive Action) เมื่อเพื่อนบ้านต้องการความช่วยเหลือโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีฉุกเฉิน ในการวิจัยของ คาน (Kan) ได้ใช้วิธีวัดความสัมพันธ์ประเภทนี้ในงานวิจัยของเขาจาก

1. ความช่วยเหลือที่ได้รับจากเพื่อนบ้าน เมื่อเกิดเรื่องยุ่งยากขึ้นในครอบครัว เช่น เมื่อต้องการคนช่วยดูแลเด็กเล็กๆ หรือคนป่วย

2. การให้ความร่วมมือระหว่างผู้อยู่อาศัยในการแก้ปัญหาส่วนรวม เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการบำรุงรักษาชุมชน ปัญหาเกี่ยวกับสาธารณูปโภคต่างๆ เป็นต้น

คาน (Kan) ได้ให้ความเห็นทำนองเดียวกันกับ มาน ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน (Casual Interaction) อย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะได้วัดการรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว (Integration) ของชุมชนได้

4. แนวความคิดในเรื่องของการกระทำระหว่างกัน (Interaction)

จากแนวความคิดของ จอร์จ โฮแมน (George C. Homans. 1964 : 29,37) สรุปว่า ในการที่จะศึกษาและเข้าใจสภาพที่แท้จริงของสังคม เราจำเป็นต้องศึกษาความสัมพันธ์ของบุคคลในชีวิต

ประจำวันและการกระทำระหว่างกันนั้นเป็นได้ทั้งการสื่อสารด้วยคำพูด Verbal Communication และการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูด Nonverbal Communication และคำว่า Communication นั้น โดยทั่ว ๆ ไปหมายถึงข่าวสาร สัญญาหรือเป็นการสื่อสาร หรือเป็นขบวนการสื่อสารในตัวของมันเอง นอกจากนี้ การศึกษาพฤติกรรมของบุคคลนั้น จะพบว่าประกอบด้วย 3 ส่วนย่อย ๆ ในการแสดงพฤติกรรมคือ

1. ลักษณะของกิจกรรม (Activity)
2. การติดต่อระหว่างกัน (Interaction)
3. ความรู้สึก (Sentiment)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการศึกษาเรื่อง การกระทำระหว่างกัน นั้น คิวสเลย์ เดวิด (Kingsley Davis. 1949:167-168) ได้เสนอว่าจะต้องพิจารณาดังนี้

1. บรรทัดฐานทางสังคม อันได้แก่ วิถีประชา จารีต กฎหมาย และสถาบัน
2. วิเคราะห์บรรทัดฐานต่าง ๆ ตามสถานภาพและสถานการณ์ที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วม
3. พิจารณาการกระทำต่างๆ เพื่อบรรจุเป้าหมายของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มภายใต้เงื่อนไขของสถานภาพ สถานการณ์ และบรรทัดฐานของสังคม
4. พิจารณาในลักษณะที่เป็นพลวัต (Dynamic) ของขบวนการกระทำระหว่างกัน ในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น การขัดแย้ง การแข่งขันและการร่วมมือกัน เป็นต้น

มุซาเฟอร์ เซอริฟ และ คาร์รีน เซอริฟ (Muzater Sherif and Caroly W. Sherif 1969 : 107-108) ได้เสนอว่าข้อควรคำนึงในการศึกษาพฤติกรรมก็คือ สถานการณ์ต่างๆ ในสังคม เพราะจะเป็นปัจจัยที่ทำให้การแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลแตกต่างกันออกไป ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึง

1. ปัจจัยการเข้ามีส่วนร่วมของบุคคลอันได้แก่
 - 1.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะของบุคคล เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพ เป็นต้น
 - 1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของบุคคล อันได้แก่ลักษณะการมีพวกเดียวกันทั้งหมด (Homogenity) และ การมีหลายพวกมารวมกัน (Heterogenity)
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะเด่นของกิจกรรม เช่น พิธีกรรม กาละเทศะ
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ (Location) และการอำนวยความสะดวก
4. ปัจจัยที่เป็นกรอบของการอ้างอิง (Frame of Reference)

สำหรับทฤษฎีในเรื่องของการกระทำระหว่างกันนั้น แนวความคิดของ ทฤษฎีการเรียนรู้ โดย วิลเลียม เลมเบอริก (Willam W. Lambert and Wallace E. Lambert. 1964:71-84) สรุปว่า การกระทำระหว่างกันเกิดขึ้นภายใต้พลังเสริมแรม (reinforcement) กล่าวคือ บุคคลจะได้รับการสนองความต้องการ (Need) หรือ โดยผ่านการติดต่อกับผู้อื่น และบุคคลจะติดต่อกับผู้อื่น มีหลักการสำคัญอยู่ที่ ความพอใจในการสนองความต้องการ (Need Satisfaction)

โฮแมน (Homans) ได้เสนอ หลัก 4 ประการของการกระทำระหว่างกัน ได้แก่

1. ในอดีต สภาพการณ์อันเป็นเงื่อนไขและแรงจูงใจใดๆ ที่เคยใช้แล้วได้ผลตามความคาดหวัง ก็จะปรากฏว่ามีการใช้สภาพการณ์สร้างเงื่อนไข และแรงจูงใจในการทำงานเดียวกันนั้นอีกในเวลาต่อมา และมีแนวโน้มว่าบุคคลจะยึดถือวิธีการดังกล่าวมาใช้ปฏิบัติต่อ ๆ ไปอีก
2. ในการติดต่อกัน ถ้าเขาแสดงมิตรภาพที่ดีต่อผู้อื่นและผู้นั้นแสดงมิตรภาพที่ดีต่อเขา ก็จะ

แสดงมิตรภาพที่ดีต่อกันและจะมีการติดต่อกันในลักษณะที่ดีต่อกัน

3. ในการติดต่อกัน ถ้าเขามีความรู้สึกว่ามิตรภาพที่คนอื่นมีต่อเขา และเขาเห็นว่ามีคุณค่าเขาก็จะรักษาความสัมพันธ์ รักษามิตรภาพที่ดีต่อกันนั้นเอาไว้

4. ในการติดต่อกันถ้าได้รับผลตอบแทนที่พึงพอใจบ่อยๆ การติดต่อในครั้งต่อไป จะมีความสำคัญลดลง

และโฮแมน (Homans) ก็ได้เสนอสมมติฐานขึ้นมาว่า " ถ้าความถี่ของการกระทำระหว่างกันระหว่าง 2 คน หรือ มากกว่านั้นเพิ่มขึ้น ระดับความชอบที่มีต่อคนอื่นก็จะเพิ่มขึ้นด้วย " โดยเขาได้กำหนดแนวความคิดเอาไว้ว่า

1. ถ้าการกระทำระหว่างกันและกิจกรรมนำไปสู่รางวัลที่น่าพอใจ การกระทำระหว่างกันก็จะดำเนินต่อไป

2. ในการกระทำระหว่างกัน ถ้าอย่างน้อยคนหนึ่งพบว่าเขาไม่ได้รับรางวัลที่น่าพอใจ และถ้าเขามีอิสระเขาก็จะแสวงหาทางเลือกทางอื่นอีก ถ้าหากว่าเขาสามารถหาทางออกทางอื่นได้ เขาก็จะลดการกระทำระหว่างกัน ที่ได้รับรางวัลน้อยกว่าลง

3. ในการกระทำระหว่างกัน ถ้าอย่างน้อยคนหนึ่งพบว่า เป็นไปไม่แง่ลบและเขาก็ได้มีอิสระในการหาทางออกอย่างอื่น เขาก็จะยุติการกระทำระหว่างกัน และถ้าไม่สามารถยุติการกระทำระหว่างกันลงได้ ความถี่ของการกระทำระหว่างกัน ก็จะนำไปสู่การไม่ชอบกัน

ในเรื่องของการชอบของบุคคลนั้น คาร์ล แบ็คแมน และ พอล เซกอร์ด (Carle W. Backman and Pual F. second. 1966 : 169) ได้เสนอว่า การได้มีโอกาสติดต่อกันบ่อย ๆ และมีความใกล้ชิดกัน ย่อมนำไปสู่การมีความดึงดูดใจกันในแง่บวก (Positive attraction) เพราะเป็นลักษณะของการติดต่อกันโดยตรง ดังนั้นจะเห็นว่าความชอบของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากการติดต่อกัน และถ้าการติดต่อกันนั้นนำไปสู่ความพอใจหรือได้รับรางวัลที่ต้องการ เขาก็จะแสดงพฤติกรรมอันนั้นบ่อยกว่าพฤติกรรมที่ได้รางวัลหรือความพอใจน้อยกว่า

5. งานวิจัยอื่นๆ

สำหรับงานวิจัยที่จะนำมาเกี่ยวข้องกับเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาในเรื่องความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในละแวกบ้าน ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

5.1 อิทธิพลของความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ (Territoriality)

นักวิชาการหลายท่าน ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางกาย

ภาพที่มีต่อพฤติกรรมของมนุษย์นั้นได้ให้ข้อสรุปว่า ลักษณะอาณาเขตเกี่ยวกับการมีอาณาเขตการรักษาอาณาเขตและการขยายอาณาเขต เป็นลักษณะของระบบพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตรวมทั้งมนุษย์ด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่หรืออาณาเขต (Territoriality) เป็นความต้องการของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่จะต้องการมีอำนาจ หรือสิทธิบนพื้นที่ภูมิประเทศบางบริเวณ ในฐานะที่เป็นของเขา มักเป็นความต้องการอีกอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่จะทำให้ตัวเองรู้สึกพอใจ ที่มีสภาพแวดล้อมที่เฉพาะหรือเงื่อนไขเกี่ยวกับที่ว่าง อันมีลักษณะประจำที่จำกัดวงพื้นที่ได้ ซึ่งเขาสามารถควบคุมได้

เลย์แมน (Lyman) และสก๊อต (Scott) ได้ทำการศึกษาในเรื่องความต้องการในอาณาเขตนี้ และได้ให้ความกระจ่างขึ้นโดยได้แบ่งอาณาเขตครอบครองนี้ออกเป็น 4 ประเภทคือ

5.1.1 พื้นที่สาธารณะ (Public Territories) คือ บริเวณที่บุคคลมีความอิสระในการไปมาในฐานะความเป็นประชากรของพื้นที่นั้น เป็นสถานที่เปิดสำหรับทุกคน แต่มีการกำหนดและคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมและกลุ่ม เช่น การปฏิบัติตามข้อกฎหมายและบรรทัดฐานทางสังคม อีกอันหนึ่งก็คือ การกำหนดกลุ่มหรือพวก เช่น การแบ่งแยกผิวหรือฐานะทางชนชั้น

5.1.2 อาณาเขตบ้าน (Home Territories) คือบริเวณที่บุคคลหรือผู้มีส่วนร่วม (Regular Participants) มีความสัมพันธ์และความรู้สึกใกล้ชิด และควบคุมบริเวณนั้นทั้งหมด มีลักษณะเป็นถึงพื้นที่สาธารณะ (Public Territories) อาจเกิดจากแรงสนับสนุน หรือทำให้เกิดการยึดครองหรือการใช้เป็นประจำจนเกิดความคุ้นเคย

5.1.3 อาณาเขตปฏิสัมพันธ์ (Interaction Territories) คือ บริเวณที่มีกิจกรรมทางสังคมเกิดขึ้นบริเวณรอบๆ จะมีลักษณะคล้ายถูกล้อมรอบด้วยขอบเขตที่มองไม่เห็น อาณาเขตนี้จะถูกรักษาและรักษาโดยกลุ่ม

5.1.4 อาณาเขตร่างกาย (Body Territories) เป็นอาณาเขตของร่างกายรวมทั้งที่ว่างซึ่งห่อหุ้มร่างกายและที่ร่างกายเป็นอาณาเขตส่วนตัว และละเมิดไม่ได้ของบุคคล

ความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่และปฏิริยาต่อผู้บุกรุกเข้ามาในอาณาเขตนี้ที่มนุษย์มีปฏิริยาต่อต้านการล่วงล้ำนี้หลายๆ วิธีด้วยกัน เช่น สร้างรั้วกันขอบเขตหรือสร้างเครื่องกีดขวาง (Insulation) ซึ่งเป็นตัวกันการบุกรุก เช่น ทำถนนแคบๆ บันไดชันๆ หรือใช้เครื่องแบบการแต่งกายในการป้องกันพื้นที่

ทฤษฎีหลักที่อธิบายเกี่ยวกับปฏิริยาของมนุษย์ ที่ถูกกระตุ้นจากสภาพแวดล้อมกายภาพให้มีพฤติกรรมต่างๆ ที่เป็นการตัดปัจจัยในการกระทำผิด ทำให้คนร้ายไม่สามารถจะลงมือทำความผิดได้สะดวก ได้แก่ ทฤษฎีของ ออสการ์ นิวแมน (Oscar Newman 1976 : 8-9) ซึ่งอ้างถึงการจัดวางสภาพแวดล้อมกายภาพบางลักษณะที่กระตุ้นความรู้สึกหวงแหนอาณาเขตของตน หรือเรียกว่าพื้นที่ป้องกันตนเอง (Defensible Space) ซึ่งอยู่นอกห้องพักอาศัย (Individual apartments) ออกมา และเมื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีคนแปลกหน้าเข้ามาในพื้นที่ดังกล่าว ก็จะถูกจับตามองทันทีถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นคนร้าย โอกาสที่จะลงมือกระทำการก็น้อยลงหรือหมดไป ซึ่งการกระตุ้นดังกล่าว เป็นผลของการพัฒนาพื้นที่สาธารณะของชุมชน เช่น โค้งบันได ทางเดินร่วม สนามและถนน ฯลฯ ให้มีคุณสมบัติด้านป้องกันอาชญากรรม ซึ่งมีหลักเกณฑ์

การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวด้านการออกแบบทางกายภาพ คือ

1. พัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่ให้มีอาณาเขตซึ่งอยู่ในขอบข่ายอิทธิพลของผู้อาศัย ให้มีความชัดเจนโดยการแบ่งย่านที่อยู่อาศัยออกเป็นเขตๆ (Zone) ให้ผู้อยู่อาศัยสามารถแสดงออกซึ่งความเป็นเจ้าของได้สะดวกและชัดเจน
2. ตำแหน่งของหน้าต่างที่ผนังด้านหน้าอาคารที่พัก จะต้องทำให้ผู้อยู่อาศัยสามารถสำรวจ หรือมองเห็นพื้นที่สาธารณะทั้งภายนอกและภายในที่อยู่อาศัยของเขา
3. การเลือกรูปร่างอาคาร ควรเลือกเฉพาะที่เป็นประโยชน์จริงๆ มิใช่เลือกตามความนิยม แต่เลือกเพื่อประโยชน์ของชุมชน
4. การวางผังและออกแบบอาคาร ควรส่งเสริมในด้านสังคมโดยให้เพื่อนบ้าน สามารถที่จะรู้จัก มีการช่วยเหลือกันและมีกิจกรรมร่วมกันโดยไม่ต้องมีการบังคับปล่อยให้ไปเอง

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

จากการศึกษาทบทวนทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาแบบกระสวนทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัยนั้น พบว่า ได้มีการศึกษาอย่างกว้างขวางในต่างประเทศ แต่สำหรับประเทศไทยนั้นยังมีอยู่จำนวนน้อย การศึกษานี้มุ่งที่จะศึกษาหาข้อยืนยันเกี่ยวกับอิทธิพลของลักษณะทางกายภาพที่อาจมีต่อความสัมพันธ์ของสังคมว่ามีอยู่จริงหรือไม่ และมีรูปแบบอย่างไร โดยการศึกษาสิ่งที่ยุ่อกแบบ สถาปนิก นักวางแผนได้สร้างขึ้นไปแล้ว ว่ามีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างผู้อยู่อาศัย โดยมีแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษาและตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีผู้ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้อยู่อาศัยจำนวนมาก แต่พบที่จะสรุปได้ว่า ผู้ที่ออกแบบหรือ

สถาปนิกเป็นผู้ที่สามารถกำหนดรูปแบบชีวิตในสังคม และกำหนดความเป็นเพื่อนบ้านได้จากลักษณะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของผังและส่วนประกอบของตัวอาคารซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาผลการศึกษา และได้เลือกตัวแปรกลุ่มหนึ่ง ขึ้น มาเพื่อทำการศึกษาซึ่งตัวแปรกลุ่มนี้ เป็นตัวแปรทางกายภาพที่ครอบคลุมลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรได้ค่อนข้างครบถ้วน ซึ่งเป็นการศึกษาโดย แองเจลาแคน (Angela Kan) ประกอบด้วยลักษณะทางกายภาพได้แก่ ความใกล้ชิด การมองเห็นกันและขนาดของกลุ่มที่สามารถรู้จักกันได้ และนำมาจำแนกเป็นตัวแปรตัวแปรทางกายภาพ โดยอาศัยลักษณะทางกายภาพได้ 8 ลักษณะ โดยพิจารณาจาก

1. ตัวแปรทางกายภาพ เป็นตัวแปรที่จะส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น จะศึกษา ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรโดยใช้แนวความคิดที่เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้อยู่อาศัย ซึ่งได้แก่

1.1 จำนวนอาคารในกลุ่ม (Number and Grouping of Building) ประกอบไปด้วย ตัวแปรที่จะต้องทำการศึกษาโดยแยกเป็น ขนาดของกลุ่มที่สามารถรู้จักกันได้ ความสัมพันธ์ของอาคารกับถนน

1.2 ลักษณะทางกายภาพของอาคาร (Building Characteristic) การมองเห็นองค์ประกอบของการมองที่ชัดเจน โดยการมองที่ดีจะต้องประกอบด้วยการมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยไม่มีอุปสรรคใดๆ มาขัดขวาง โดยมีสิ่งประกอบสำคัญด้านการมองเห็นจากบ้านมาสู่ริมถนน ได้แก่ ความสูงของรั้ว ความทึบ โปร่งของรั้ว เป็นอุปสรรคต่อการมองเห็นหรือไม่ แสงสว่างตอนกลางคืน ว่าเอื้ออำนวยต่อความชัดเจนในการมองแค่ไหนจำนวนช่องทางต่างที่มองเห็นจากบ้านมาสู่ริมถนน

1.3 สภาพแวดล้อมของอาคาร ความกว้างแคบของพื้นที่ทางเดิน และความใกล้ชิด

2. ตัวแปรทางความสัมพันธ์สังคม เป็นตัวแปรที่เป็นผลมาจากอิทธิพลของรูปแบบกระสวนทางกายภาพซึ่งได้แก่

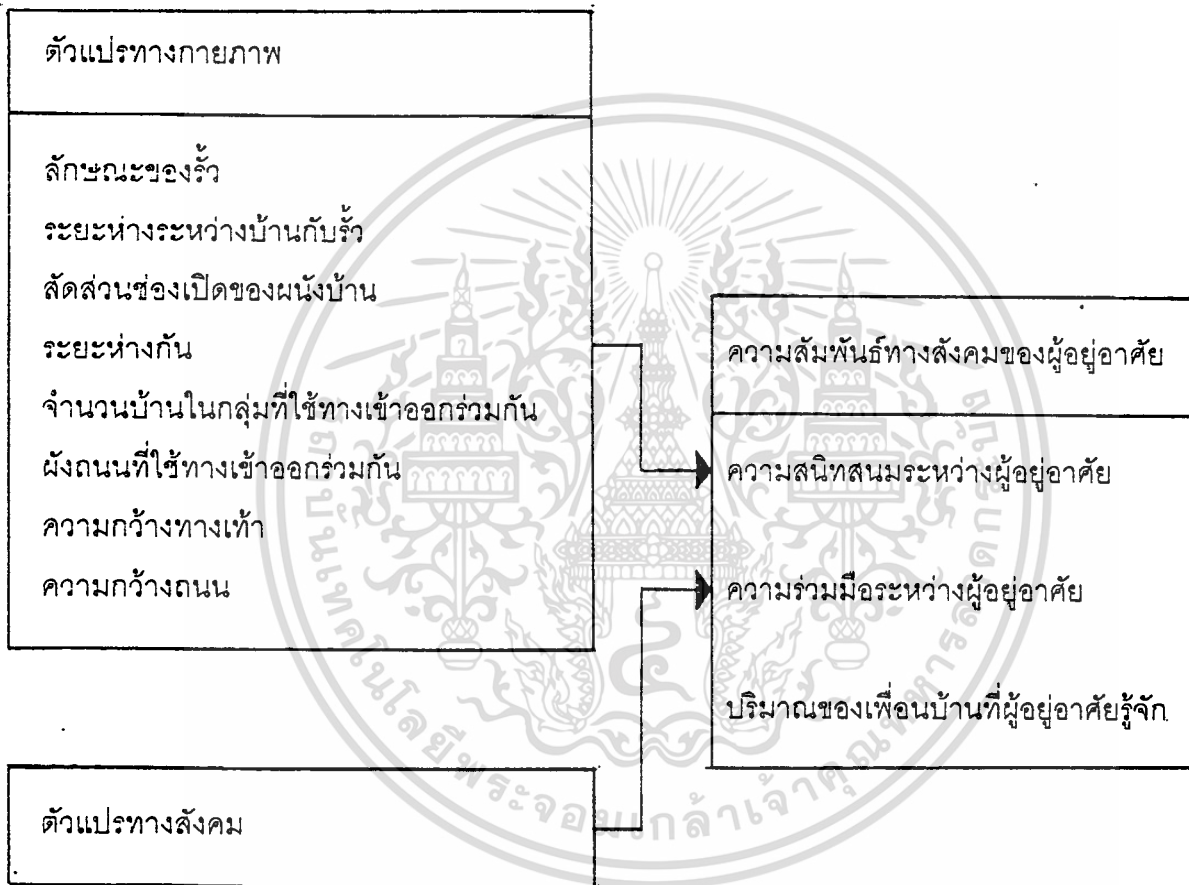
2.1 ลักษณะของการติดต่อที่เห็นได้ชัดเจนโดยง่าย ผู้อยู่อาศัยมักจะกระทำเป็นปกติวิสัย เช่น การไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน การทักทายพูดคุยซึ่งกันและกัน และในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ที่ติดต่อระหว่างเพื่อนบ้าน เช่น การยืมของใช้ การพูดคุย การติดต่อระหว่างเด็กๆ เป็นต้น โดยวัดประเภทของกิจกรรมที่ได้มีการติดต่อระหว่างที่อยู่อาศัย และความถี่ของการติดต่อที่เกิดขึ้น

2.2 ลักษณะของการมีทัศนคติที่ดี และพอใจจะเป็นมิตรกับเพื่อนบ้าน ซึ่งจะแสดงในรูปของการแสดงในรูปของการที่เป็นมิตร

เมื่อทำการศึกษาและพิจารณาคัดเลือกตัวแปรทั้งหมดที่ได้ตามต้องการแล้ว จะนำไปตรวจสอบวัดความมีสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มใหญ่ คือ ตัวแปรทางกายภาพซึ่งเป็นตัวแปรและความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัยเป็นตัวแปรตามโดยใช้กระบวนการทางสถิติในขั้นต่อไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ ที่ 1

แสดงแนวความคิดในการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานหลักของการวิจัยนี้ คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของที่อยู่อาศัยมีสัมพันธ์กับความเป็นเพื่อนบ้านของผู้อยู่อาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษารูปแบบทางกายภาพ ของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรม เพื่อตรวจหาทฤษฎีแนวความคิด และวิธีศึกษาที่เหมาะสมรวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร เพื่อคัดเลือกหมู่บ้านตัวอย่างสำหรับการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้านจัดสรรเอกชนและอายุโครงการ ขนาดของเคหะชุมชน จำนวนบ้านเมื่อสร้างเสร็จแล้ว และการใช้ที่ดินภายในหมู่บ้าน ซึ่งพบว่าบางหมู่บ้านไม่มีสวนบริการชุมชน กล่าวคือ บางหมู่บ้านไม่มีสวนบริการชุมชน คือ มีเฉพาะบ้านอยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว และบางหมู่บ้านได้จัดสวนบริการชุมชนไว้นอกเหนือจากบ้านพักอาศัย เช่น สนามเด็กเล่น สโมสร สระว่ายน้ำ เป็นต้น

1.2 รวบรวมผังบริเวณของหมู่บ้านจัดสรร ที่มีการจัดบริการชุมชนขนาดใหญ่ โดยคัดเลือกหมู่บ้านที่มีลักษณะตามความต้องการที่จะทำการศึกษา

2. ทำการสำรวจที่หมู่บ้านที่มีการจัดผังบริเวณแบบต่างๆ ดูความถูกต้องกับลักษณะการ

จัดผังบริเวณในแผนผังกับที่ได้สร้างจริง พร้อมกับรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตลักษณะทางกายภาพอื่นๆ ในเคหะชุมชน เช่น ประเภทบ้าน (เดี่ยว แผล่ชั้นเดียว ฯลฯ) ขนาดที่ดิน ความหนาแน่น รวมทั้งลักษณะสังคมบางประการที่สามารถรวบรวมได้จากการสังเกต เช่น ระดับรายได้โดยทั่วไปของผู้อยู่อาศัย การใช้สถานที่ของผู้อยู่อาศัยภายในเคหะชุมชน เช่น การออกไปเล่นนอกร้านของเด็ก ฯลฯ เป็นต้น

3. ทำการสัมภาษณ์เบื้องต้นเพื่อตรวจหาประชากรเป้าหมายก่อนการสัมภาษณ์อย่าง เพราะต้องการผู้อยู่อาศัยมาแล้วไม่ต่ำกว่า 1 ปี ผู้อยู่ใหม่ไม่เอา

3.1 หาข้อมูลทั่วไปด้านลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจของผู้อยู่อาศัย

3.2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้อยู่อาศัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนบ้านสาเหตุสนับสนุนและอุปสรรคที่มีต่อการรู้จักกับเพื่อนบ้าน การสัมภาษณ์ดังกล่าวเป็นลักษณะการสัมภาษณ์แบบเปิด คือ ผู้ให้สัมภาษณ์จะเป็นพ่อบ้านหรือแม่บ้านเท่านั้น โดยเลือกสัมภาษณ์เฉพาะในวันเสาร์

และอาทิตย์เท่านั้น จำนวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เตรียมจัดทำแบบสอบถาม ที่โดยอาศัยกรอบความคิดที่จะใช้ในการวิเคราะห์ประกอบ การสัมภาษณ์เบื้องต้นบางส่วนดังกล่าวแล้วในข้อ 3

เครื่องชี้วัดสำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ที่ทำการศึกษาคือ ปริมาณ ของเพื่อนบ้านความสนิทสนมระหว่างเพื่อนบ้านและความร่วมมือระหว่างเพื่อนบ้าน ที่ทำการวัดจาก ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถาม โดยหาค่าความสัมพันธ์ที่มีปริมาณมากที่สุด ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรทางด้านกายภาพทั้งหมด 8 ตัว ที่ได้จากการศึกษาคือ

1. ระยะห่างระหว่างข้างบ้าน
2. ความกว้างทางเท้า
3. ความกว้างถนน
4. ลักษณะของรั้ว
5. ลัดส่วนช่องเปิดผนังบ้าน
6. ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว
7. จำนวนบ้านในกลุ่มที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน
8. ผังถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นคือ

1. ปริมาณของเพื่อนบ้านที่รู้จัก
2. ความสนิทสนมระหว่างผู้อาศัย
3. ความร่วมมือระหว่างผู้อาศัย

5. การเก็บข้อมูลขั้นรายละเอียด

5.1 กำหนดบริเวณที่จะทำการศึกษา โดยกำหนดบริเวณที่จะแจกแบบสอบถาม เฉพาะบริเวณกลุ่มบ้านพักอาศัยประเภทบ้านเดี่ยว มีขนาดที่ดินตั้งแต่ 50-100 ตารางวา และมีระยะเวลาการเข้าอยู่อาศัยอย่างน้อย 1 ปี ในหมู่บ้านที่มีการจัดผังบริเวณแบบถนนปลายตัน

5.2 การจัดทำแบบสอบถามโดยอาศัยกรอบความคิดที่จะใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งได้ มาจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยเกี่ยวกับประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เบื้องต้น นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ นำแบบสอบถามไปใช้ในหมู่บ้าน ตัวอย่างที่ทำการเลือกแล้ว

5.3 แจกแบบสอบถามในวันอาทิตย์ เพราะเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดเพราะผู้ อยู่อาศัยที่เป็นพ่อบ้านและแม่บ้าน จะหยุดทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จะนำมาลงรหัสด้วยมือและประมวลผลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 การใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งเป็นสถิติที่ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่านั้น โดยผลที่ได้จากการศึกษาจะไม่นำไปสรุปอ้างอิงถึงกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มประชากรอื่นๆ ซึ่งการศึกษาหาคำตอบจะบรรยายลักษณะหรือแจกแจงข้อมูลตามที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาได้เท่านั้น โดยใช้อัตราส่วนร้อยละในการอธิบายข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบ้านจัดสรรที่มีการจัดผังบริเวณแบบถนนปลายตัน

6.2 ทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square Test) โดยการทดสอบความเป็นอิสระ (Test of Independence) ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร ในการวิจัยผู้วิจัยจะนำตัวแปรที่ต้องการศึกษา มาสร้างเป็นตารางแจกแจงความถี่ร่วม (Cross-Tab Table) เพื่อทดสอบความเป็นอิสระระหว่างตัวแปร 2 ตัว พร้อมทั้งนำผลข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่าเป็นไปตาม ที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้หรือไม่

7. เสนอผลการศึกษาในรูปของการบรรยาย ตาราง ซึ่งเป็นการสรุปค่าทางสถิติที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน

พื้นที่ศึกษา

การเลือกพื้นที่ศึกษา

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองที่รวมเอากิจกรรมทุกด้านเข้าไว้ด้วยกันเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ศูนย์กลางทางราชการที่สำคัญ คือเป็นแหล่งงานจึงทำให้ประชาชนหลั่งไหลเข้าสู่กรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การขยายตัวของกรุงเทพมหานครจึงแผ่สู่ชานเมือง (Suburbs) ชุมชนรอบๆ กรุงเทพมหานครจึงเจริญขึ้น การขยายตัวของกิจกรรมด้านที่อยู่อาศัยจึงมีการพัฒนา ในพื้นที่ชานเมืองตามแนวถนนทุกสายชานเมืองทางด้านตะวันออกที่เป็นพื้นที่ ที่มีการพัฒนาค่อนข้างสูง โดยเฉพาะพื้นที่เขตลาดกระบัง บางส่วนของพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยเฉพาะถนนบางนา-ตราด ถนนศรีนครินทร์ รวมถึงถนนวัดกิ่งแก้ว เพราะในอนาคตจะมีสนามบินแห่งที่ 2 คือ สนามบินหนองงูเห่า ศูนย์กลางอุตสาหกรรมอีกทั้งการขยายช่องทางจราจร และการปรับผิวจราจรในถนนลาดกระบัง การมีพื้นที่ติดต่อกับโครงการพัฒนาชายฝั่งตะวันออก (Eastern Seaboard) จึงทำให้พื้นที่แถบนี้ได้รับการพัฒนาอย่างสูง และเนื่องจากปัจจัยการพัฒนาเหล่านี้เอง นักพัฒนาที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์จึงสนใจพัฒนาบ้านจัดสรรประเภทต่างๆ ขึ้นในพื้นที่นี้ ดังนี้ผู้ศึกษาจึงได้เลือกเขตลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และบางส่วนของ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ศึกษา เพื่อศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพ ที่ส่งผลถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในทางบวก (Positive Interaction) ของประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรรเอกชนเหล่านี้

การเลือกโครงการหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่ศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรม วัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอบเขตทางการศึกษา ได้กำหนดแนวทางในการพิจารณาหมู่บ้านจัดสรรเพื่อทำการศึกษาจากพื้นฐานของการจัดดังนี้

1. บ้านจัดสรรที่ศึกษาต้องเป็นบ้านจัดสรร ระดับราคาปานกลาง ซึ่งมีจำนวนหน่วยมากที่สุด ในเขตชานเมืองโดยใช้มาตรฐานของธนาคารอาคารสงเคราะห์คือราคา 1,419,000 - 2,100,000 บาท ซึ่งในเขตลาดกระบังมีบ้านจัดสรรระดับปานกลาง มากพอที่จะใช้เป็นตัวได้อย่างได้ และยังเป็นภาระประหยัดแรงงาน และค่าใช้จ่ายอีกด้วย

2. หมู่บ้านจัดสรรที่ศึกษา ต้องมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการครบถ้วนสมบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการจัดสรรที่ดินมาตรา 15 คือต้องมีระบบถนน ระบบระบายน้ำ ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น สวนพักผ่อน ระบบการบำบัดน้ำเสีย ระบบการกำจัดขยะไว้บริการด้วย นอกจากนี้ที่ตั้งของหมู่บ้านจัดสรร จะต้อง มีจำนวนครัวเรือนที่มากพอ ที่จะสามารถเก็บข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม สะดวกต่อการเดินทาง และช่วยลดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จึงได้คัดเลือกหมู่บ้านจัดสรรตามเกณฑ์พิจารณาดังกล่าวข้างต้น 4 หมู่บ้านคือ

1. หมู่บ้านรุ่งอรุณ 1
2. หมู่บ้านรุ่งอรุณ 2
3. หมู่บ้านปลาทองการ์ต
4. หมู่บ้านล้วนพฤกษาเลควิลล์

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้กำหนดเพื่อทำการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือคู่สมรส ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหมู่บ้านจัดสรรที่สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2534 และเข้าอยู่อาศัยในหมู่บ้านที่ทำการศึกษามาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 1 ปี ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่อยู่

ในหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองได้รู้สภาพการดำเนินชีวิตละแวกนั้นดีพอสมควร และการเลือกเก็บข้อมูล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาตีให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากหัวหน้าครัวเรือนหรือคู่สมรสจะเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอยู่อาศัยได้อย่างชัดเจน

ขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่าหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร มีตั้ง ตะวันออก มีจำนวนกว่า 300 โครงการ มีจำนวนหน่วย 113,159 หน่วย จาก 4 หมู่บ้าน ที่เลือกเป็น กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนหลังคาเรือนประมาณ 902 หลังคาเรือน

การหาขนาดตัวอย่าง จากสูตรของ (ROSCOE 1969 : 156-157)

$$\text{จากสูตร } N = \left[\frac{Z_c^2}{e_m} \right] \text{ เมื่อ}$$

N = จำนวนตัวอย่าง

Z_c = คะแนนความมีนัยสำคัญที่กำหนดให้

(α) ($Z = 1.96$ เมื่อ $\alpha = 0.05$)

e_m = ค่าความคลาดเคลื่อนมากที่สุด (ของข้อมูลที่รวบรวมได้จากตัวอย่าง

ประชากรที่จะยอมรับได้)

ϵ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร ซึ่งหาจากประชากรโดย

ตรง

ได้ยาก ดังนั้น เพื่อให้สะดวกในการคำนวณตัวอย่างประชากรที่เหมาะสม ได้กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนสูงสุด เพื่อเป็นสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร โดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 1/5 ของ หรือถ้าให้

$$e_m = \frac{\epsilon}{5} \text{ ที่ระดับนัยสำคัญ } 0.05$$

5

ฉะนั้น

$$N = \frac{1.96 \times \epsilon}{\epsilon/5}$$

$\epsilon/5$

$$N = \frac{1.96 \times \epsilon \times 5}{\epsilon}$$

$$N = (1.96 \times 5)^2 = 96 \text{ ครัวเรือน}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 96 ครั้วเรือน จึงกำหนดว่าในเขตชานเมืองกรุงเทพมหานคร มีขนาดตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 100 ครั้วเรือน

การสุ่มตัวอย่างขนาดประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ จะใช้การเก็บแบบ มีระบบ (Systemstic Sampling) และวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random Sampling)

เมื่อ N = คือขนาดของประชากร

n = คือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{ดังนั้น } \frac{\text{ขนาดของประชากร}}{\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง}} = \frac{902}{96} = 9.395$$

จากผลการคำนวณดังกล่าว การเก็บตัวอย่างจะเริ่มเก็บจากบ้านที่ 1 แล้วเว้นไป 9 หลัง ซึ่งจะได้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 90 ตัวอย่าง จึงสุ่มอีกครั้ง จนครบจำนวนที่ต้องการในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งจะได้ข้อมูล 100 ตัวอย่าง แต่เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการบันทึกข้อมูล จึงเก็บข้อมูลเพิ่มเติม โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) อีก 10 ตัวอย่าง

เนื่องจากการเก็บข้อมูลไม่มีความผิดพลาดในการบันทึก จึงนำเอาข้อมูลมาใช้ทั้งหมดเป็นจำนวน 100 ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. หมู่บ้าน รุ่งอรุณ 1	จำนวน 34 ตัวอย่าง
2. หมู่บ้าน รุ่งอรุณ 2	จำนวน 22 ตัวอย่าง
3. หมู่บ้าน ปลาทองการ์ต	จำนวน 26 ตัวอย่าง
4. หมู่บ้าน ล้วนพฤษาเลิศวิลล์	จำนวน 18 ตัวอย่าง

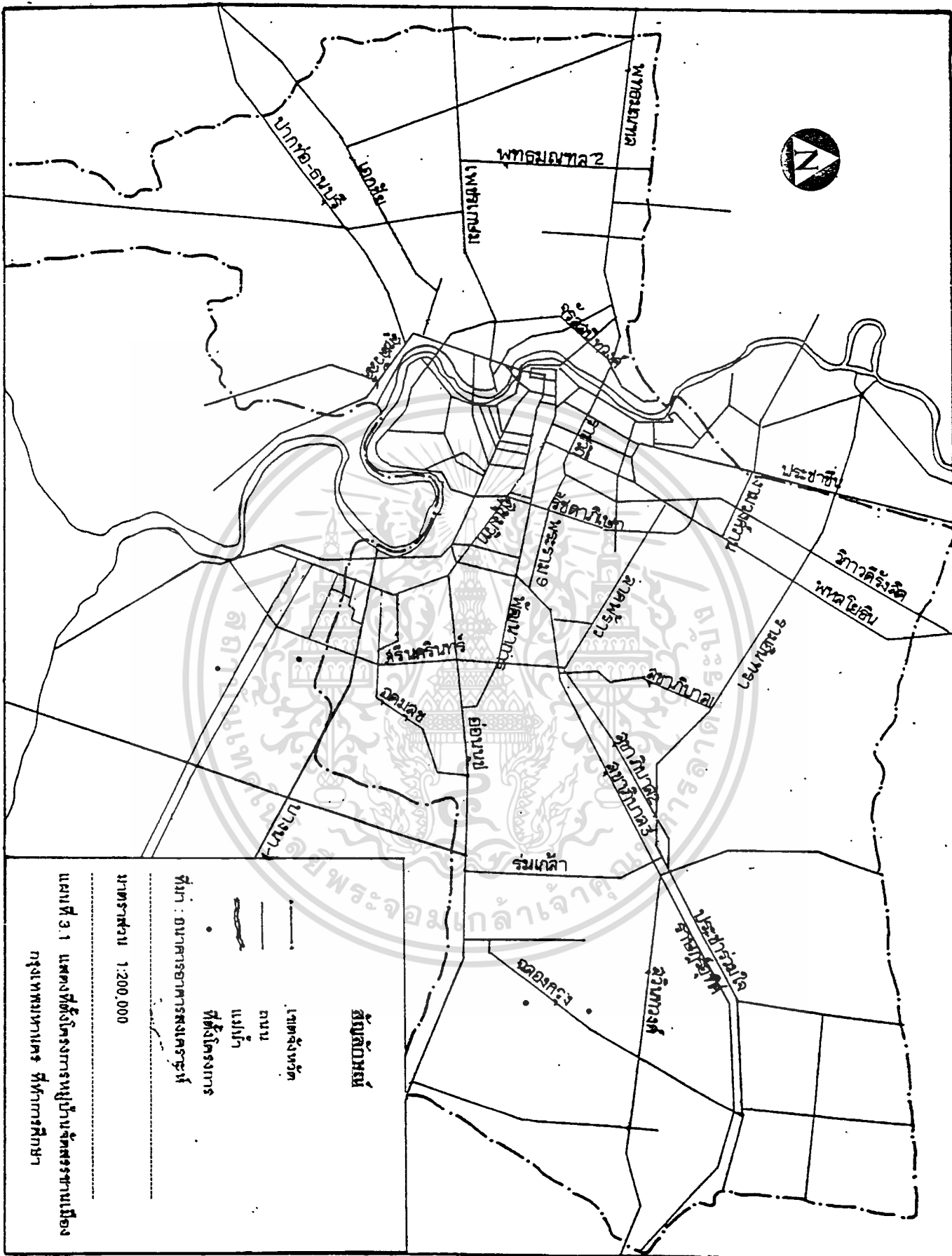
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย มีตัวแปรที่สำคัญ ดังนี้

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของข้อมูลประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครั้วเรือน กิจกรรมหรืองานอดิเรก ระยะเวลาอยู่อาศัย ภูมิลำเนาเดิม

2. การวิเคราะห์ลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจกับความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปริมาณเพื่อนบ้านที่ผู้อยู่อาศัยรู้จัก ความสนิทสนมระหว่าง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญต์เห็นไปเซประโยชน์ขนดานการค้ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญลักษณ์

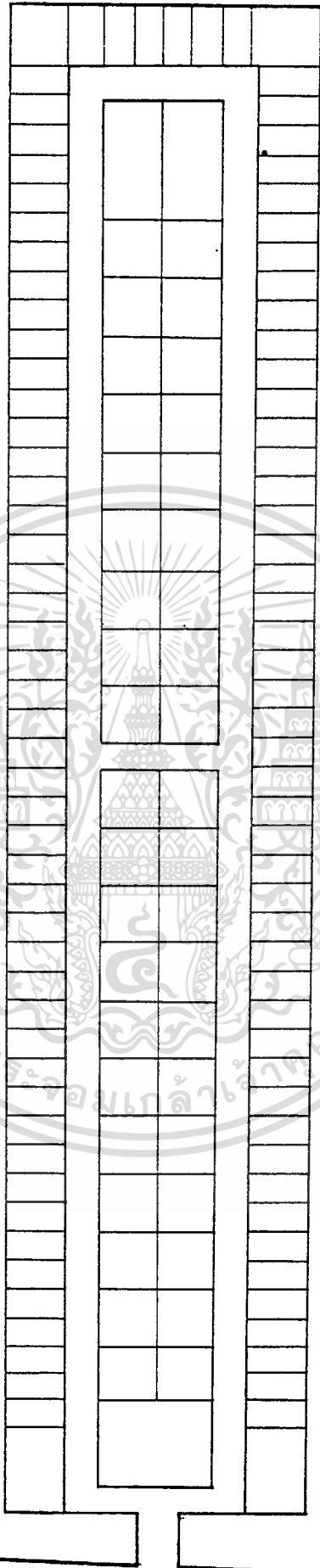
- ไรตงหวัด
- ถนน
- แม่น้ำ
- ที่ตั้งโครงการ

ที่มา : อนุสารอาชญากรรม

มาตราส่วน 1:200,000

แผนที่ 3.1 แสดงที่ตั้งโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมเมือง
กรุงเทพมหานคร ที่ภาคการศึกษา

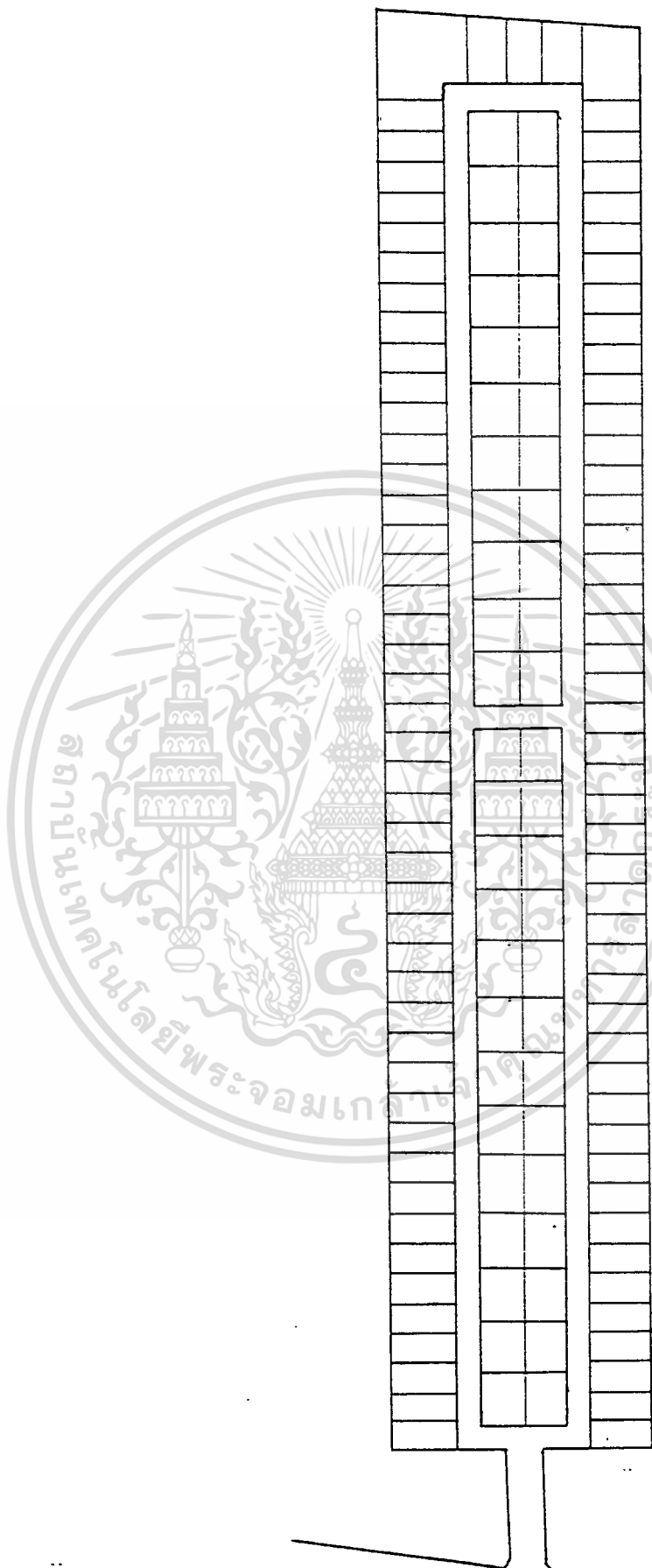
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตราส่วน 1 : 10,000

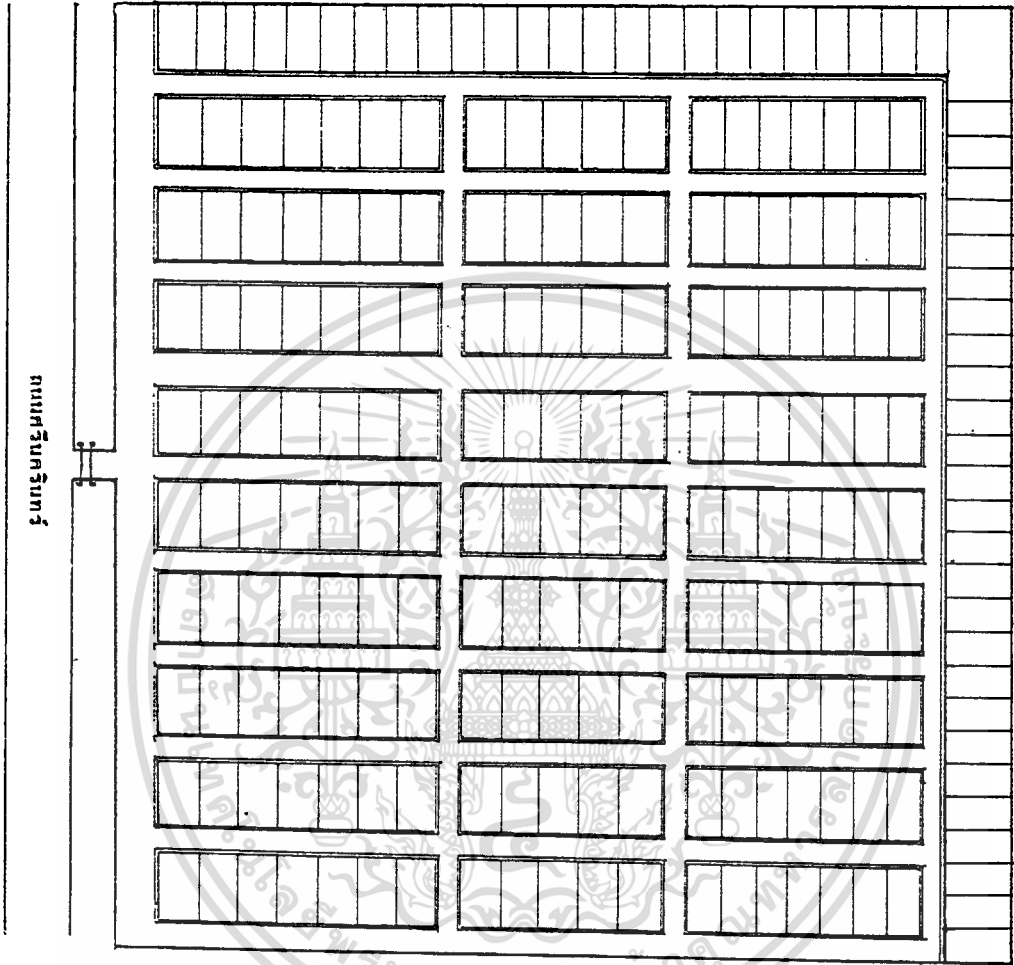
ผังแสดงหมู่บ้าน ชุ้งอรุณ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตราส่วน 1 : 10,000
ผังแสดงหมู่บ้าน รุ่งอรุณ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังแสดงหมู่บ้าน ปลาทองกาจัด

มาตราส่วน 1:20,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนองจอก

ผังแสดงหมู่บ้าน ส่วนพฤษา เลควิลล์

มาตราส่วน 1 : 7,500

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้อยู่อาศัย ความร่วมมือกันระหว่างผู้อยู่อาศัย

- ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
ระยะเวลาผู้อยู่อาศัย และภูมิลำเนาเดิม

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรบ้านเมืองกรุงเทพมหานคร กับ
ความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย

- ตัวแปรตาม ปริมาณเพื่อนบ้านที่ผู้อยู่อาศัยรู้จัก
- ตัวแปรอิสระ ลักษณะของรั้ว ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว สัดส่วนช่องเปิดกับผนัง
บ้าน ระยะห่างของบ้าน ความกว้างของทางเท้า ความกว้างของถนน ผังถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน
ปริมาณบ้านในกลุ่มที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน

- ตัวแปรตาม ความสนิทสนมระหว่างผู้อยู่อาศัย
- ตัวแปรอิสระ ลักษณะของรั้ว ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว สัดส่วนช่องเปิดกับผนัง
บ้าน ระยะห่างของบ้าน ความกว้างทางเท้า ความกว้างถนน ผังถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน

- ตัวแปรตาม ความร่วมมือระหว่างผู้อยู่อาศัย
- ตัวแปรอิสระ ลักษณะของรั้ว ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว สัดส่วนช่องเปิดกับผนัง
บ้าน ระยะห่างของบ้าน ความกว้างทางเท้า ความกว้างถนน ผังถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน
ปริมาณบ้านในกลุ่มที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน

นิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรร หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของอาคารบ้านจัด
สรรเอกชน คือ ลักษณะของรั้ว วัสดุและขนาดของรั้ว สัดส่วนระหว่างช่องเปิดของผนังอาคาร ระยะ
ห่างระหว่างบ้านที่ใกล้ที่สุด ความกว้างทางเท้า ความกว้างของถนนหน้าบ้าน ผังถนนที่ใช้ทาง
เข้าออกร่วมกัน จำนวนบ้านในกลุ่มที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน ซึ่งเป็นลักษณะทางกายภาพที่คาดว่า
จะทำให้โอกาสในการมีสสัมพันธ์เกิดขึ้น โดยมีระดับการวัด คือ ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยว
กันของผู้อยู่อาศัย หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพื่อนบ้าน โดยวัดเป็นความถี่ ในการติดต่อกัน
เพื่อกิจกรรมที่เกิดขึ้น โดยให้ค่าคะแนนเป็นความถี่ในการติดต่อเป็นจำนวนครั้งต่อเดือน

1. การทักทายเมื่อพบเห็น
2. พุดคุยแลกเปลี่ยนกัน
3. ให้ลูกไปเล่นกับเพื่อนบ้าน
4. หยิบยืมหรือแบ่งปันสิ่งของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ผ่ากซื้อหรือซื้อของมาผ่าก
6. ผ่ากซื้อชำระค่าน้ำประปา ไฟฟ้า
7. ผ่ากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่
8. เยี่ยมเยียนที่บ้าน
9. รับประทานอาหารร่วมกัน
10. ไปเที่ยวพักผ่อนหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale) โดยค่าคะแนนคือ

ไม่เคย	= 1 คะแนน
1-3	= 2 คะแนน
4-6	= 3 คะแนน
7-9	= 4 คะแนน
>10	= 5 คะแนน

คุณลักษณะของข้อมูลประชากร ได้แก่

ตัวแปร	นิยาม	ระดับการวัด
เพศ	ชาย = 1 หญิง = 2	กลุ่ม
สถานภาพ	โสด = 1 สมรส = 2 หย่า = 3	กลุ่ม
อายุ	อายุเป็นปีตามอายุจริง	ช่วง
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี = 1 ปริญญาตรี = 2 สูงกว่าปริญญาตรี = 3	กลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวแปร	นิยาม	ระดับการวัด
อาชีพ	ประเภทของการประกอบอาชีพหลัก ของหน่วยศึกษา ได้แก่ รับราชการ = 1 ธุรกิจส่วนตัว = 2 ลูกจ้าง = 3 แม่บ้าน = 4 อื่น ๆ = 5	กลุ่ม
รายได้	จำนวนเงินเดือนที่ได้รับของทุกคนในบ้านเฉลี่ย	ช่วง
จำนวนสมาชิก	ผู้ใหญ่ (จำนวนคน) เด็ก (จำนวนคน)	กลุ่ม
กิจกรรมหรืองานอดิเรก	ไม่มี = 1	กลุ่ม
งานอดิเรกที่ทำหลังเวลางาน	นอกบ้าน = 2 วิทยุ, โทรทัศน์ = 3 งานบ้าน = 4 ออกกำลังกาย = 5	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยในใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสังเกตการ (Observation Check-list) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การสร้างแบบสอบถาม (ภาคผนวก ก.)

โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากรที่ศึกษาตามปัจจัยด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจ คำถามเป็นการสัมภาษณ์เรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ จำนวนสมาชิก (คำถามที่ 1 ถึง 100)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย จำนวนที่ดินที่มีอยู่กรรมสิทธิ์ระยะเวลา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการอยู่อาศัย รวมถึงคำถามที่ตั้งของเพื่อนบ้านที่มีความรู้สึกว่สนิทสนมกันมากที่สุด (คำถามที่ 1 ถึง 6)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ 3 ข้อแรกจะเป็นการตรวจถึงลักษณะของความตองการ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง แต่ละบุคคล และส่วนที่ 2 จะเป็นคำถามเพื่อวัดความสัมพันธ์ที่เกือกูลกันทางสังคม โดยจะให้คะแนนในข้อคำตอบที่วัดความถี่ในด้านการติดต่อกับเพื่อนบ้านในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

ผู้ที่ตอบในช่องไม่เคย	จะให้คะแนนเท่ากับ	
1-3	"	1
4-6	"	2
7-9	"	3
>10	"	4
		5

ลักษณะการติดต่อกับเพื่อนบ้านในลักษณะต่าง ๆ ในที่จะมีส่วนส่งเสริม ให้มีการพัฒนาให้เกิดความสัมพันธ์อันดี มีดังนี้ การทักทายเมื่อพบเห็น พุดคุยแลกเปลี่ยนทัศนกัน ให้ลูกหรือเด็กที่อยู่ในบ้านไปพบปะเล่นกันหยิบยืมหรือแบ่งปันสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ผักซื้อหรือซื้อของมาฝาก ฝากชำระค่าน้ำประปา ไฟฟ้า ฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่บ้าน เยี่ยมเยียนที่บ้าน รับประทานอาหารร่วมกัน และไปเที่ยวพักผ่อนหรือทำกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งสิ้น 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นการเก็บข้อมูลจากข้อสังเกต จากลักษณะทวงกายภาพของหมู่บ้านที่ตกเป็นตัวอย่างมีข้อสังเกตทั้งสิ้น 8 ข้อ แบ่งเป็น ข้อมูลของรั้วประตูรั้วการวางตำแหน่งของประตูรั้วทางเข้า ระยะห่างของรั้วกับบ้านลัดส่วนของช่องเปิดของผนังบ้าน ความกว้างทางเท้า ความกว้างของถนน ลักษณะของผังถนนที่ทำให้เกิดการเข้าออกร่วมกันและจำนวนบ้านในกลุ่มที่ใช้เข้าออกร่วมกัน ข้อมูลทางกายภาพเหล่านี้ จะเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาลักษณะทางกายภาพ เพื่อที่จะใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ต่อไป

การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อสร้างคำถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของประชากร ความสัมพันธ์ทางสังคม และลักษณะทางกายภาพ ของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองที่ทำการศึกษา แล้วทำการทดสอบ และวิเคราะห์รายข้อ จึงได้ทำการปรับปรุงตัดข้อความ ที่ไม่ตรงประเด็นออกไป คงไว้แต่คำถามที่ต้องการไว้ 21 คำถาม จากนั้นจึงนำไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่นำไปทดสอบในหมู่บ้านที่ใกล้เคียงกับหมู่บ้าน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จริง ได้แก่ หมู่บ้านทิพวัล จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 ครัวเรือน หลังจากการทดสอบแบบสอบถามแล้ว จึงนำผลที่ได้จากการทดสอบไปทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยตามวิธีของ ครอน บาร์ค (Cronbach) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นส่วนๆตามจำนวนข้อคำถามโดยใช้สูตร (Coefficient Alpha) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .997 (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค.)

กรรมวิธีทางข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของคำถามและความสมบูรณ์ของคำตอบทั้งหมด หลังจากนั้นจึงนำมาออกแบบคู่มือลงรหัสข้อมูลเพื่อที่จะนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Sciences) ต่อไป

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ จะเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาในลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรร ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย โดยผู้ศึกษาได้แยกเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. คุณลักษณะของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะประชากรกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานครที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง

จากการศึกษาลักษณะทั่วไปของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้รวมของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน กิจกรรมเวลาว่างหรืองานอดิเรก สิทธิครอบครอง ระยะเวลาในการอยู่อาศัย ภูมิลำเนาเดิม (ตารางที่ 4.1) พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53) รองลงมาเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 47) สถานภาพสมรสเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73) รองลงมาโสด (ร้อยละ 25) มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 37) รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี (ร้อยละ 34) มีระดับการศึกษาปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52) รองลงมา มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 40) ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และเป็นพนักงานหน่วยงานเอกชนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 26) ทั้งสองอาชีพ มีรายได้ในครัวเรือน 6,000 ถึง 20,000 บาทต่อเดือนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34) รองลงมาคือ รายได้ในครัวเรือนรวม 20,001 ถึง 30,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 23) มีผู้ใหญ่ในครัวเรือน 2 คนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43) รองลงมา มีผู้ใหญ่ในครัวเรือน 3 คน (ร้อยละ 24) ไม่มีเด็กในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 32) รองลงมา มีเด็ก 1 คนในครัวเรือน (ร้อยละ 29) มีกิจกรรมหรืองานอดิเรกคือทำงานบ้านเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 38) รองลงมาคืองานเกี่ยวกับต้นไม้และทำสวน (ร้อยละ 34) สิทธิครอบครองเป็นเจ้าของบ้านเองเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) รองลงมาเช่าอยู่ (ร้อยละ 16) ระยะเวลาในการอยู่อาศัย 1-3 ปีเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 40) รองลงมาระยะเวลาในการอยู่อาศัย 4-6 ปี (ร้อยละ 27) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1
ลักษณะประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะประชากร	รายละเอียด	การกระจายของกลุ่มตัวอย่าง	(ร้อยละ)
เพศ		100	100.00
	ชาย	53	53.00
	หญิง	47	47.00
สถานภาพสมรส (หัวหน้าครัวเรือน)		100	100.00
	โสด	25	25.00
	สมรส	73	73.00
	หม้าย	2	2.00
อายุ (ปี)		100	100.00
	20 - 30	34	34.00
	31 - 40	37	37.00
	41 - 50	22	22.00
	> 51	7	7.00
การศึกษา		100	100.00
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	40	40.00
	ปริญญาตรี	52	52.00
	สูงกว่าปริญญาตรี	8	8.00
อาชีพ		100	100.00
	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	19	19.00
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	26	26.00
	หน่วยงานเอกชน ลูกจ้าง	26	26.00
	แม่บ้าน	11	11.00
	อื่น ๆ	18	18.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะประชากร	รายละเอียด	การกระจายของกลุ่มตัวอย่าง	(ร้อยละ)
รายได้ (บาท)		100	100.00
	6,000 - 20,000	34	34.00
	20,001 - 30,000	23	23.00
	30,001 - 50,000	20	20.00
	50,000 - 150,000	22	22.00
จำนวนสมาชิก ผู้ใหญ่ (คน)		100	100.00
	1	1	1.00
	2	43	43.00
	3	24	24.00
	4	7	7.00
	5	12	12.00
	6	6	6.00
	7	5	5.00
	8	1	1.00
	9	1	1.00
จำนวนสมาชิก เด็ก (คน)		100	100.00
	ไม่มี	32	32.00
	1	29	29.00
	2	28	28.00
	3	8	8.00
	4	3	3.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะประชากร	รายละเอียด	การกระจายของกลุ่มตัวอย่าง	(ร้อยละ)
งานอดิเรก		100	100.00
	ไม่มี	8	8.00
	นอกบ้าน	3	3.00
	วิทยุ	7	7.00
	การทำงานบ้าน	38	38.00
	งานต้นไม้	34	34.00
	เล่นกีฬา	10	10.00
สิทธิครอบครอง		100	100.00
	เป็นเจ้าของ	80	80.00
	บ้านญาติอยู่ฟรี	4	4.00
	เช่า	16	16.00
ระยะเวลา ในการอยู่อาศัย (ปี)		100	100.00
	1 - 3	15	15.00
	4 - 6	40	40.00
	7 - 9	27	27.00
	>10	18	18.00
ภูมิลำเนาเดิม		100	100.00
	ภาคเหนือ	8	8.00
	ภาคใต้	8	8.00
	ภาคตะวันออก	3	3.00
	ภาคตะวันตกรวมทั้งภาคกลาง	7	7.00
	กรุงเทพฯ และปริมณฑล	74	74.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดง เพศ ของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงสภานภาพสมรส
(ของหัวหน้าครัวเรือน) ของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดง อายุ (ปี) ของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

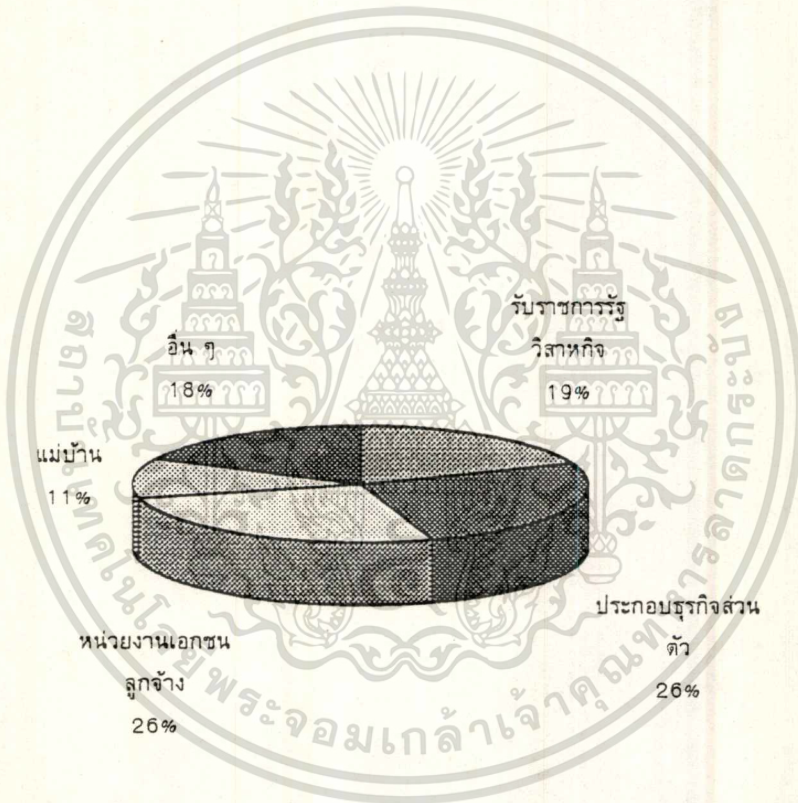
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดง การศึกษาของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

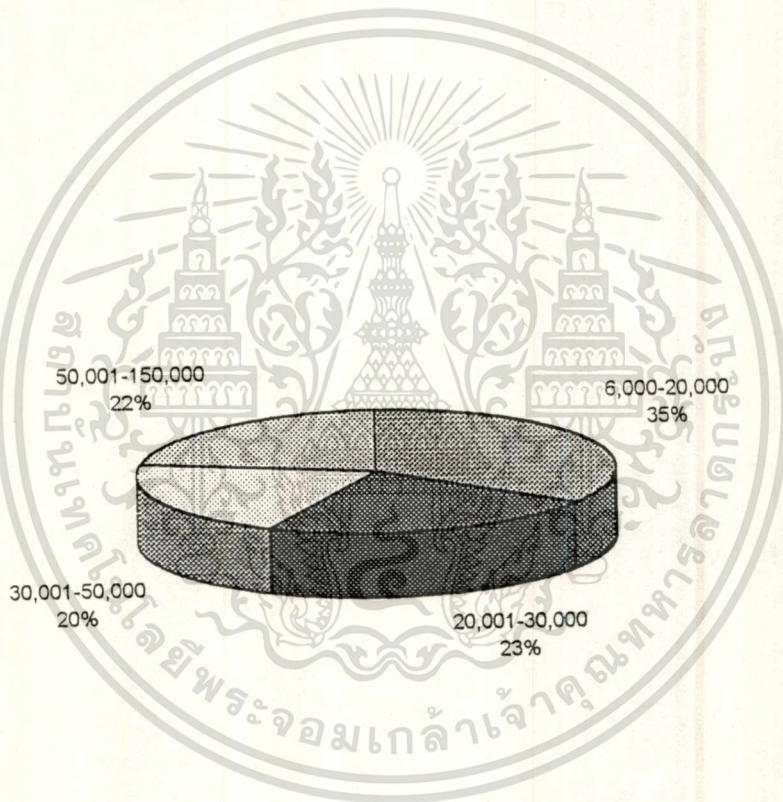
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดง อาชีพ ของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงรายได้ (บาท) ของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงจำนวนสมาชิกผู้ใหญ่ (คน) ของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

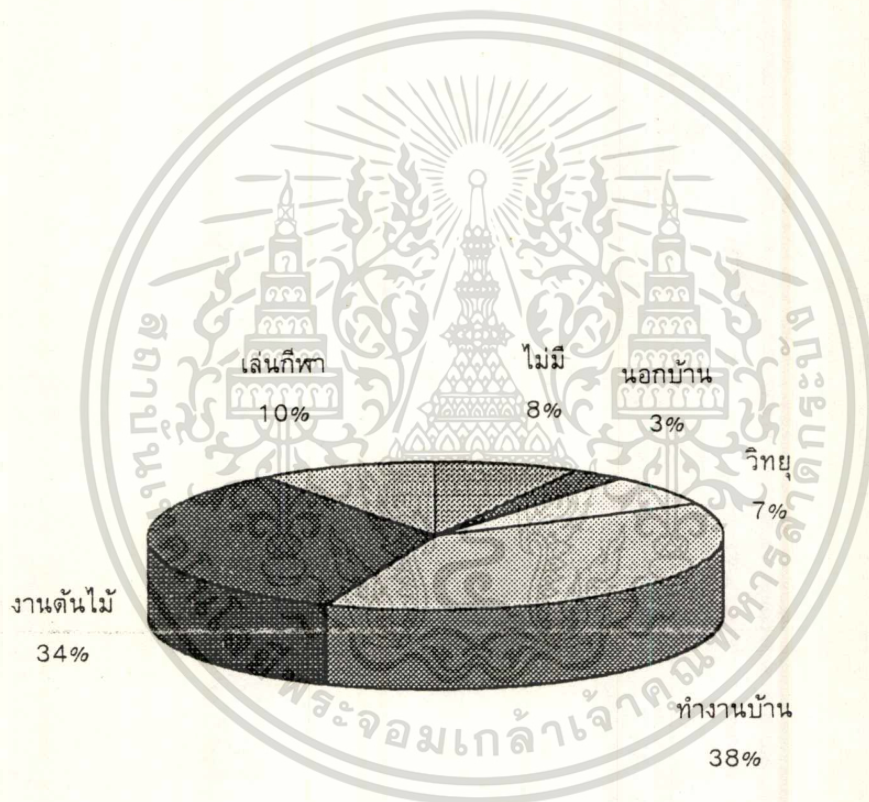
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดง จำนวนสมาชิกเด็ก (คน) ของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงงานอดิเรกของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงสิทธิครอบครองของประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

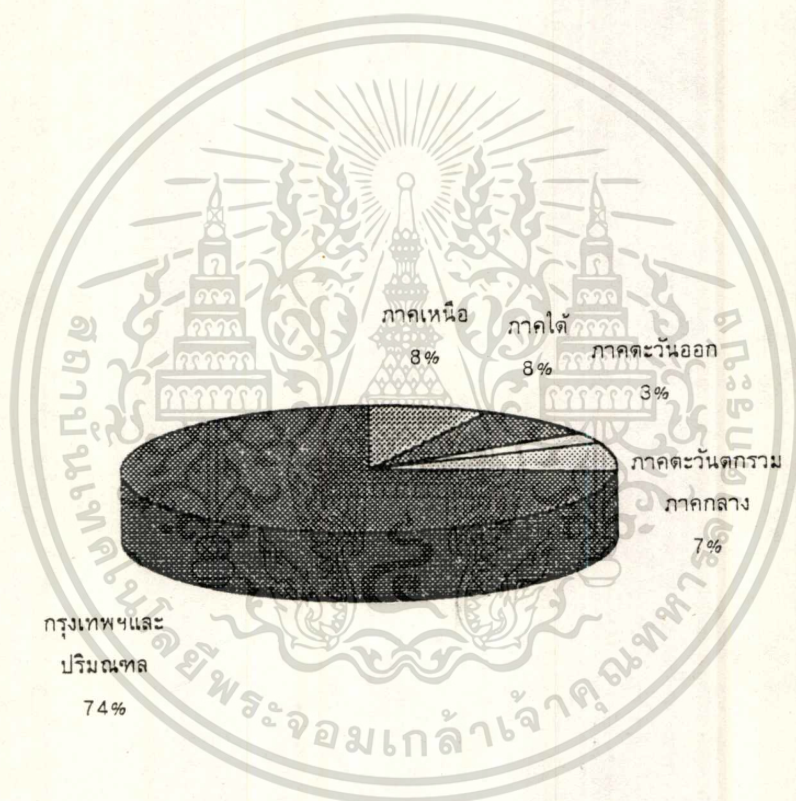
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงระยะเวลาในการอยู่อาศัย ของประชากรที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดงภูมิลำเนาเดิม ของประชากรที่เป็นตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะประชากรกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-Square Test, X^2) และจากการศึกษาคาดว่า ตัวแปรอิสระที่น่าจะมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย ได้แก่

- การศึกษา
- อาชีพ
- รายได้
- สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็ก
- สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่
- ระยะเวลาในการอยู่อาศัย
- ภูมิลำเนาเดิม

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็ก สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่ และระยะเวลาในการอยู่อาศัย โดยสามารถแสดงความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กกับการให้ลูกไปเล่นกับเพื่อนบ้าน

การให้ลูกไปเล่นกับเพื่อนบ้าน (ครั้งต่อเดือน)	สมาชิกที่เป็นเด็ก (คน)			รวม
	ไม่มี	1	> 1	
ไม่เคย	32 100.0	11 37.9	11 28.2	54 54.0
1 - 3	-	3 10.3	8 20.5	11 11.0
มากกว่า 3	-	15 51.7	20 51.3	35 35.0
รวม	32 32.0	29 29.0	39 39.0	100 100.0

$$X^2 = 41.94269 \quad P < 0.05 \quad \text{Sig} = 0.0000 \quad C = 0.54359$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง พบว่า การให้ลูกไปเล่นกับเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์กับสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็ก ($X^2 = 41.94269$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.54359

ประชากรศึกษากลุ่มนี้ เมื่อไม่มีสมาชิกที่เป็นเด็กในบ้านเลย ความสัมพันธ์ของเพื่อนบ้านซึ่งใช้ลักษณะการติดต่อกันของเด็กๆ ไม่เกิดขึ้น (100%) แต่เมื่อมีสมาชิกเด็กในบ้านจะปล่อยให้เด็กไปเล่นกับเพื่อนบ้าน โดยเมื่อมีสมาชิกเด็ก 1 คน จะให้ไปเล่นกับเพื่อนบ้านมากกว่า 3 ครั้งต่อเดือนเป็นส่วนใหญ่ (51.7%) รองลงมาไม่让孩子ไปเล่นกับเพื่อนบ้านเลย (37.9%) และให้ไปเล่นกับเพื่อนบ้าน 1-3 ครั้งต่อเดือน (10.3%) ตามลำดับ และเมื่อมีสมาชิกเด็กในบ้านมากกว่า 1 คน จะให้เด็กไปเล่นกับเพื่อนบ้านมากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน (51.3%) รองลงมา ไม่ให้ไปเล่นกับเพื่อนบ้านเลย (28.2%) และให้เด็กไปเล่นกับเพื่อนบ้าน 1-3 ครั้งต่อเดือน (20.5%) ตามลำดับ ซึ่งสังเกตเห็นได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทางเดียวกัน

ตารางที่ 4.3
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาในการอยู่อาศัย
กับการฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่

การฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่ (ครั้งต่อเดือน)	เวลาในการอยู่อาศัย (ปี)		รวม
	< 3	> 3	
ไม่เคย	12	37	49
	80.0	43.5	49.0
1 - 3	-	29	29
	-	34.1	29.0
มากกว่า 3	3	19	22
	20.0	22.4	22.0
รวม	15	85	100.0
	15.0	85.0	100.0

$X^2 = 8.61072$ $P < 0.05$ $Sig = 0.0135$ $C = 0.28157$

จากตาราง พบว่า การฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่มีความสัมพันธ์กับเวลาในการอยู่อาศัย ($X^2 = 8.61072$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.28157

ประชากรศึกษากลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่เคยฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่ (80.0% และ 43.5% ตามลำดับ) รองลงมา มากกว่า 3 ครั้งต่อเดือนเท่าๆกัน (20.0% และ 22.4%) ไม่มีฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่ 1-3 ครั้งต่อเดือน เมื่อมีเวลาในการอยู่อาศัยน้อยกว่า 3 ปี แต่เมื่อมีเวลาในการอยู่อาศัยมากกว่า 3 ปี จะมีการฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่ 34.1%

ตารางที่ 4.4
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่
กับการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรม ร่วมกัน (ครั้งต่อเดือน)	สมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่ (คน)		รวม
	< 4	> 4	
ไม่เคย	51	21	72
	68.0	84.0	72.0
1 - 3	20	1	21
	26.7	4.0	21.0
มากกว่า 3	4	3	7
	5.3	12.0	7.0
รวม	75	25	100.0
	75.0	25.0	100.0

$$X^2 = 6.44444 \quad P < 0.05 \quad \text{Sig} = 0.0399 \quad C = 0.24605$$

จากตาราง พบว่า การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์กับสมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่ ($X^2 = 6.44444$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.24605

ประชากรศึกษากลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่เคยไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน (68.0% และ 84.0% ตามลำดับ) รองลงมาคือ 1-3 ครั้งต่อเดือน (26.7% และ 4%) และการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน มากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน สมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่ในครัวเรือนมากกว่า 4 คนจะมีการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน มากกว่าบ้านที่มีสมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่ น้อยกว่า 4 คน เท่ากับ 6.7% (5.3% และ 12.0%)

จากความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้งหมด อันได้แก่ สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็ก สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้ใหญ่และระยะเวลาในการอยู่อาศัย ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย ของประชากรศึกษากลุ่มนี้ค่อนข้างมีความสอดคล้องกันในเชิงเหตุผล หรือสามารถที่จะอธิบายร่วมกันได้ โดยมีปัจจัยสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด ($C=0.54369$) ตารางที่ 4.2) และสามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์โดยรวมได้ว่า เมื่อสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กออกมาเล่นนอกบ้านกับเพื่อนบ้านในละแวกเดียวกัน จะเปิดโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนบ้าน เช่น เมื่อเด็กเล็กๆมาเล่นกันโดยอาจจะใช้พื้นที่บริเวณหน้าบ้าน ถนนซอย ผู้ใหญ่คอยตามมาดูแลเด็กๆ และทำให้ผู้ใหญ่พบกัน พูดคุยกันถ้าการติดต่อที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจหรือการพูดคุยกันถูกคอบหรือมี

ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน ทำให้มีความสัมพันธ์กันต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับโฮแมน (Homans) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าสรุปว่าถ้าการกระทำระหว่างกันและกิจการนำไปสู่รางวัลที่น่าพอใจ การกระทำระหว่างกันจะดำเนินต่อไปแม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องหลัง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไป และถ้าพบว่าไม่ได้รับรางวัลที่น่าพอใจ และถ้ามีอิสระแสวงหาทางเลือกอื่นอีก ถ้าหากว่าสามารถหาทางออกทางอื่นได้ จะลดการกระทำระหว่างกันที่ได้รับรางวัลที่น้อยกว่าลดลง

การฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่และกรไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นความสัมพันธ์ซึ่งจัดอยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์ขั้นสูง ดังนั้นผลจากการวิเคราะห์พบว่า ระยะเวลาในการอยู่อาศัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ โดยผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรมากกว่า 3 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เพียงพอที่จะทำให้เพื่อนบ้านในละแวกบ้านเดียวกันสามารถเห็นหน้าและอาจรู้จักกัน ดังนั้นทำให้เกิดความไว้วางใจให้ฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่จะพบสูงกว่าผู้ที่อยู่อาศัยน้อยกว่า 3 ปี (ตารางที่ 4.3) ส่วนการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นระดับความสัมพันธ์ที่แสดงออกถึงการมีความสนิทสนมกันมาก ส่วนใหญ่พบว่า ไม่เคยไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน แต่เมื่อมีสมาชิกผู้ใหญ่ในครัวเรือนน้อยกว่า 4 คน การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันจะลดลงสวนทางกับความถี่ในการทำกิจกรรมร่วมกันในแต่ละเดือน (ตารางที่ 4.4)

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานครที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

การเลือกพิจารณาตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร ซึ่งตัวแปรทางกายภาพเหล่านี้เลือกพิจารณาจากผลการศึกษาดังต่อไปนี้

แองเจลา คาน (Angela Kan) ได้แก่ ความใกล้ชิด การมองเห็นกัน และขนาดของกลุ่มที่สามารถรู้จักกันได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและแบ่งลักษณะทางกายภาพ โดยใช้ตัวแปรดังกล่าวข้างต้นจากการเก็บข้อมูลจากข้อสังเกตการณ์ของหมู่บ้านจัดสรร 8 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะของรั้วรวมถึงความสูงของรั้วและความโปร่งของรั้วที่สายตาสสามารถมองเห็นได้ ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว ลัดสวนช่องเปิดของผนังบ้าน ระยะห่างข้างบ้าน ผังถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน จำนวนบ้านในกลุ่มที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน ความกว้างของถนน และทางเท้า นำมาวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย ซึ่งกำหนดให้เป็นตัวแปรตาม นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยวิธีทางสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test, X^2)

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย ได้แก่ ระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้าน ความกว้างถนน ทางเท้า และลักษณะของรั้วโดยแสดงความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้าน
กับการตกทนายเมื่อพบเห็น

การตกทนายเมื่อพบเห็น (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่าง (เมตร)		รวม
	< 3	> 3	
ไม่เคย	1	-	1
	6.7		1.0
1 - 3	1	15	16
	6.7	17.6	16.0
มากกว่า 3	13	70	83
	86.7	82.4	83.0
รวม	15	85	100
	15.0	85.0	100.0

$$X^2 = 6.6504 \quad P < 0.05 \quad \text{Sig} = 0.0359 \quad C = 0.24981$$

จากตารางพบว่า การตกทนายเมื่อพบเห็นระหว่างเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์กับระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้าน ($X^2 = 6.6504$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.24981

ประชากรศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีการตกทนายเมื่อพบเห็นมากกว่า 3 ครั้ง ต่อเดือน (86.7% และ 82.4% ตามลำดับ) 1-3 ครั้งต่อเดือน มีกลุ่มของบ้านที่มีระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้านน้อยกว่า 3 เมตร น้อยกว่ากลุ่มของบ้านที่มีระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้านมากกว่า 3 เมตร (10.9%) ส่วนไม่เคยตกทนายเมื่อพบเห็นเลย คือกลุ่มของบ้านที่มีระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้านมากกว่า 3 เมตร (6.7%) แสดงว่าไม่ว่าระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้านจะมากหรือน้อยการตกทนายเมื่อพบเห็นระหว่างเพื่อนบ้าน จะเกิดขึ้นโดยอาศัยการมองเห็นกันระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

ตารางที่ 4.6
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะ
กับความกว้างของถนน

การพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะ (ครั้งต่อเดือน)	ความกว้างของถนน (เมตร)		รวม
	< 6	> 6	
ไม่เคย	45	22	67
	60.8	84.6	67.0
เคย	29	4	33
	39.2	15.4	33.0
รวม	74	26	100.0
	74.0	26.0	100.0

$$X^2 = 4.93102 \quad P < 0.05 \quad \text{Sig} = 0.0264 \quad C = 0.21678$$

Before Yates Correction

จากตาราง พบว่า การพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์กับความกว้างของถนน ($X^2 = 4.93102$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.21678 ผลของความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กลุ่มของบ้านที่มีถนนกว้างน้อยกว่า 6 เมตรและถนนกว้างมากกว่า 6 เมตร ส่วนใหญ่ไม่เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะกันระหว่างเพื่อนบ้าน โดยกลุ่มบ้านที่มีถนนหน้าบ้านกว้างมากกว่า 6 เมตรไม่เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะกันเป็นจำนวนมากมาก (84.6 %) ส่วนกลุ่มบ้านที่มีถนนหน้าบ้านกว้างน้อยกว่า 6 เมตรมีจำนวนลดลง (60.8 %) แต่กลุ่มของบ้านที่เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะกันที่มีถนนหน้าบ้านกว้างน้อยกว่า 6 เมตร กลับมีมากกว่ากลุ่มของบ้านที่มีถนนหน้าบ้านกว้างมากกว่า 6 เมตร 23.8 % (39.2% และ 15.4%) ตามลำดับ แสดงว่าเมื่อถนนกว้างมากขึ้น จะทำให้การแลกเปลี่ยนทัศนะกันระหว่างเพื่อนบ้านลดลง ซึ่งสอดคล้องกับที่เฟสติงเกอร์ (Festinger) ได้กล่าวว่า ความใกล้ชิดทางกายภาพจะเป็นสาเหตุให้เกิดการติดต่อ เนื่องจากการพบกันโดยบังเอิญ เป็นรากฐานให้เริ่มเกิดมีมิตรภาพระหว่างเพื่อนบ้านขึ้น

ตารางที่ 4.7
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทางเท้า
กับการฝากซื้อของ หรือซื้อของมาฝากเพื่อนบ้าน

การฝากซื้อ หรือซื้อของ มาฝาก (ครั้งต่อเดือน)	ทางเท้า		รวม
	ไม่มี	มี	
ไม่เคย	27	9	36
	46.6	21.4	36.0
1 - 3	20	23	43
	34.5	54.8	43.0
มากกว่า 3	11	10	21
	19.0	23.8	21.0
รวม	58	42	100.0
	58.0	42.0	100.0

$$X^2 = 6.87287 \quad P < 0.05 \quad \text{Sig} = 0.0322 \quad C = 0.25359$$

จากตาราง พบว่า การฝากซื้อของหรือซื้อของมาฝากเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์กับทางเท้า ($X^2 = 6.87287$) อย่างมีนัยทางสถิติที่ 0.05 และมีขนาดความความสัมพันธ์เท่ากับ 0.25359

ประชากรกลุ่มนี้ เมื่อไม่มีทางเท้าส่วนใหญ่การฝากซื้อของหรือซื้อของมาฝากไม่เคย (46.6%) รองลงมาคือ 1-3 ครั้งต่อเดือน (34.5 %) และมากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน (19.0 %) ส่วนเมื่อมีทางเท้าส่วนใหญ่ฝากซื้อของหรือซื้อของมาฝาก 1 - 3 ครั้งต่อเดือน (54.8 %) รองลงมาคือ มากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน (23.8%) และไม่เคยฝากซื้อของหรือซื้อของมาฝาก (21.4%) ตามลำดับ แสดงว่าส่วนใหญ่ของกลุ่มบ้านที่ไม่มีทางเท้า จะมีการฝากซื้อของหรือซื้อของมาฝากเพื่อนบ้านน้อยกว่ากลุ่มบ้านที่มีทางเท้า ซึ่งทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า การมีทางเท้าทำให้มีโอกาสในการพบปะเพื่อนบ้านมากกว่า ทำให้การฝากซื้อของเกิดขึ้นเมื่อมีการออกนอกบ้านของเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 4.8
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้างถนน
กับการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรม ร่วมกัน (ครั้งต่อเดือน)	ความกว้างถนน (เมตร)		รวม
	< 6	> 6	
ไม่เคย	48	24	72
	64.9	92.3	72.0
1 - 3	19	2	21
	25.7	7.7	21.0
มากกว่า 3	7	.	7
	9.5		7.0
รวม	74	26	100.0
	74.0	26.0	100.0

$$X^2 = 7.43491 \quad P < 0.05 \quad \text{Sig} = 0.0243 \quad C = 0.26307$$

จากตาราง พบว่า การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์กับความกว้างของถนน ($X^2 = 7.4391$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.26307

ประชากรศึกษากลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่เคยไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน (64.9% และ 92.3% ตามลำดับ) ความสัมพันธ์เป็นไปในทางเดียวกัน รองลงมาคือเมื่อไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน 1-3 ครั้งต่อเดือน (25.7% และ 7.7% ตามลำดับ) และมากกว่า 3 ครั้ง ความกว้างของถนนน้อยกว่า 6 เมตร (9.5%) แสดงว่า เมื่อถนนกว้างขึ้นการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันจะลดลง

ตารางที่ 4.9
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของรั้ว
กับการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรม ร่วมกัน (ครั้งต่อเดือน)	ความสูงของรั้ว (เมตร)		รวม
	< 1.50	> 1.50	
ไม่เคย	46	26	72
	80.7	60.5	72.0
1 - 3	7	14	21
	12.3	32.6	21.0
มากกว่า 3	4	3	7
	7.0	7.0	7.0
รวม	57	43	100.0
	57.0	43.0	100.0

$$X^2 = 6.19313 \quad P < 0.05 \quad \text{Sig} = 0.0452 \quad C = 0.24149$$

จากตาราง พบว่า การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์กับลักษณะของรั้ว ($X^2 = 6.19313$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.24149

ประชากรศึกษากลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่เคยไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน (80.7% และ 60.5% ตามลำดับ) รองลงมาคือมากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน เท่าเท่ากัน (7.0%) และการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน 1-3 ครั้งต่อเดือน กลุ่มบ้านที่มีรั้วสูงน้อยกว่า 1.5 เมตร มากกว่ารั้วที่มีความสูงมากกว่า 1.5 เมตร 20.0% (12.3% และ 32.6%)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในกลุ่มของประชากร พบว่า ระยะห่างระหว่างรั้วบ้าน มีความสัมพันธ์กับการทักทายเมื่อพบเห็น โดยที่ระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้านจะสูงหรือต่ำการทักทายเมื่อพบเห็นของเพื่อนบ้านจะเป็นไปในทางเดียวกัน คือทักทายกันมากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน (ตารางที่ 4.5) ทั้งนี้เป็นเพราะการทักทายเมื่อพบเห็นเป็นลักษณะการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ในระดับต้นเป็นพื้นฐานในการพบปะกัน คือ ไม่ต้องอาศัยระยะเวลาการมีสสัมพันธ์กันมากนัก ดังนั้น จึงทำให้เมื่อเพื่อนบ้านพบหน้ากันจึงเกิดการทักทายกันได้เสมอ

ความสัมพันธ์กัน ได้แก่ การพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติกัน การฝากซื้อของหรือซื้อของมาฝาก เป็นระดับความสัมพันธ์ปานกลางเมื่อมีการพัฒนาจากระดับต้นไม่ เริ่มที่จะมีความสนิทสนมระหว่างเพื่อนบ้าน พบว่า ความกว้างของถนนและทางเท้ามีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันในเชิงเหตุผล สามารถร่วม

กันได้ โดยมีระดับความสัมพันธ์ (ค่า c) ใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 4.6 และตารางที่ 4.7) และความสัมพันธ์เป็นไปในทางเดียวกัน คือ เมื่อถนนกว้างมากขึ้นการพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนระหว่างเพื่อนบ้านจะลดลง กล่าวคือ เมื่อผู้อยู่อาศัยใกล้ชิดกันจะมีโอกาสได้พบเห็นกันมากกว่าผู้ที่อยู่อาศัยที่ห่างออกไป และการมีทางเท้าทำให้การฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝากลดลง ทั้งนี้เป็นเพราะทางเท้าเป็นอาณาเขตที่ทำให้เกิดมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนบ้านกัน

ส่วนการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันเป็นความสัมพันธ์ระดับสูง เพราะจะต้องอาศัยความสนิทสนมที่เกิดขึ้นอย่างสูงที่จะทำให้เพื่อนบ้านหรือผู้อยู่อาศัยไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน พบว่า ถนนมีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน กล่าวคือ เมื่อถนนกว้างมากขึ้นระดับหนึ่ง การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันจะลดลง และเมื่อรั้วสูงขึ้นไประดับหนึ่งที่สูงกว่าระดับสายตา พบว่าการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันกลับเพิ่มขึ้น ส่วนเมื่อรั้วต่ำกว่าระดับสายตาการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันลดลง ซึ่งมีได้หมายความว่ารั้วยิ่งสูงมากขึ้นเท่าใดจะทำให้คนไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันลดลง และถ้ารั้วเตี้ยมากจะทำให้คนไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมมากขึ้นสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ว่า ขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ที่ไม่เหมือนกัน

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะทางกายภาพซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา โดยนักคิดและนักวิชาการ อาทิ แองเจลา คาน (Angla Kan) พบว่า ลักษณะทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคม และสรุปลักษณะทางกายภาพ 3 ลักษณะนั้นคือ

1. ความใกล้ชิด
2. การมองเห็นกัน
3. ขนาดของกลุ่มที่สามารถรู้จักกันได้

ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาปรากฏการณ์ทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรร และนำมาสรุปเป็นลักษณะที่สามารถสังเกตได้จากการสังเกตการณ์ และจัดให้เข้าในกลุ่มของลักษณะทางกายภาพดังกล่าว ได้แก่

1. ระยะห่างระหว่างข้างบ้าน 2. ทางเท้า 3. ความกว้างถนน 4. ลักษณะของรั้ว 5. ช่องเปิดอาคาร 6. ระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้าน 7. ผังถนนที่ใช้ทางร่วมกัน 8. จำนวนบ้านในกลุ่มที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน	1. ความใกล้ชิด 2. การมองเห็นกัน 3. ขนาดของกลุ่มที่สามารถรู้จักกันได้

นอกจากนี้ จากการศึกษาของ ปีเตอร์ มาน (Peter H. Mann) พบว่า ลักษณะทางสังคมระหว่างเพื่อนบ้านจะแสดงออกในรูปของทัศนคติและกิจกรรมระหว่างเพื่อนบ้าน เช่น การเยี่ยมเยียน การออกไปเที่ยวพักผ่อนด้วยกัน และความพึงพอใจที่จะเป็นมิตรกับเพื่อนบ้าน เป็นต้น ดังนั้นจึงแยกกิจกรรมที่นำมาพิจารณาศึกษาด้านความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนบ้านตามลำดับความสัมพันธ์ดังนี้

1. การทักทายเมื่อพบเห็น	}	1. ปริมาณของเพื่อนบ้านที่ผู้อยู่อาศัยรู้จักในละแวกเดียวกัน
2. พุดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติกัน		
3. ให้ลูกไปเล่นกับลูกเพื่อนบ้าน		
4. หยิบยืมหรือแบ่งปันสิ่งของเล็กๆน้อยๆ	}	2. ความสนิทสนมระหว่างผู้อยู่อาศัย
5. การฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝาก		
6. การฝากชำระค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า		
7. การฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่	}	3. ความร่วมมือระหว่างผู้อยู่อาศัย
8. เยี่ยมเยียนที่บ้านเพื่อนบ้าน		
9. รับประทานอาหารร่วมกัน		
10. ไปเที่ยวพักผ่อนหรือทำกิจกรรมร่วมกัน		อาศัย

นำลักษณะดังกล่าวมาจำแนกวิเคราะห์ตัวแปรที่น่าไปศึกษา วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยสรุปเป็นกลุ่มของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ดังนี้

ตัวแปรตาม คือ ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

ได้แก่ ปริมาณของเพื่อนบ้านที่ผู้อยู่อาศัยรู้จักในละแวกเดียวกัน ความสนิทสนมระหว่างผู้อยู่อาศัย และความร่วมมือระหว่างผู้อยู่อาศัย

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะประชากรที่ท

ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ สมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาในการอยู่อาศัย และภูมิลำเนาเดิม

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร

ได้แก่ ระยะห่างระหว่างข้างบ้าน ทางเท้า ความกว้างถนน ลักษณะของรั้ว ช่องเปิดอาคาร ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว ผังถนนที่ใช้ทางร่วมกัน และจำนวนบ้านที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน

นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยใช้เทคนิควิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-Square Test, X^2) และสรุปผลการวิเคราะห์ ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษาคุนลักษณะของข้อมูลประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง

5.2 สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร กับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

5.3 สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

5.1 สรุปผลการศึกษาลักษณะของข้อมูลประชากรที่ตกเป็นตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือผู้ที่ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือคู่สมรสที่เป็นผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในวัยทำงาน ระดับการศึกษาค่อนข้างสูง มีอาชีพรับจ้างและทำธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ปานกลาง เป็นครอบครัวใหม่ที่เพิ่งย้ายมาสร้างใหม่ จึงมีสมาชิกในครัวเรือนค่อนข้างน้อย มีงานอดิเรกคือ ทำงานบ้าน และงานเกี่ยวกับต้นไม้ ทำสวนหน้าบ้าน มีระยะเวลาในการอยู่อาศัย 4-6 ปี และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

5.2 สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร กับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

ลักษณะประชากรที่มีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย ของประชากรศึกษาในกลุ่มนี้คือ สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็ก โดยพบว่า เมื่อมีสมาชิกที่เป็นเด็กในครัวเรือนมากกว่า 1 คน ทำให้ปล่อยให้เด็กไปเล่นกับเพื่อนบ้าน มากกว่าเมื่อมีสมาชิกที่เป็นเด็ก 1 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กออกไปเล่นกับเพื่อนบ้าน จะทำให้ผู้ใหญ่มีโอกาสที่จะรู้จักกันได้ง่ายมากขึ้น อาจพูดคุยหรือทำความสนิทสนมกันต่อไป โดยอาศัยสื่อความสัมพันธ์ คือเด็ก สำหรับลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น จะสามารถพัฒนาให้มีความชัดเจนและสนิทสนมกันในขั้นต่อไป ต้องอาศัยสถานภาพทางสังคม บรรทัดฐานทางสังคม และสถานการณ์ที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ขึ้นต่อไป

การฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่ มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการอยู่อาศัย โดยพบว่าส่วนใหญ่ไม่เคยฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่ แต่เมื่อระยะเวลาในการอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น มากกว่า 3 ปี พบว่า จะมีการฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่ มากกว่าที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยน้อยกว่า 3 ปี เนื่องจากระยะเวลาในการอยู่อาศัย เป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่ง เพราะความไว้วางใจจะเกิดขึ้นตามมา โดยระยะเวลาที่ทำให้เกิดความคุ้นเคยระหว่างเพื่อนบ้านขึ้น

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงการมีสหสัมพันธ์กันสูง กับจำนวนสมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่ในครัวเรือน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งการไปเที่ยวหรือพักผ่อนหรือไปออกกำลังกายร่วมกัน จะต้องมีความสนิทสนม และพฤติกรรมความชอบโดยส่วนตัว มีบรรทัดฐานทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้ทำกิจกรรมนั้นๆ ร่วมกัน สามารถสรุปค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรที่นำมาทำการศึกษาค้างความสัมพันธ์ได้ ดังตารางที่ 5.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะข้อมูลประชากรกับ
ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

ความสัมพันธ์ ทางสังคมที่เกื้อกูลกัน ของผู้อยู่อาศัย	ข้อมูลประชากร						
	การ ศึกษา	อาชีพ	รายได้	สมาชิก (ผู้ใหญ่)	สมาชิก (เด็ก)	ระยะเวลา ในการอยู่อาศัย	ภูมิลำเนา จังหวัด เดิม
1. ทักทายเมื่อพบเห็น	0.2441	0.0028	0.1414	0.16437	0.22352	0.19746	0.16719
2. พุดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติกัน	0.14192	0.19318	0.0593	0.10479	0.12032	0.21087	0.21102
3. ให้อุปการะไปเล่นกับเพื่อนบ้าน	0.18825	0.32429	0.19759	0.14204	0.54359	0.16089	0.01044
4. หยิบยืมหรือแบ่งปันสิ่งของ	0.5758	0.29529	0.06660	0.12881	0.08332	0.03526	0.03038
5. ฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝาก	0.13284	0.19587	0.06683	0.19799	0.24646	0.19902	0.12046
6. การฝากชำระค่าน้ำประปา-ไฟฟ้า	0.7790	0.02140	0.13576	0.06256	0.18711	0.17305	0.11653
7. ฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่	0.06569	0.28903	0.11626	0.12373	0.13285	0.28157	0.12415
8. เยี่ยมเยียนที่บ้านเพื่อนบ้าน	0.12449	0.31305	0.11225	0.23080	0.16320	0.08191	0.06610
9. รับประทานอาหารร่วมกัน	0.22990	0.15971	0.11043	0.20090	0.03872	0.12346	0.15475
10. ไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน	0.13365	0.34515	0.10129	0.24605	0.22248	0.14855	0.03653

หมายเหตุ

มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

5.3 สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรร

ชานเมืองกรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

พบว่า การทักทายเมื่อพบเห็นระหว่างเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์กับระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้าน ส่วนใหญ่จะมีการทักทายกันมากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน เป็นปกติวิสัย ทั้งกลุ่มของบ้านที่มีระยะห่างระหว่างรั้วกับบ้าน มากหรือน้อยก็ตาม กล่าวคือ ลักษณะความสัมพันธ์ได้แก่ การทักทายเมื่อพบเห็น เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นได้ง่ายเมื่อมีสถานการณ์เฉพาะหน้า คือมองเห็นกันระหว่างบุคคล เป็นสำคัญ ดังนั้น เมื่อมีระยะห่างหรือความกว้างหน้าบ้าน ที่มีระยะทางสูง แต่ถ้ามีรั้วหรือบังจายทางสายตาที่ดีคือ ไม่มีสิ่งกีดกันสายตา จะทำให้การทักทายเกิดขึ้นได้เสมอๆ

การพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะกันระหว่างเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์กับความกว้างของถนน โดยพบว่า เมื่อถนนกว้างขึ้นมาก นั้นหมายถึงการจราจรจะมีอัตราความเร็วของรถสูง จะทำให้ถนนนั้นๆ ไม่เอื้อต่อการทำกิจกรรม หรือออกมาเดินเล่นบนถนนในช่วงเวลาว่าง และโอกาสในการมองเห็น การที่เพื่อนบ้านออกมาบริเวณละแวกบ้าน พูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะจะไม่ปรากฏขึ้น

พบว่า การฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝากเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์กับทางเท้า คือเมื่อไม่มีทางเท้า ส่วนใหญ่ไม่เคยฝากชื่อของ หรือชื่อของมาฝาก แต่เมื่อมีทางเท้า การฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝากมีมากขึ้นในระดับหนึ่งคือ 1-3 ครั้งต่อเดือน อธิบายได้ว่า การฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝาก เป็นลักษณะความสัมพันธ์ซึ่งต้องอาศัยการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างเพื่อนบ้าน ดังนั้น ความสนิทสนมจะค่อนข้างมีสูงขึ้น ถ้ามีการฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝาก และเมื่อพิจารณาถึงถนนภายในโครงการหมู่บ้านจัดสรรโดยทั่วไป หน้าที่ของถนนหมู่บ้านคือ จะให้บริการภายในกลุ่มของบ้าน หรือภายในซอย เรียกว่าถนนที่รองรับกิจกรรม (Access Road) ดังนั้น จึงมักไม่ทำทางเท้าบริเวณริมถนน โดยใช้ถนนซอยย่อย ทำกิจกรรมไปในตัว เพื่อให้รถวิ่งและใช้เดินหรือ ใช้ทำกิจกรรมบนเนื้อถนน โดยไม่ต้องมีทางเท้า

พบว่า การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมมีความสัมพันธ์กับความกว้างของถนน เมื่อถนนกว้างขึ้น การทำกิจกรรมไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันจะลดลง และเมื่อถนนกว้างกว่า 6 เมตร ส่วนใหญ่ไม่เคยไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันเลย สอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะกันระหว่างเพื่อนบ้านกับความกว้างถนน กล่าวคือ เมื่อถนนกว้าง หมายถึงว่า การสัญจรของรถก็จะมีอัตราเร็วสูง ทำให้ไม่เอื้อต่อการที่จะออกมาทำกิจกรรมนอกบ้านและโอกาสในการพบกันก็จะลดลง

และการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันมีความสัมพันธ์กับลักษณะของรั้ว โดยพบว่าส่วนใหญ่ไม่เคยไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า เมื่อรั้วสูงกว่า 1.50 เมตร การ

ไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เมื่อพิจารณาต่อไป พบว่าเมื่อรั้วสูงกว่า 1.50 เมตร การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันจะสูงกว่าเมื่อรั้วสูงน้อยกว่า 1.50 เมตร ไม่ได้หมายความว่า เมื่อรั้วสูงขึ้นเรื่อยๆ จะทำให้คนยิ่งไปเที่ยวด้วยกันหรือทำกิจกรรมร่วมกันเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 5.2) ปรัชญาการณดังกล่าว จะสามารถใช้ลักษณะทางสังคมเป็นส่วนประกอบ เมื่อกลุ่มบุคคลใดๆ จะมีความสัมพันธ์สนิทสนมกันนั้น จะต้องอาศัยลักษณะที่เข้าใจกันทั้งสองฝ่าย คือ มีบรรทัดฐานทางสังคมเดียวกัน หรืออาจอยู่ในวัฒนธรรมกลุ่มเดียวกัน ซึ่งลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมือง เป็นกรอบหรือแนวทางในการปฏิบัติหรือเป็นสถานการณ์ในหมู่บ้านนั้นๆ อาจเรียกว่าเป็นวัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Subculture) ซึ่งเป็นลักษณะของกลุ่มบุคคลที่ยอมรับกันภายในกลุ่มของพวกเขาเดียวกัน เช่น การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มบ้านที่อยู่ในละแวกเดียวกัน ในชอยถนนแคบมีการทำกิจกรรมกันเช่น เล่นกีฬาในถนนในชอยบ้าน หรืออาจสนิทสนมกันเพราะลูกที่เป็นเพื่อนกันเป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับชุมชนศึกษา

สำหรับการพิจารณาออกแบบผังโครงการหมู่บ้านจัดสรร นอกจากจะพิจารณาในด้านการใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์สูงสุด และเน้นการออกแบบที่สวยงามแล้ว ควรคำนึงถึงความสัมพันธ์ของผู้อยู่อาศัยภายในหมู่บ้าน หรือในกลุ่มของละแวกบ้านเดียวกัน หรือชอยเดียวกัน ปัจจัยทางกายภาพที่สำคัญในการพิจารณาประกอบคือ ทางเท้า และถนน โดยภายในกลุ่มของบ้านพักอาศัยควรจะมีถนนที่ไม่กว้างมากจนทำให้ความสำคัญของเพื่อนบ้านเกิดขึ้นได้โดยง่าย เบื้องต้นจากการมองเห็นและใกล้ชิดกัน นอกจากนี้ ทางเท้าที่แยกจากตัวถนนอย่างชัดเจน เป็นเนื้อที่ที่ไม่ควรมองข้าม เพราะทางเท้านับเป็นอาณาเขตปฏิสัมพันธ์ คือใช้เพื่อการติดต่อและใช้สำหรับเดินทางภายในหมู่บ้านเพื่อปลอดภัยจากรถยนต์ที่สัญจรภายในหมู่บ้านได้ และเมื่อกลุ่มของละแวกบ้านใกล้เคียงมีความสัมพันธ์กันแล้ว ความร่วมมือก็จะปรากฏขึ้นภายหลังจากที่เพื่อนบ้านติดต่อกัน โดยอาจจะมีการตั้งชมรมผู้อยู่อาศัยภายในโครงการเกิดขึ้น เพื่อเป็นพลังในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในโครงการ

นอกจากนี้ การพิจารณาในเรื่องจำนวนบ้านในกลุ่มของละแวกบ้านที่มีความหนาแน่นเหมาะสมสำหรับการมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งแม้ว่าจากการพิจารณาความสัมพันธ์โดยวิเคราะห์ทางสถิติแล้วไม่พบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากตารางวิเคราะห์พบว่า จำนวนบ้านในกลุ่มที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนบ้าน ไม่ควรเกิน 30 หลังคาเรือน

ตารางที่ 5.2

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรรชานเมืองกับ
ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกื้อกูลกันของผู้อยู่อาศัย

ความสัมพันธ์ ทางสังคมที่เกื้อกูลกัน ของผู้อยู่อาศัย	ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรร							
	ระยะ ห่าง ข้างบ้าน	ทางเท้า	ถนน	รั้ว	ช่องเปิด อาคาร	ระยะ ห่างของ บ้าน กับรั้ว	ผังถนน ที่ใช้ ทางร่วม	จำนวน บ้าน ในกลุ่ม
1. ทักทายเมื่อพบเห็น	0.14238	0.17367	0.12578	0.08399	0.20351	0.24981	0.1190	0.10010
2. พูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติกัน	0.12654	0.14089	0.21678	0.22981	0.29492	0.5820	0.2026	0.04160
3. ให้อุปกรณ์ไปเล่นกับเพื่อนบ้าน	0.18256	0.17982	0.22261	0.05528	0.12855	0.06226	0.1142	0.13085
4. หยิบยืมหรือแบ่งปันสิ่งของ	0.21875	0.06072	0.21390	0.03206	0.25641	0.11623	0.7371	0.10028
5. ฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝาก	0.14589	0.25359	0.15642	0.22488	0.02404	0.15884	0.7483	0.16469
6. การฝากชำระค่าน้ำประปา-ไฟฟ้า	0.07762	0.16407	0.21678	0.07752	0.18379	0.00298	0.1009	0.02126
7. ฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่	0.08802	0.10773	0.14838	0.17573	0.18550	0.10242	0.1404	0.15252
8. เยี่ยมเยียนที่บ้านเพื่อนบ้าน	0.02666	0.1001	0.22298	0.19920	0.22405	0.08191	0.2003	0.10483
9. รับประทานอาหารร่วมกัน	0.10574	0.16822	0.21646	0.81617	0.26968	0.20645	0.6285	0.15301
10. ไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน	0.04535	0.10966	0.26307	0.24149	0.24098	0.10381	0.2236	0.12376

หมายเหตุ

มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

2.1 ศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพประเภทอื่น นอกเหนือไปจากลักษณะทางกายภาพที่ทำการศึกษานี้ เช่น ความสัมพันธ์ของประชากรในหมู่บ้าน ที่มีแบบที่ไม่เหมือนกัน ลักษณะของอาคารที่มีส่วนติดกัน เช่น บ้านแฝด เป็นต้น

2.2 ศึกษาให้ลึกซึ้งถึงความสัมพันธ์ทางสังคม ที่น่าจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรม ชาติพันธุ์ และส่วนที่เป็นลักษณะทางสังคมของมนุษย์ ในส่วนของสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา เพื่อประเมินลักษณะของความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นได้ ถ้ามีลักษณะทางกายภาพที่เปลี่ยนไป

ข้อสังเกตจากการศึกษา

สำหรับข้อคำถามที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้ศึกษาทำการสอบถามเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบ และทราบถึงข้อมูลทางลักษณะของความสัมพันธทางสังคมของผู้อยู่อาศัยในละแวกบ้าน ได้แก่ คำถามที่กล่าวถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน ลักษณะของการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือของเพื่อนบ้าน เพื่อนำลักษณะดังกล่าวไปปรับปรุง และหาแนวทางในการศึกษาต่อเนื่องได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

การเคหะแห่งชาติ, คณะอนุกรรมการนโยบายที่อยู่อาศัย คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายงานสถานการณ์ที่อยู่อาศัยปี 2533. กรุงเทพมหานคร : วิศตอริทาวเวอร์พอยท์, 2533.

ธนาคารอาคารสงเคราะห์, สำนักผู้จัดการ. การเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, 2536.

เนตรนภิส นาควัชระ และสุวิธมมา สุกใส. ทัศนคติและความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของผู้พักอาศัยในหมู่บ้านจัดสรร. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยสภาพแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี), 2532.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวินัยทางสังคมศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2532.

วิทยานิพนธ์

เจียมจิตร ดวงอุไร, รตท.ญ. "การศึกษาความสัมพันธ์ของสภาวะแวดล้อมทางกายภาพกับการเกิดคดีอาชญากรรมกรณีศึกษาเขตสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2532.

ประดิษฐ์ ขวชาติ. "การประเมินโครงการบ้านจัดสรรเอกชนในด้านความพอใจของผู้อยู่อาศัยที่มีต่อองค์ประกอบชุมชนอยู่อาศัย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2528

पालิต ผ่องแผ้ว. "ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มไทยพุทธกับไทยมุสลิมในจังหวัดนราธิวาสศึกษาระยะทางสังคมเฉพาะกรณี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2532

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมือง บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

พันชุตดา บุญเหลือหล่อ. "อิทธิพลของลักษณะทางกายภาพของเคหะชุมชนเมืองที่มีต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย: การศึกษาชุมชนที่มีถนนแบบปลายตันกับแบบตาราง."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

พิชัย จินตนาภักดี. "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในเมืองใหญ่กับการเกิดอาชญากรรมกรณีศึกษาการเกิดคดีลักทรัพย์ในเขตที่พักอาศัยของกรุงเทพมหานคร."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการวางแผนภาคและเมืองบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ศรินทิพย์ สาคร. "การศึกษาการเลือกซื้อบ้านจัดสรรและความพอใจของผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรรที่มีต่อองค์ประกอบของหมู่บ้านจัดสรรและที่อยู่อาศัยของตนเองในเขตเมืองชั้นนอกของกรุงเทพมหานครกรณีศึกษาเขตมีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535.

ภาษาอังกฤษ

Angela W.S.Kan, "A Study of Neighbourly Interaction in Public Housing : The Case of Hong Kong," in Public housing in hong kong, ed. Luke S.W.Wong (Hong Kong : Heinemann Educational Book s, 1978), pp. 168.

Carle W. Backman and Pual F.Second Problem in Social Psychology (Newyork : McGraw-Hill Book Company, 1966) pp. 169.

C.A. Vapnarsky, "An Approach to the Sociology of Housing," Ekistics 22 (August 1966): pp. 133

Charles Mercer, Living in Cities : Phychology and the Urban Environment, (Harmon dsworth : Penguin Books, 1975), pp. 70-74

Elizabeth Wood, "Housing Design : A Social Theory," in Human Identity in the the Urban Enviromant, ed. Gwen Bell and Jacqueline Tyrewhitt (London : Butler & Tumer, 1972), p. 345.

George Casper Homans, Social behavior : The Elementary Forms (Nowyork : Harcourt Brace & World, Inc., 1961), pp. 53-55.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

George C. Homans, The Human Group (New York : Harcourt Brace & World, Inc. 1950), pp. 37-43.

Kingsley Davis, Human Society (New York : Mocomillan Company, 1949), pp, 167-168.

Magaret Willis, "Sociological Aspect of Urban STructure," in Human Identity in the Urban Enviroment, ed. Gwen Bell and Jaqueline Jyrwhitt (London : Butler & Turner, 1972), pp. 271.

Muzafer Sherif and Carolyn W. Sherif, Social Psychology (Newyork : Harper & Row, Publishers, 1969), pp. 107-108

Oscar Newman, Defensible space (2 nd., New york : Macmillan Publish Co. Inc., 1967): pp 8-9.

R.N. Morris and John Moge, The Sociology of Housing : Studies at Berinsfield. 2 d ed. (Oxford : Alden & Mowbray, 1968), pp. 146

William W. Lambert and Wallace E. Lambert, Social Psychology (New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1964), pp. 71-84.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระยะเวลาที่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในหมู่บ้าน ปี
3. ภูมิลำเนาเดิมก่อนย้ายเข้ามาอยู่หมู่บ้านแห่งนี้
(ระบุงจังหวัด).....
4. ที่ตั้งของเพื่อนบ้านที่ท่านรู้จักอยู่ที่ใดบ้าง

ตำแหน่ง	ไม่มี	อยู่ข้างบ้าน ติดกัน	ตรงข้าม	ห่างออกไป	คนละซอย
เพื่อนบ้านที่ท่านรู้จักก่อนมาอยู่ที่นี่					
เพื่อนบ้านที่ท่านรู้จักในปัจจุบัน					
เพื่อนบ้านที่ท่านสนิทสนมคุ้นเคยที่สุด (1 คำตอบ)					

5. บ้านของท่านได้รับการรบกวนจากสิ่งเหล่านี้บ้างหรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ชยะ สัตว์เลี้ยง น้ำเสีย เสียงรบกวน อื่นๆ.....

ส่วนที่ 3. ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้อยู่อาศัย

1. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกในหมู่บ้านจัดสรรมากน้อยเพียงใด
 เข้าร่วมทุกครั้ง
 เข้าร่วมมากกว่าครึ่งหนึ่งของกิจกรรมที่จัด
 เข้าร่วมน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของกิจกรรมที่จัด
 ไม่เข้าร่วมเลย
 ไม่เคยมีการจัดกิจกรรม
2. เมื่อท่านต้องการความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านท่านคิดว่า
 ได้รับความช่วยเหลือทันที
 ได้รับความช่วยเหลือบางครั้ง
 ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เมื่อเพื่อนบ้านของท่านต้องการความช่วยเหลือท่านคิดว่า

- () ให้ความช่วยเหลือทันที
- () ให้ความช่วยเหลือบางครั้ง
- () ไม่ให้ความช่วยเหลือเลย

4. ท่านและเพื่อนบ้านของท่านมีการติดต่อซึ่งกันและกันในลักษณะใดบ้าง

ความถี่ในการติดต่อ (ครั้ง/เดือน)	ไม่เคย	1-3	4-6	7-9	มากกว่า 10
ทักทายเมื่อพบเห็น พุดคุยแลกเปลี่ยนกัน ให้อุปกรณ์ไปเล่นกับลูกเพื่อนบ้าน หยิบยืมหรือแบ่งปันสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ฝากซื้อของหรือซื้อมาฝากของเล็กๆ น้อยๆ ฝากชำระค่าน้ำประปา ไฟฟ้า ฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่ เยี่ยมเยียนที่บ้าน รับประทานอาหารร่วมกัน ไปเที่ยวพักผ่อนหรือกิจกรรมร่วมกัน อื่นๆ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับผู้สำรวจ

การเก็บข้อมูลจากข้อสังเกตลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านจัดสรร

(Observation Check Lists)

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของรั้ว (ซึ่งทำให้โอกาสในพบเห็นเพื่อนบ้านต่างกันไป จะมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างไร)

ลักษณะของรั้ว	คอนกรีตบล็อก	บล็อกลายโปร่ง	เหล็ก	อัลลอยด์	อื่นๆ
วัสดุ ขนาด (%) สัดส่วนระหว่างช่องเปิดกับผนังรั้ว ความสูง ลักษณะประตู					

- ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว.....เมตร
- สัดส่วนระหว่างช่องเปิดกับผนังบ้าน (ช่องหน้าต่าง , ประตู).....%
- ระยะห่างระหว่างบ้านท่่านกับบ้านข้าง ๆ.....เมตร
- ความกว้างทางเดินเท้า.....เมตร
- ความกว้างของถนนหน้าบ้าน.....เมตร
- ลักษณะของผังถนนที่ทำให้เกิดการใช้ทางเข้าออกร่วมกันเป็นแบบ.....
- จำนวนบ้านในกลุ่มที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน.....หลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

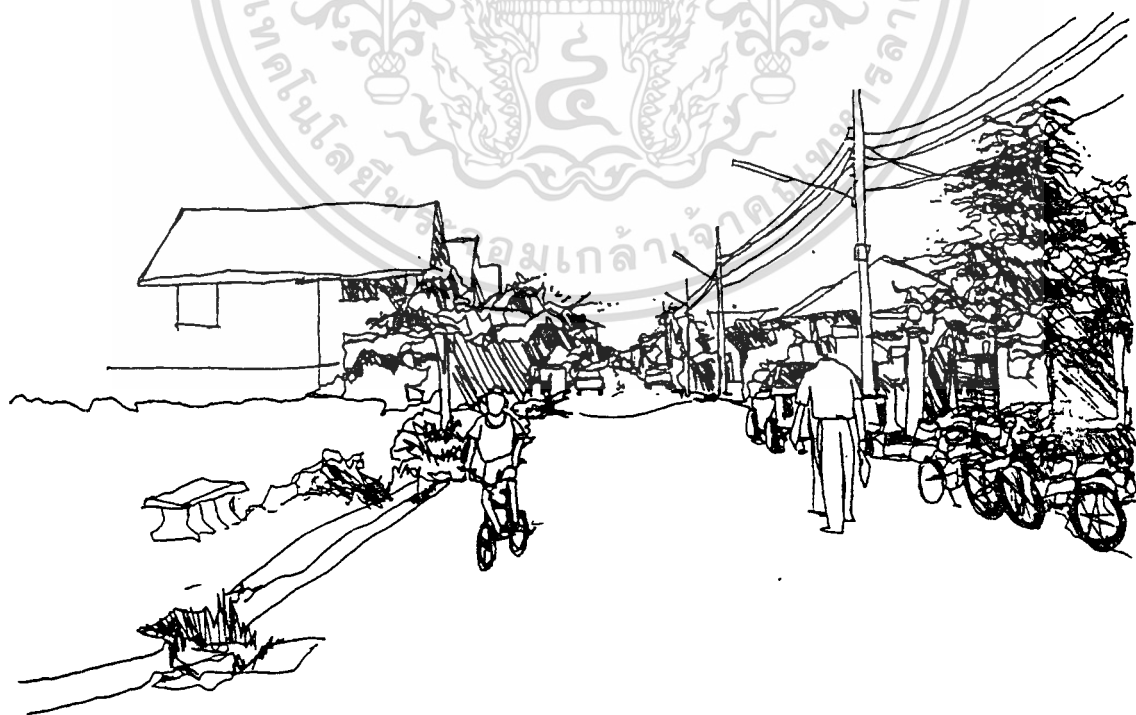
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้พื้นที่ถนนเพื่อทำกิจกรรม เล่นกีฬากระหว่างเพื่อนบ้าน

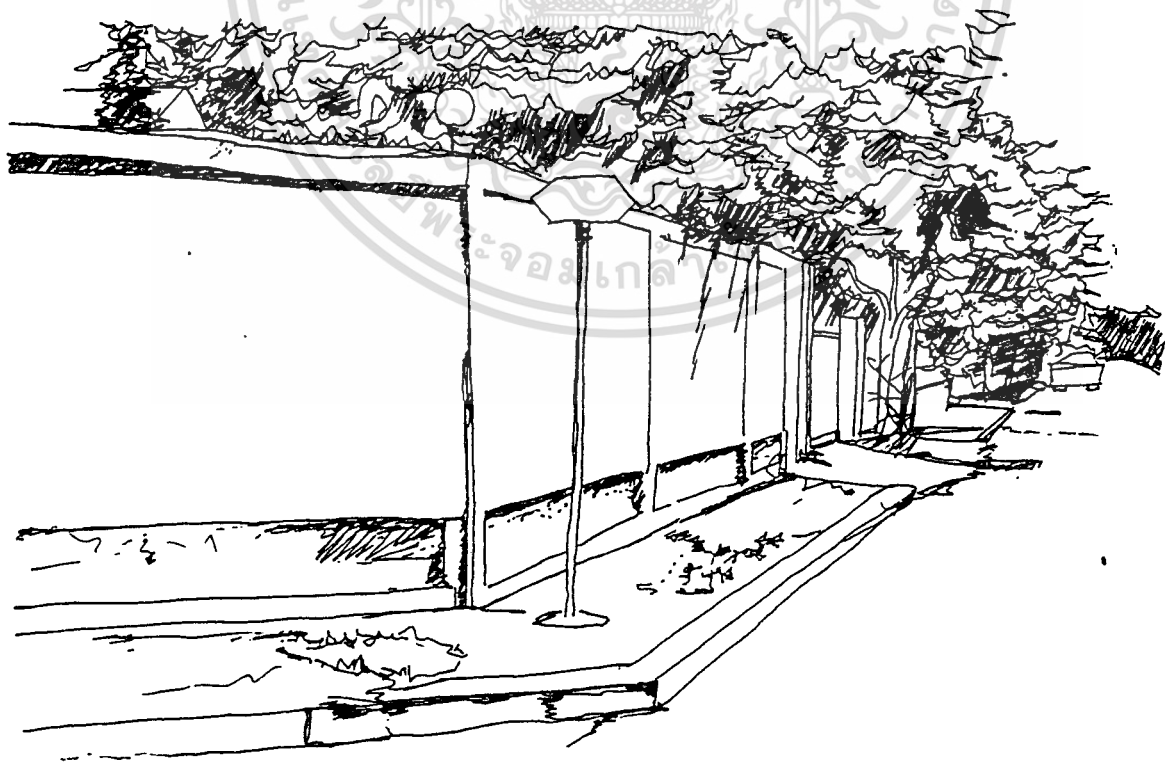

ถนนภายในหมู่บ้านสำหรับใช้สัญจรภายในหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รั้วที่มีช่องเปิด บล็อกคล้าย ส่งเสริมการมองเห็นและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน

รั้วทึบเป็นสิ่งกีดขวางทางสายตา ทำให้ไม่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน

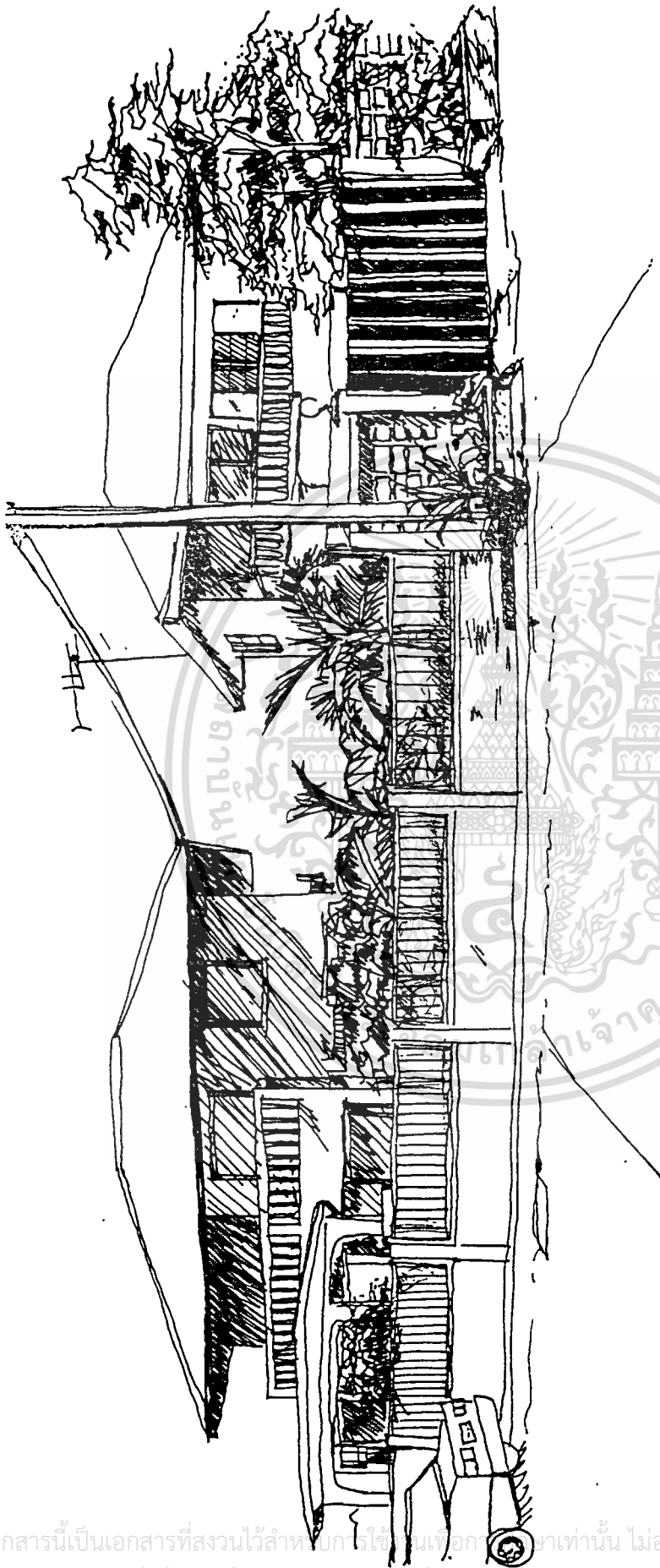
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมมองออกสู่ภายนอกของคนที่อยู่ภายในบ้านโดยมองผ่านรั้วที่โปร่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารแสดงระยะห่างระหว่างตัวบ้านกับรั้วรศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

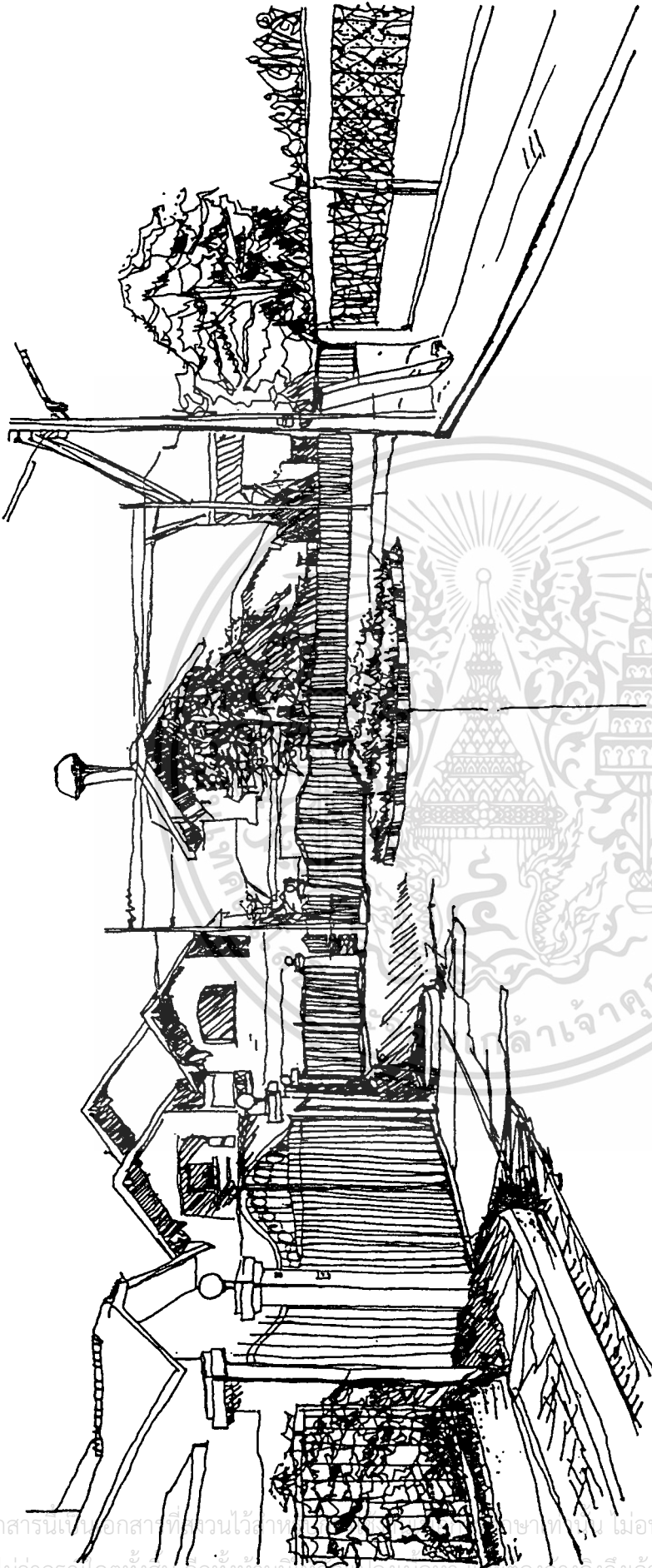
รายละเอียดของหน้าบ้านเรือน 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ส่วนตัวเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

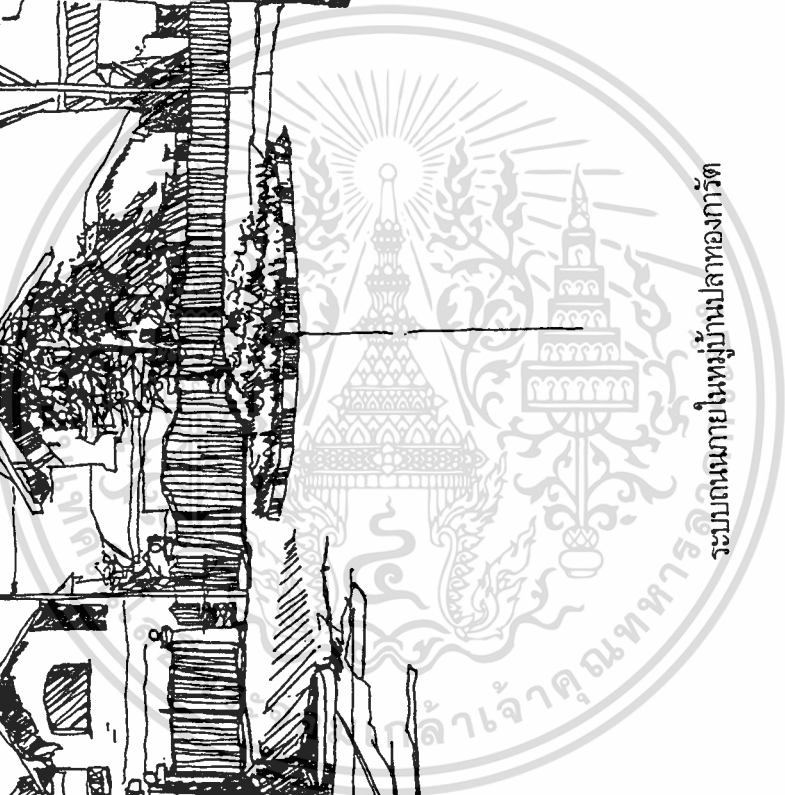

ลักษณะของรั้วโปร่ง ส่งเสริมการมองเห็นระหว่างเพื่อนบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบอบนมาภายในหมู่บ้านปลาทองกัรัต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผ่านไว้แล้วที่งานวิชาการที่ประชุม เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปดลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รหัสของตัวแปร

ตัวแปรด้านลักษณะประชากร

1. ระดับการศึกษา

- 1 หมายถึง ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2 หมายถึง สูงกว่าปริญญาตรี

2. อาชีพ

- 1 หมายถึง รับราชการ
- 2 หมายถึง ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 3 หมายถึง หน่วยงานเอกชน , ลูกจ้าง
- 4 หมายถึง แม่บ้าน
- 5 หมายถึง อื่นๆ

3. รายได้

- 1 หมายถึง ต่ำกว่า 30,000
- 2 หมายถึง สูงกว่า 30,000

4. จำนวนสมาชิกผู้ใหญ่ในครัวเรือน

- 1 หมายถึง 4 คน
- 2 หมายถึง มากกว่า 4 คน

5. จำนวนสมาชิกผู้ใหญ่ในครัวเรือน

- 1 หมายถึง ไม่มี
- 2 หมายถึง 1 คน
- 3 หมายถึง มากกว่า 1 คน

6. ระยะเวลาในการอยู่อาศัย

- 1 หมายถึง น้อยกว่า 3 ปี
- 2 หมายถึง มากกว่า 3 ปี

7. ภูมิลำเนาเดิม

- 1 หมายถึง ต่างจังหวัด
- 2 หมายถึง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ระยะห่างระหว่างข้างบ้าน

- 1 หมายถึง น้อยกว่า 4 เมตร
- 2 หมายถึง มากกว่า 4 เมตร

2. ทางเท้า

- 1 หมายถึง ไม่มีทางเท้า
- 2 หมายถึง มีทางเท้า

3. ความกว้างถนน

- 1 หมายถึง น้อยกว่า 6 เมตร
- 2 หมายถึง มากกว่า 6 เมตร

4. ลักษณะของรั้ว

- 1 หมายถึง รั้วสูงน้อยกว่า 1.5 เมตร
- 2 หมายถึง รั้วสูงมากกว่า 1.5 เมตร

5. สัดส่วนช่องเปิดผนังบ้าน

- 1 หมายถึง
- 2 หมายถึง
- 3 หมายถึง
- 4 หมายถึง ไม่มีช่องเปิด

6. ระยะห่างระหว่างบ้านกับรั้ว

- 1 หมายถึง น้อยกว่า 3 เมตร
- 2 หมายถึง มากกว่า 3 เมตร

7. จำนวนบ้านในกลุ่มที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน

- 1 หมายถึง น้อยกว่า 30 หลัง
- 2 หมายถึง มากกว่า 30 หลัง

8. ผังถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน

- 1 หมายถึง แบบเดินรถทางเดียว (Loop Pattern)
- 2 หมายถึง แบบตารางกริด (Grid Pattern)
- 3 หมายถึง แบบปลายตัน (Cul-de-sace)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 1.1

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะประชากร) กับการมองเห็นกัน

รวม	
1	
1.0	
16	
16.0	
83	
83.0	
100	
100.0	

การมองเห็นกัน ระหว่างเพื่อนบ้าน (ครั้งต่อเดือน)	ระดับ การศึกษา		อาชีพ					รายได้		สมาชิก		สมาชิก เด็ก			ระยะเวลาใน การอยู่อาศัย		ภูมิดำเนาเดิม	
	1	2	1	2	3	4	5	1	2	1	2	1	2	3	1	2	1	2
ไม่โดย	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
1-3	7	9	5	4	4	1	2	7	12	4	4	8	5	5	5	11	4	12
> 3	33	50	14	21	22	10	16	49	62	21	24	25	34	10	73	21	62	
รวม	40.0	60.0	19.0	26.0	26.0	11.0	18.0	57.0	75.0	25.0	32.0	29.0	39.0	15.0	85.0	26.0	74.0	
X ²	.76242		5.09975					2.04084	.33735		5.25910		4.05741		2.87554			
Sig	.6830		.7469					.3604	.8448		.2617		.1315		.2375			
C	.08699		.22028					14142	.05798		.22352		.19746		.16719			

ตารางภาคผนวกที่ 1.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการมองเห็นกัน

การมองเห็นกันระหว่างเพื่อนบ้าน (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่างข้างบ้าน		ความกว้างทางเท้า		ความกว้างถนน		ลักษณะของรั้ว		สัดส่วนของเปิดผนังบ้าน			ระยะห่างบ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้า-ออกร่วมกัน			ผนังถนนที่ใช้ทางเข้า-ออกร่วมกัน			รวม		
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	3	1	2		3	
ไม่เคย	-	1	1	-	1	-	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1.0
1-3	6	10	12	4	10	6	13	3	6	4	1	1	1	15	8	4	7	5	4	7	16	
>3	43	40	45	38	63	20	43	40	18	25	24	16	13	70	42	41	44	31	8	44	83	
รวม	87.8	78.4	77.6	90.5	85.1	76.9	75.4	93.0	78.3	78.1	85.7	94.1	86.7	82.4	84.0	82.0	86.3	83.8	66.7	86.3	83.0	
	49	51	58	42	74	26	57	43	23	32	28	17	15	85	50	50	51	37	12	51	100	
	49.0	51.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	32.0	28.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	51.0	37.0	12.0	51.0	100.0	
X^2	2.06926		3.10998		1.60747		5.50636		4.32068				6.65604		1.01205		4.71824					
Sig	.3554		.2112		.4477		.0637		.6334				.0359		.6029		.3174					
C	.14238		.17367		.12578		.22845		.20351				.24981		.10010		.21227					

ตารางภาคผนวกที่ 2.1

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะประชากร) กับการพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะ

การพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะ (ครั้งต่อเดือน)	ระดับการศึกษา		อาชีพ						รายได้		สมาชิกผู้ใหญ่		สมาชิกเด็ก		ระยะเวลาในการอยู่อาศัย		ภูมิลำเนาเดิม		
	1	2	1	2	3	4	5	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ไม่เคย	5	10	2	5	4	1	3	9	6	10	5	6	5	4	5	10	7	8	
	12.5	16.7	10.5	19.2	15.4	9.1	16.7	15.8	14.0	13.3	20.0	18.8	17.2	10.3	33.3	10.8	26.9	10.8	
1-3	13	12	5	9	6	2	3	13	12	18	7	8	6	11	3	22	4	21	
	32.5	20.0	26.3	34.6	23.1	18.2	16.7	22.8	27.9	24.0	28.0	25.0	20.7	28.2	20.0	25.9	15.4	28.4	
>3	22	38	12	12	16	8	12	35	25	47	13	18	18	24	7	53	15	45	
	55.0	63.3	63.2	46.2	61.5	72.7	66.7	61.4	58.1	62.7	52.0	56.3	62.1	61.5	46.7	62.4	57.7	60.8	
รวม	40	60	19	26	26	11	18	57	43	75	25	32	29	39	15	85	26	74	
	40.0	60.0	19.0	26.0	26.0	11.0	18.0	57.0	43.0	75.0	25.0	32.0	29.0	39.0	15.0	85.0	26.0	74.0	
X^2	2.05556		3.87633						0.35360		1.03111		1.46902		4.65359		4.66043		
Sig	.3578		.8681						.8379		.5972		.8321		.0976		.0973		
C	.14192		.19318						.05936		.10102		.12032		.21087		.21102		
รวม																			15
																			15.0
																			25
																			25.0
																			60
																			60.0
																			100
																			100.0

ตารางภาคผนวกที่ 2.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการมองเห็น

การมองเห็นกัน ระหว่างเพื่อนบ้าน (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่าง ข้างบ้าน		ความกว้าง ทางเท้า		ความกว้าง ถนน		ลักษณะของ รั้ว		สัดส่วนของเปิดผนังบ้าน				ระยะห่าง บ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้า- ออกร่วมกัน		ฝั่งถนนที่ใช้ทางเข้า- ออกร่วมกัน			รวม
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	1	2	3	
ไม่เคย	7	8	11	4	11	4	12	3	8	2	2	2	2	13	7	8	1	1	9	5
	14.3	15.7	19.0	9.5	14.9	15.4	21.1	7.0	25.0	7.1	11.8	13.3	15.3	14.0	16.0	8.3	17.6	13.5	15.0	
1-3	15	10	15	10	19	6	16	9	3	8	5	3	22	12	13	5	10	10	25	
	30.6	19.6	25.9	23.8	25.7	23.1	28.1	20.9	19.4	28.6	29.4	20.0	25.9	24.0	26.0	41.7	19.6	27.0	25.0	
>3	27	33	32	28	44	16	29	31	11	18	10	10	50	31	29	6	32	22	60	
	55.1	64.7	55.2	66.7	59.5	61.5	50.9	72.1	47.8	64.3	58.8	66.7	58.8	62.0	38.0	50.0	62.7	59.5	60.0	
รวม	49	51	58	42	74	26	57	43	23	28	17	15	85	50	50	12	51	37	100	
	49.0	51.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	28.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0	
X ²	1.6732		2.02518		0.06930		5.57596		9.52671			0.33987		0.17333			2.90143			
Sig	.4432		.3633		.9659		.0615		.1461			.8437		.9170			.5745			
C	.1264		.14089		.02632		.22981		.29492			.05820		.04160			.16792			

ตารางภาคผนวกที่ 3.1

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะประชากร) กับการให้ลูกไปเล่นกับเพื่อนบ้าน

การให้ลูกไปเล่น กับเพื่อนบ้าน (ครั้งต่อเดือน)	ระดับ การศึกษา	อาชีพ						รายได้		สมาชิก		สมาชิก เด็ก		ระยะเวลาใน การอยู่อาศัย		ญาติตามเดิม		รวม	
		1	2	3	4	5	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2			
17	37	9	13	11	5	16	25	29	38	16	32	11	11	11	43	14	40	54	
42.5	61.7	47.4	50.0	42.3	45.5	88.9	58.1	50.9	50.7	64.0	100.0	37.9	28.2	73.3	50.6	53.8	54.1	54.0	
6	5	3	3	4	1	-	4	4	8	3	-	3	8	1	10	3	8	11	
15.0	8.3	15.8	11.5	15.4	9.1		7.0	16.3	10.7	12.0		10.3	20.5	67	11.8	11.5	10.8	11.0	
17	18	7	10	11	5	2	11	24	29	6	-	15	20	3	32	9	26	35	
42.5	30.0	36.8	38.5	42.3	45.5	11.1	42.1	25.6	38.7	24.0		51.7	51.3	20.0	37.6	34.6	35.1	35.0	
40	60	19	26	26	11	18	57	43	75	25	32	29	39	15	85	26	74	100	
40.0	60.0	19.0	26.0	26.0	11.0	18.0	57.0	43.0	75.0	25.0	32.0	29.0	39.0	15.0	85.0	26.0	74.0	100.0	
X ²	3.67384	11.75270						4.06268	1.79997	41.94269		2.65720		0.01090					
Sig	.1593	.1626						.1312	.4066	.1000		.2648		.9946					
C	.18825	.32429						.19759	.13297	.54359		.16089		.01044					

ตารางภาคผนวกที่ 3.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการใช้ลูกโป่งเล่นกับเพื่อนบ้าน

การใช้ลูกโป่งเล่นกับเพื่อนบ้าน (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่างข้างบ้าน		ความกว้างทางเท้า		ความกว้างถนน		ลักษณะของรั้ว	สัดส่วนของเปิดผนังบ้าน			ระยะห่างบ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน		ผังถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน			รวม		
	1	2	1	2	1	2		1	2	3	4	1	2	1	2	1	2		3	
ไม่เคย	23	31	35	19	35	19	31	23	11	18	15	10	7	47	24	30	5	29	20	54
	46.9	60.8	60.3	45.2	47.3	73.1	54.4	53.5	47.8	56.3	53.6	58.8	46.7	55.3	48.0	60.0	41.7	56.9	54.1	54.0
1-3	8	3	4	7	9	2	7	4	3	2	4	2	2	9	7	4	4	5	2	11
	16.3	5.9	6.9	16.7	12.2	7.7	12.3	9.3	13.0	6.3	14.3	11.8	13.3	10.6	14.0	8.0	33.3	9.8	5.4	11.0
>3	18	17	19	16	30	5	19	16	9	12	2	5	6	29	19	16	3	17	15	35
	36.7	33.3	32.8	38.1	40.5	19.2	33.3	37.2	39.1	37.5	32.1	29.4	40.0	34.1	38.0	32.0	25.0	33.0	40.5	35.0
รวม	49	51	58	42	74	26	57	43	23	32	28	17	15	85	50	50	12	51	37	100
	49.0	51.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	32.0	28.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0
X ²	3.44786		3.34161		5.21366		0.03652		1.68031		0.38914		1.74199		7.68364					
Sig	.1784		.1881		.0738		.8579		.9466		.8232		.4185		.1039					
C	.18256		.17982		.22261		.05528		.12855		.06226		.13085		.26712					

ตารางภาคผนวกที่ 4.1

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะประชากร) กับการหยิบยืมหรือแบ่งปันสิ่งของ

การหยิบยืมหรือแบ่งปันสิ่งของ (ครั้งต่อเดือน)	ระดับการศึกษา		อาชีพ					รายได้		สมาชิกผู้ใหญ่		สมาชิกเด็ก		ระยะเวลาในการอยู่อาศัย		ภูมิลำเนาเดิม		รวม
	1	2	1	2	3	4	5	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	
ไม่เคย	16	20	8	10	8	4	6	21	15	27	9	13	11	5	31	7	29	36
	40.0	33.3	42.1	38.5	30.8	36.4	33.3	36.8	34.9	36.0	36.0	40.6	37.9	33.3	36.5	26.9	39.2	36.0
1-3	14	29	8	8	14	5	8	23	20	34	9	10	16	4	39	12	31	43
	35.0	48.3	42.1	30.8	53.8	43.5	44.4	40.0	46.5	45.3	36.0	31.3	55.2	26.7	45.9	46.2	41.9	43.0
> 3	10	11	3	8	4	2	4	13	8	14	7	9	2	6	15	7	14	21
	25.0	18.3	15.8	30.8	15.4	18.2	22.2	22.8	18.6	18.7	28.0	28.1	6.9	40.0	17.6	26.9	18.9	21.0
รวม	40	60	19	26	26	11	18	57	43	75	25	32	29	15	85	26	74	100
	40.0	60.0	19.0	26.0	26.0	11.0	18.0	57.0	43.0	75.0	25.0	32.0	29.0	15.0	85.0	26.0	74.0	100.0
X^2	1.79648		3.98961					0.44857		1.15762		6.46685		4.16332		1.47236		
Sig	.4073		.8581					.7991		.5606		.1669		.1247		.4781		
C	.13284		.19587					.06683		.10698		.24640		.19992		.12046		

ตารางภาคผนวกที่ 4.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการขมขื่นหรือแบ่งปันสิ่งของ

การขมขื่นหรือแบ่งปันสิ่งของ (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่างข้างบ้าน		ความกว้างทางเท้า		ความกว้างถนน		ลักษณะของรั้ว		สัดส่วนช่องเปิดผนังบ้าน			ระยะห่างบ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้า-ออกร่วมกัน			ฝั่งถนนที่ใช้ทางเข้า-ออกร่วมกัน			รวม
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	1	2	3	
ไม่เคย	18	18	21	15	25	11	23	13	23	7	11	4	4	4	18	18	6	18	12	36
	36.7	35.3	36.2	35.7	33.8	42.3	40.0	30.2	34.4	30.4	34.4	23.5	26.7	37.6	36.0	36.0	50.1	35.3	32.4	36.0
1-3	13	23	22	14	14	12	21	15	12	11	12	8	5	31	16	20	4	16	16	36
	26.5	45.1	37.9	33.3	32.4	46.2	36.8	34.9	37.5	47.8	37.5	47.1	33.3	36.5	32.1	40.0	33.3	31.4	43.2	36.0
> 3	18	10	15	13	25	3	13	15	9	5	9	5	6	22	16	12	2	17	9	28
	36.7	19.6	25.9	31.0	33.8	11.5	22.8	34.9	28.1	21.7	28.1	29.4	40.0	25.9	32.0	24.6	16.7	33.3	24.3	28.0
รวม	49	51	58	42	74	26	57	43	32	23	32	17	15	85	50	50	12	51	37	100
	49.0	51.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	32.0	23.0	32.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0
X^2	5.02550		0.37001		4.7949		1.99983		7.03727				1.36944		1.0158		2.90459			
Sig	.0810		.8311		.0909		.3679		.3174				.5042		.6017		.5739			
C	.21870		.06072		.21390		.14002		.25641				.11623		.10028		.16801			

ตารางภาคผนวกที่ 5.1

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะประชากร) กับการฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝาก

การฝากชื่อของ หรือชื่อของมาฝาก (ครั้งต่อเดือน)	ระดับ การศึกษา		อาชีพ						รายได้			สมาชิก			ระยะเวลาใน การอยู่อาศัย			ภูมิลำเนาเดิม		รวม	
	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1		2
ไม่เคย	16	20	8	10	8	4	6	21	15	27	9	13	11	12	5	31	7	29	36	36.0	36.0
1-3	14	29	8	8	14	5	8	23	20	34	9	10	16	17	4	39	12	31	43	43.0	
>3	10	11	3	8	4	2	4	13	8	14	7	9	2	10	6	15	7	14	21	21.0	
รวม	40	60	19	26	26	11	18	57	43	75	25	32	29	39	15	85	26	74	100	100.0	
χ^2	1.79648		3.98961						0.44859			6.46685			4.16332			1.47236			
Sig	.4073		.8581						.7991			.1669			.1247			.4781			
C	.13284		.19587						.06883			.24645			.19992			.12046			

ตารางภาคผนวกที่ 5.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝาก

การฝากชื่อของหรือชื่อของมาฝาก (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่างข้างบ้าน		ความกว้างทางเท้า		ความกว้างถนน		ลักษณะของรั้ว		สัดส่วนของเปิดผนังบ้าน						ระยะห่างบ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน		ฝั่งถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน		รวม
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	1	2	3		
ไม่เคย	15	21	27	9	24	12	26	10	7	16	10	3	3	33	14	22	5	15	16	36	
	30.6	41.2	46.6	21.4	32.4	46.2	45.6	23.3	30.4	50.0	35.7	17.6	20.0	38.8	28.0	44.0	41.7	29.4	43.2	36.0	
1-3	21	22	20	23	32	11	21	22	14	10	7	12	7	36	24	19	5	24	14	43	
	42.9	43.1	34.5	54.8	43.2	42.3	36.8	51.2	60.9	31.3	25.0	70.6	46.7	42.4	48.0	38.0	41.7	47.1	37.8	43.0	
>3	13	8	11	10	18	3	10	11	2	6	11	2	5	16	12	9	2	12	7	21	
	46.5	15.7	19.0	23.8	24.3	11.5	17.5	25.6	8.7	18.8	39.3	11.8	33.3	18.8	24.0	18.0	16.7	23.5	18.9	21.0	
รวม	49	51	58	42	74	26	57	43	23	32	28	17	15	85	50	50	12	51	37	100	
	49.0	51.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	32.0	28.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0	
X ²	2.17460	6.87287	2.50793	5.32638	18.26955	2.58832	2.78774	2.02979													
Sig	.3371	.0322	.2854	.0697	.0056	.2741	.7303														
C	.14589	.25359	.15642	.22488	.39303	.15884	.16469														

ตารางภาคผนวกที่ 6.1

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะประชากร) กับการฝากชำระค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า

การฝากชำระ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า	ระดับ การศึกษา		อาชีพ					รายได้		สมาชิก ผู้ใหญ่		สมาชิก เด็ก			ระยะเวลาใน การอยู่อาศัย		ภูมิลำเนาเดิม		รวม	
	1	2	1	2	3	4	5	1	2	1	2	1	2	3	1	2	1	2		
เคย	25	42	14	19	14	9	11	35	32	49	18	25	16	26	13	54	15	52	67	
	62.5	70.0	73.7	73.1	53.8	81.8	61.1	61.4	74.4	65.3	72.0	78.1	55.2	66.7	86.7	63.5	57.0	73.0	67.0	
ไม่เคย	15	18	5	7	12	2	7	22	11	26	7	7	13	13	2	31	11	22	33	
	37.5	30.5	26.3	26.9	46.2	18.2	38.2	38.6	25.6	34.7	28.0	21.9	44.8	33.3	13.3	36.5	42.3	29.7	33.0	
รวม	40	60	19	26	26	11	18	57	43	75	25	32	29	39	15	85	26	74	100	
	40.0	60.0	19.0	26.0	26.0	11.0	18.0	57.0	43.0	75.0	25.0	32.0	29.0	39.0	15.0	85.0	26.0	74.0	100.0	
X ²	0.6158		4.22761					1.87780		0.37690	3.6809			3.08706		1.37669				
Sig	.4346		.3761					.1706		.5393	.1636			.0789		.2407				
C	.07790		.20140					.13576		.06128	.18711			.17305		.11653				

ตารางภาคผนวกที่ 6.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการฝากชำระค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า

การฝากชำระ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า (ตั้งต่อเดือน)	ระยะห่าง ข้างบ้าน		ความกว้าง ทางเท้า		ความกว้าง ถนน		ลักษณะของ รั้ว				สัดส่วนช่องเปิดผนังบ้าน				ระยะห่าง บ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้า- ออกร่วมกัน		ฝั่งถนนที่ใช้ทางเข้า- ออกร่วมกัน			รวม
	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	1	2	3			
เคย	31	36	35	32	45	22	40	27	13	20	20	14	10	57	33	34	12	32	23	67		
	63.3	70.6	60.3	76.2	60.8	84.6	70.2	68.2	56.5	62.5	71.4	82.4	66.7	67.1	66.0	68.0	100.0	62.7	62.2	67.0		
ไม่เคย	18	15	23	10	29	4	17	16	10	12	8	3	5	28	17	16	-	19	14	33		
	36.7	29.4	39.7	23.8	39.2	15.4	29.8	37.2	43.5	37.5	28.6	17.6	33.3	32.9	34.0	33.0		37.0	37.8	33.0		
รวม	49	51	58	42	74	26	57	43	23	32	28	17	15	85	50	50	12	51	37	100		
	49.0	51.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	32.0	28.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0		
X^2	0.60610		2.77636		4.93102		0.60454			3.49594			0.00089		0.04523			6.71971				
Sig	.4363		.0963		.0264		.4369			.3213			.9762		.8316			.0347				
C	.07762		.16407		.21678		.07752			.18379			.00298		.02126			.25039				

ตารางภาคผนวกที่ 7.1
แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะประชากร) กับการฝากดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่

การฝากดูแลบ้าน เมื่อไม่อยู่ (ครั้งต่อเดือน)	ระดับ การศึกษา	อาชีพ					รายได้		สมาชิก ผู้ใหญ่		สมาชิก เด็ก			ระยะเวลาใน การอยู่อาศัย		ภูมิลำเนาเดิม				
		1	2	3	4	5	1	2	1	2	3	1	2	1	2					
		19	30	47.5	36.8	69.2	42.3	11	6	7	22	27	1	2	16	14	19	12	37	10
ไม่อยู่	40	60	40.0	19.0	26.0	26.0	11.0	18.0	57.0	43.0	75.0	25.0	32.0	29.0	29.0	39.0	15.0	85.0	26.0	74.0
1-3	8	14	20.0	4	4	8	1	5	11	11	16	6	9	5	8	3	19	7	15	
>3	29	29.0	22	22.0	100	100.0	29	29.0	22	22.0	100	100.0	29	29.0	22	22.0	100	100.0	29	29.0
X^2	0.43343		9.11539		1.37016		1.32497		1.79653		8.61072		1.56545							
Sig	.8052		.3327		.5040		.5156		.7731		.0135		.4572							
C	.06569		.28903		.11626		.11435		.13285		.28157		.12415							

ตารางภาคผนวกที่ 7.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการผาดูแลบ้านเมื่อไม่อยู่

การผาดูแลบ้าน เมื่อไม่อยู่ (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่าง ข้างบ้าน		ความกว้าง ทางเท้า		ความกว้าง ถนน		ลักษณะของ รั้ว		สัดส่วนของเปิดผนังบ้าน				ระยะห่าง บ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้า ออกด้วยกัน		ฝั่งถนนที่ใช้ทางเข้า ออกด้วยกัน		รวม	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	1	2		
ไม่อยู่	22	27	26	23	33	16	32	17	10	14	16	9	6	43	22	22	12	21	16	49
	44.9	52.9	44.8	54.8	44.6	61.5	56.1	39.5	43.5	43.8	57.1	52.9	40.0	50.6	54.0	44.0	100.0	41.2	43.2	49.0
1-3	16	13	19	10	23	6	13	16	8	10	5	6	6	23	11	18	-	15	14	29
	32.7	25.5	32.8	23.8	31.1	23.1	22.8	37.2	34.8	31.3	17.9	35.3	40.0	27.1	22.0	36.0	-	29.4	37.8	29.0
> 3	11	11	17	9	18	4	12	10	5	8	7	2	3	19	12	10	-	15	7	22
	22.4	21.6	22.4	21.4	24.3	15.4	21.1	23.3	21.7	25.0	25.0	18.8	20.0	22.4	24.0	20.0	-	29.4	18.9	22.0
รวม	49	51	58	42	74	26	57	43	23	32	28	17	15	85	50	50	12	51	37	100
	49.0	51.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	32.0	28.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0
X^2	0.78086		1.17411		2.25126		3.18645		3.56369		1.06011		2.38168		15.80975					
Sig	.06768		.5560		.3244		.2033		.7355		.5886		.3040		.0033					
C	.08802		.10773		.14838		.17573		.18550		.10242		.15252		.36948					

ตารางภาคผนวกที่ 8.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการเยี่ยมชมที่บ้านเพื่อนบ้าน

การเยี่ยมชมที่บ้านเพื่อนบ้าน (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่างข้างบ้าน		ความกว้างทางเท้า		ความกว้างถนน		ลักษณะของรั้ว		สัดส่วนห้องเปิดผนังบ้าน			ระยะห่างบ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน			ผังถนนที่ใช้ทางเข้าออกร่วมกัน			รวม	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	3				
20	20	19	21	19	28	12	27	13	10	12	11	7	7	33	20	20	9	19	12	40	
40.8	39.2	36.2	36.2	45.2	37.8	46.2	47.4	30.2	43.0	37.5	39.5	41.2	46.7	38.8	40.0	40.0	75.0	37.3	32.4	40.0	
17	19	13	23	13	24	12	20	16	7	12	8	9	4	32	16	20	3	16	17	36	
34.2	37.3	31.0	39.7	31.0	32.4	46.2	35.1	37.2	30.4	37.5	28.6	52.9	26.7	37.6	32.0	40.0	25.0	31.4	45.9	36.0	
12	12	14	14	10	12	2	10	14	6	8	9	1	4	20	14	10	-	16	8	24	
20.0	23.5	24.1	24.1	23.8	29.7	7.7	17.5	32.6	26.1	25.0	32.1	5.9	26.7	23.5	25.0	20.0	20.0	31.4	21.6	24.0	
49	51	58	58	42	74	26	57	43	23	32	28	17	15	85	50	50	12	51	37	100	
49.0	51.0	58.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	32.0	28.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0	
X ²	0.07114	1.01031	5.13216	4.13210	5.25714	0.67538	1.11111	10.14643	0.67538	1.11111	1.11111	10.14643	0.67538	1.11111	1.11111	1.11111	10.14643	0.67538	1.11111	10.14643	10.14643
Sig	.9651	.6034	.0731	.1267	.5078	.7134	.5738	.0380	.7134	.5738	.5738	.0380	.7134	.5738	.5738	.5738	.0380	.5738	.0380	.0380	.0380
C	.02666	.10001	.22298	.19920	.22405	.08191	.10483	.30351	.08191	.10483	.10483	.30351	.08191	.10483	.10483	.10483	.30351	.10483	.30351	.10483	.30351

ตารางภาคผนวกที่ 9.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการรับประทานอาหารร่วมกัน

การรับประทานอาหารร่วมกัน (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่าง ข้างบ้าน		ความกว้าง ทางเท้า		ความกว้าง ถนน		ลักษณะของ รั้ว		สัดส่วนของเปิดผนังบ้าน				ระยะห่าง บ้านกับรั้ว		ใช้ทางเข้า- ออกร่วมกัน		ฝั่งถนนที่ใช้ทางเข้า- ออกร่วมกัน			รวม
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	1	2	3	
ไม่เคย	33	38	45	26	49	22	42	29	16	27	18	10	9	62	32	39	10	31	30	71
	67.3	34.5	77.6	61.9	66.2	84.6	73.7	67.4	69.6	84.1	64.3	58.8	60.0	72.9	64.0	78.0	83.0	60.8	81.1	71.0
1-3	9	9	8	10	10	4	10	8	4	3	5	6	2	16	11	7	2	12	4	18
	18.4	17.6	13.8	23.8	18.9	15.4	17.5	18.6	17.4	9.4	17.9	35.3	13.3	18.8	22.0	4.0	16.7	23.5	10.8	18.0
>3	7	4	5	6	11	-	5	6	3	2	5	1	4	7	7	4	-	8	3	11
	14.3	7.8	8.6	14.3	14.9	-	8.8	14.6	13.0	6.3	17.9	5.9	26.7	8.2	14.0	8.0	-	15.7	8.1	11.0
รวม	49	51	58	42	74	26	57	43	23	32	28	17	15	85	50	50	12	51	37	100
	49.0	51.0	58.0	42.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	32.0	28.0	17.0	15.0	85.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0
X ²	1.13075		2.91219		4.91575		0.74808		7.84330				4.45186		2.39721			6.09636		
Sig	.5681		.2331		.0856		.6880		.2498				.1080		.3016			.1921		
C	.10574		.16822		.21646		.08617		.26968				.20645		.15301			.23971		

ตารางภาคผนวกที่ 10.1
แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะประชากร) กับการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน (ครั้งต่อเดือน)	ระดับการศึกษา		อาชีพ					รายได้		สมาชิกผู้ใหญ่		สมาชิกเด็ก			ระยะเวลาในการอยู่อาศัย		ภูมิลำเนาเดิม		รวม
	1	2	1	2	3	4	5	1	2	1	2	3	1	2	1	2	1	2	
ไม่เคย	26 65.1	46 76.7	16 84.2	18 69.2	16 61.5	9 81.8	13 72.2	39 68.4	33 76.7	51 68.0	21 64.0	25 78.1	21 72.4	26 66.7	13 86.7	59 69.4	18 69.2	54 73.0	72 72.0
1-3	10	11	3	7	9	-	2	18	7	20	1	4	5	12	1	20	6	15	21
>3	25.0	18.3	15.8	26.9	34.6	11.1	24.6	16.3	26.7	4.0	12.5	17.2	30.8	6.7	23.5	23.1	20.3	21.0	
	4	3	-	1	1	2	3	4	3	4	2	3	3	1	1	6	2	5	7
	10.0	5.0		3.8	3.8	18.2	16.7	7.0	5.3	12.0	9.4	10.3	2.6	6.7	7.1	7.7	6.8	7.0	
รวม	40	60	19	26	26	11	57	43	75	25	32	29	39	15	85	26	74	100	
	40.0	60.0	19.0	26.0	26.0	11.0	57.0	43.0	75.0	25.0	32.0	29.0	39.0	15.0	85.0	26.0	74.0	100.0	
X ²	1.81878		13.52368				1.03651		6.44444		5.20762			2.25646		0.13365			
Sig	.4028		.0951				.5956		.0399		.2667			.3236		.9354			
C	.13365		.34515				.10120		.24605		.22248			.14855		.03653			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และตั้งอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 10.2

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ลักษณะทางกายภาพ) กับการไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

การไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน (ครั้งต่อเดือน)	ระยะห่างข้างบ้าน		ความกว้างถนน		ลักษณะของรั้ว		สัดส่วนช่องเปิดผนังบ้าน						ใช้ทางเข้า-ออกร่วมกัน			ฝั่งถนนที่ใช้ทางเข้า-ออกร่วมกัน			รวม
	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	1	2	
ไม่เคย	35	37	48	24	46	26	16	26	18	12	10	62	10	34	38	12	32	28	72
	71.4	72.5	64.9	92.3	80.7	60.5	69.6	81.3	64.3	70.6	66.7	72.9	66.7	68.0	76.0	100.0	62.7	75.7	72.0
1-3	10	11	19	2	7	14	6	4	6	5	3	18	3	11	10	-	14	7	21
	20.4	21.6	25.7	7.7	12.3	32.6	26.1	12.5	11.4	29.4	20.0	21.2	20.0	22.0	20.0	-	21.5	18.9	21.0
>3	4	3	7	-	4	3	1	2	4	-	2	5	2	5	2	-	5	2	7
	8.2	5.9	9.5	-	7.0	7.0	4.3	6.3	14.3	-	13.3	5.9	13.3	10.0	4.0	-	9.8	5.4	7.0
รวม	49	51	74	26	57	43	23	32	28	17	15	85	15	50	50	12	51	37	100
	49.0	51.0	74.0	26.0	57.0	43.0	23.0	32.0	28.0	17.0	15.0	85.0	15.0	50.0	50.0	12.0	51.0	37.0	100.0
X ²	0.20611	1.21719	7.43491	7.43491	6.19313	6.16507	1.08932	1.55556	7.13697										
Sig	.9021	.5441	.0243	.0452	.5800	.1288													
C	.04535	.10966	.26307	.24149	.10381	.25810													

ประวัติผู้เขียน

นางสาวบงกช เป็รียงประสาธ เกิดเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2513 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาโทวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2534 และเข้าศึกษาต่อในภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง หลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปี 2535 ระหว่างศึกษาได้รับทุนการศึกษาจากราชกรีฑาสโมสร และทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

